

aliquis in amicum sit tibi recipiendus. sed cum placuerit fieri. toto illum pectore admite. tam audacter cum illo loquere q̄ tecum. Tu q̄dem ita ita viue. vt nihil tibi committas nisi qd̄ etiam amico tuo ꝓmittere possis. Cum amico tuo oīms curas. oīms cogitationes misce si fidelem putas. Sunt em̄ q̄dam q̄ amicis sunt t̄m̄ committēda omnib; narrant q̄dam charissimoz. consciām reformidant nulli credituri. neutrum faciēdum est. vtrūq; em̄ viciū est ⁊ omnib; credere ⁊ nulli.

Nota circa p̄dicta q̄ amicitia p̄rie dicta t̄m̄ inuenitur in reb; rōnalib;. ⁊ vt sic amicitia est par volūtas bonoz inter aliquos. sed large accipiēdo amicitiam sic etiam est in irrationalib;. ⁊ vt sic amicitia est ꝓ cordia diuersaz rerum adinuicem.

Aniciū Manliū. Seuer. exconsulis ord.
pat. phie cōsolationis liber sc̄ds explicit

Incipit liber tercius.
Prosa prima

Animo solato mulcedine phie: me/
roze pulso ariq̄ introducūt felicitas ꝓa

Quam cātuz illa finiuerat. cū
me audiēdi auidū stupen
temq; arrectis adhuc auri
b; carminis mulcedo defixerat. Itaq;
paulo post. **D**inē summū lassoz sola
menaiōrum. q̄ntum me vel sentētiarū
pondere. vel canēdi etiam iocūditate
refouisti. **A**deo vt iam me post hac in
parem fortunēictib; n̄ arbitrer. Itaq; re
media q̄ paulo añ acriora esse dicebas:
nō mō n̄ phorresco. sed audiēdi auidū
vehementer efflagito.

ditur in tres pres. **P**rimo ostendit **B**oetius quō post p̄dicta allocut⁹ fu

Iste est tercius li
ber **B**oetij de ꝓsolatio
ne phie ⁊ ꝓnuat ad li
bros ꝓcedentes in hūc
modū. **P**ostq; phia i ꝓ
mo li. sc̄turata ē cās do
loris boetij. ⁊ i sc̄do li.
adhibuit sibi remedia
facilia. **I**n ꝓnti li. ⁊ in se
quentib; phia adhibet
boetio remedia q̄uoz
sūt aē remedia q̄uoz
rōnes ꝓ coēm opinioēz
hoim. phātes q̄ i bois
exteriorib; n̄ ꝓst̄it ꝓa
felicitas. ostēdo in q̄
sita sit felicitas ꝓa. ⁊ q̄
mō ad ip̄am pueniat.
Et didit iste li. in xxiij
pres. qz hui⁹ libri sunt
xij. ꝓse. ⁊ xij. metra. q̄
pres ꝓcēbūt in ꝓcessu
libri. **Q**uid autem ⁊ de
quo determinetur in
qualibet istarum ꝓtū
similiter ꝓcēbūt. **P**ri
ma prosa h⁹ terciij diuī

te phiam. **S**ecundo ponit rñsionem phie. **T**ercio boetius dirigit quandam
 petitione ad ipsam. scda ibi. **T**um illa. tertia ibi. **T**um ego. **D**icit pmo
Jam illa phia finierat cantum. i. metz quod erat de p̄mendatione amo
 ris diuini z amicitie. z cum ego **B**oetius essem allectus dulcedine metri
 ad audiendum z auiditate z admiratione p̄ba phie auribz arrectis ego di
 xi. **P**hia que es summū solamen animoz lassoꝝ quātum me refocilla/
 sti tuis prohis z metris in tñ q̄ iam bñ possum resistere insultibz fortuz.
 z ideo dicit. remedia que prius dixisti esse graua non timeo sed ea audire
 diligenter expecto. ¶ **P**ota q̄ **B**oetius metz vocat cantum. sicut ei
 in cantu est eleuatio z depressio vocis. sic silt in metro rōne quan titatis
 correpte z producte syllabay attendit quedā eleuatio z depressio. qz rōne
 quantitatis producte fit eleuatio. rōne quantitatis correpte fit de p̄ssio.
 ¶ **I**te qz metz est subtilius z delectabilius proza. ideo aim demulcet.
Unde auctor poetrie metz p̄parat domicelle dicens. **V**ultz venire me/
 tz tanq̄s domicella compto crine. nitete gena. subnli corpore. forma egre
 gia. **H**oc de **B**oetius. mulcedo carminis. i. metri. ¶ **I**te hō dz esse
 auidus z stupens circa phiam. **A**uidus inq̄s. qz de **S**en. xviij. epla. pro
 q̄ce oia ista si sapias. imo vt sapias. z ad phiam magno cursu totisq̄ viri/
 bz tende. **E**tiam hō dz esse stupens. i. admirās de phia. qz ipsa est res mi/
 rabilis z diuina fm **A**risto. in principio libri sui de mundo. z phia pfert
 mirabiles delectationes. z ethicoꝝ. ¶ **I**te animi lassi sunt graui cu
 ra vel aduersitate aliqua oppressi. hoz phia est summū solamen qz ipsa p̄
 suadet magnanimitate qua p̄ra aduersitates fortunę hō p̄stanter dz mi
 litare. ¶ **I**te per phiam hō bene p̄t resistere ictibz fortunę. qz pmo ethi
 coꝝ dz **A**risto. **S**apiens bñ scit ferre fortunas. z hz se sine vituperio si/
 cut tetragonū. **U**nde dz in lrā. **J**am illa supple phia finierat cantum. i.
 metz de amore diuino. z cum mulcedo. i. suauitas carminis defixerat. i.
 stabilierat me auidū. i. cupidū audiendi. z stupetem. i. admirātem supple
 verba phie auribz meis arrectis. i. eleuatis ad hęc sez verba. itaqz paulo/
 post ego inq̄s. i. dixi **P** summum solamen lassoꝝ aioꝝ supple per aduersi
 tate quātum me refocillisti pondere sniaz supple proz. vel etiā iucundita
 te canendi. i. metri. adeo. i. intm vt iam posthac n̄ arbitrer me esse impa/
 rem. i. dissilem in resistendo ictibz. i. insultibz fortunę. **I**taqz remedia illa
 que paulo ante dicebas esse acriora. i. graua non modo. i. non tm. non p̄/
 horresco. i. non timeo. sed ego auidus audiendi supple ca vehementer ef/
 flagito. i. expostulo. ¶ **U**bi sciendum q̄ fm **U**guatione efflagitare ē
 valde flagitare expostulare. petere cū clamore. poscere

¶ **H**ic ponit rñsiones
 phie dicens. **E**go bene
 sensi illud cum tu taci/
 tus z attentus recepisti
 verba nrā cū ego per/
 feci mentē tuā. talia ei
 sunt remedia. q̄ adhuc
 restāt vt ipsa degustata

P. **T**um illa. **S**ensi inquit cuz verba
 tacitus nrā attentusqz rapiebas. eūqz
 tuę mentis habitū l' expectaui. vl' qd ē
 verius ipsa perfecti. **T**alia sunt quippe
 que restant. vt degustata quidem mor

deant. interius autem recepta dulces/
cant. **S**ed q tu te audiendi cupidum
dicis. quanto ardore flagrares. si qnā
te ducere aggrediamur agnosceres?

B. Quo nam inq̄s? Ad veram inquit
felicitatem quam tuus quoq̄ somni/
at animus. sed occupato ad ymagiēs
visu. ipam illā nō p̄tintueri.

primo sint amara. sed
postea dulcescāt. Sed
qz tu dicis te esse cupi/
dum audiēdi verba no
stra **Q**uanto deside/
rio arderes si agnosce/
res quo laboramus te
ducere. z d̄t boetius.

Quo vis me ducere.
R̄ndet phia. ad cogni/
tioneē vere felicitatis
quam animus tuus q̄
si somniādo adhuc vit
agno scit qz ē occupat⁹
imaginibus false felci/
tatis.

C Nota q Boetius tacitus verba philosophie rapiebat
con silio Seneca dicentis. Esto verborum tacitus auditor. auditorum
promptus repetitor. **C** Nota q precepta physicialia primo sunt a/
mara. postea dulcescunt fm illud Poete. Discere fit charum q̄uis p̄
mo sit amarum. Et Eustratius primo Ethicorum dicit. Sciunt do
cti quanta laboriosa est possessio virtutū. sed p̄pter eius amaritudinē
philosophia nō est abijcienda. quia non est dignus dulcoris acumine.
qui amaritudinis nequit inuisari grauamine fm Boetium in de disci/
plina scolarium. Nota sicut somnians putat fantasmata sibi occur
rentia esse veras res de quibus somniat z tamen non sunt ipse res.

Sic Boetius in istis temporalibus putauit esse veram felicitatem. que
tamen non est sed tantum sunt quedam similitudines vere felicitatis. si
cut fantasmata somniorum sunt similitudines rerum.

C Nota q bona exteriora vocat ymagines vere felicitatis. sicut
enim magno est rei imitago z non imitago z nō ipsa res. sic bōa exteriora
videntur exprimere formam vere felicitatis sed vera felicitas non est in
ipsis. Unde dicit in littera. Tum pro tunc. illa supple philosophia in
quit. ego sensi id est noui intentionem tuam. cum tu tacitus z affectus ra
piebas verba nostra. qz pro z. cum ego expectaui. alia littera habet expe
diui. i. reuocaui hitum tue mētis. vel qd est verius dicere cum ego ipsa hī
tum tue mentis perfecti quippe mirum talia sunt supple remedia que re/
stant supple sumenda vt ipsa quidem degustata primo mordeant id est dī
spliceant. interius autem recepta dulcescant. sed q tu dicis te cupidum
audiendi supple illa remedia **Q**uāto ardore id est desiderio flagrares.
id est arderes si agnosceres quonam. i. ad quem locum aggredimur. i. in
cipimus te ducere **E**go Boetius inq̄s. i. dixi. quonam supple vis me du/
cere. Inquit supple phia. ad veram felicitatem quā tuus animus som
niat id est perfecte cognoscit. sed visu id est cognitione occupato ad yma
gines id est ad bona temporalia que sunt ymagines z similitudines ve/
re felicitatis. tu non potes intueri id est inspicere ipsam supple veram
felicitatem.

Hic Boetius dicit /
git petitionem phię. et
ponit consensum suppe
titionis dicēs. **P**phia
rogo / vt sine dilatione
demonstres mihi que
sit vera foelicitas. **P**
phia ꝑsentiens dicit. li
beter faciam tui cā. sed
prius oñdam tibi falsā
foelicitatē tibi notiorē.
vt illa cognita per ꝑtra
rium possis postea ag
noscere verā foelicitatē

Nota circa hoc qđ dicitur faciam tui cā libenter. qđ philosophia petitiōes
hoim admittit. **Uñ** Sen. Nulli ꝑclusa est virtus sapie. oibꝫ ꝑꝫ. oēs in
uitat. oēs admittit non eligit donū neqꝫ censum sed nudo hoie ꝑtenta ē
Nota innata ē nobis via procedendi ex nobis magis notis ad min⁹
nota ꝑꝫo ꝑhiscoꝫ. r. ij. de aia. **T**uz igit bona exteriora sint magis no
bis nota i quibꝫ aliqui posuerunt ꝑsistere foelicitateꝫ qꝫ bona interiora.
Pphia ꝑꝫo vult determinare de flā foelicitate nobis magis nota qđ ꝑo
nitur in bonis exterioribꝫ ipsam extirꝑado vt ꝑ eam cognoscamus veraz
foelicitatē tanqꝫ ꝑꝫarū. **N**ota qđ Sen. in de virtutibꝫ cardina
libꝫ dicit. Scire debes qđ quēdā non vident esse bona r sunt. qđam vident
bona r non sunt. quecunqꝫ at ex rebꝫ transitorioꝫ possiōes nō hęc magna
existimes. non mireris qđ caducum ē. **E**x quo ꝑꝫ qđ vera foelicitas non
ꝑsistit in bonis exterioribꝫ que vident esse vera bona r tū non sunt. **Uñ**
dicit in lra. **C**um ꝑꝫo tunc. ego supple Boetius dicit. **P**phia obsecro id ē
peto. fac. i. duc me ad illā foelicitatem. r demonstra mihi sine cunctatiōe
.i. sine mora que sit illa vera supple foelicitas. **N**lla phia inquit. faciam li
benter tui cā. sed ego ꝑꝫo conabor. i. laborabo tibi dsignare ꝑꝫis. atqꝫ
ꝑꝫo et informare que cā. i. qđ foelicitas hñs rōnem causę finalis sit tibi no
tior. i. manifestior. vt ea supple falsa foelicitate ꝑꝫpecta. i. cognita possis
agnoscere specimē similitudinē vere beatitudinis cum flexeris oculos
supple cognitionis in ꝑꝫariam partē falsę foelicitatis

Istud est primuz
metꝫ huius tercij quod
dicitur metrum chori
stum ab inuente. da
ctylicum a pede ꝑꝫo
minante. r primus ver
sus huius metri ē heꝫ
canticus. qz post ꝑꝫ
mum pedem abundat
vna syll. i. re. **I**n hac

B. Tum ego. fac obsecro. r qđ illa vera
sit sine cunctatione demōstra. **P.** Fa
ciam inquit illa (tui cā libenter) **Sed**
que tibi cā notior est eā prius designa
re ꝑꝫis: atqꝫ informare conabor. vt ea
ꝑꝫpecta. cum in ꝑꝫariam partē flexe
ris oculos. vere specimen beatitudi
nis possis agnoscere

Nota circa hoc qđ dicitur faciam tui cā libenter. qđ philosophia petitiōes
hoim admittit. **Uñ** Sen. Nulli ꝑclusa est virtus sapie. oibꝫ ꝑꝫ. oēs in
uitat. oēs admittit non eligit donū neqꝫ censum sed nudo hoie ꝑtenta ē
Nota innata ē nobis via procedendi ex nobis magis notis ad min⁹
nota ꝑꝫo ꝑhiscoꝫ. r. ij. de aia. **T**uz igit bona exteriora sint magis no
bis nota i quibꝫ aliqui posuerunt ꝑsistere foelicitateꝫ qꝫ bona interiora.
Pphia ꝑꝫo vult determinare de flā foelicitate nobis magis nota qđ ꝑo
nitur in bonis exterioribꝫ ipsam extirꝑado vt ꝑ eam cognoscamus veraz
foelicitatē tanqꝫ ꝑꝫarū. **N**ota qđ Sen. in de virtutibꝫ cardina
libꝫ dicit. Scire debes qđ quēdā non vident esse bona r sunt. qđam vident
bona r non sunt. quecunqꝫ at ex rebꝫ transitorioꝫ possiōes nō hęc magna
existimes. non mireris qđ caducum ē. **E**x quo ꝑꝫ qđ vera foelicitas non
ꝑsistit in bonis exterioribꝫ que vident esse vera bona r tū non sunt. **Uñ**
dicit in lra. **C**um ꝑꝫo tunc. ego supple Boetius dicit. **P**phia obsecro id ē
peto. fac. i. duc me ad illā foelicitatem. r demonstra mihi sine cunctatiōe
.i. sine mora que sit illa vera supple foelicitas. **N**lla phia inquit. faciam li
benter tui cā. sed ego ꝑꝫo conabor. i. laborabo tibi dsignare ꝑꝫis. atqꝫ
ꝑꝫo et informare que cā. i. qđ foelicitas hñs rōnem causę finalis sit tibi no
tior. i. manifestior. vt ea supple falsa foelicitate ꝑꝫpecta. i. cognita possis
agnoscere specimē similitudinē vere beatitudinis cum flexeris oculos
supple cognitionis in ꝑꝫariam partē falsę foelicitatis

Metꝫ primuni libri tercij

Qui serere ingenuū volet agꝫ.

Liberat arua ꝑꝫo fructibus

Falceꝫ rubos filicemqꝫ resecat.

Ut noua fruge grauis ceres eat.

Dulcior est apium mage labor
Si malus ora pus sapor edat
Gratius astra nitent. vbi nothus
Definit imb rifiros dare sonos
Lucifer vt tenebras pepulerit
Pulchra dies roseos agit eqs
Tn qqs falsa tuus bona prius
Incipe colla iugo retrahere
Vera de hinc animum subierint.

dictione serere. 7 qz phi
 losophia p dicit qz pus
 esset ondedum q sit fal/
 la felicitas 7 postea q
 sit pa. id phia in h me/
 troz mendat huc ordies
 p exempla quoz Prius
 est Quicqz vult semina
 re bonu agru optet
 prius extirpare noci/
 uas herbas vt ager bn
 fructificet. Similiter
 aliqs volēs gnoscere
 veram felicitatem op
 tet prius extirpare fal
 sam. Un de in lra Qui

volet serere agrum ingenuum. i. nobilem prius liberat arua. i. agros fru
 ticab. i. radicab q impediūt ne semen crescat 7 ille refecat id est pscindit fi
 licem. i. herbam inutilem falce. i. falcastro vt noua ceres eat. i. pliciat q
 uis. i. onusta fruge. Scdm exemplū est Sicut p gustando aliqd amaruz
 mel a pparet dulcius. sic ppter ggnitioem false felicitatis magis ggnos
 citur pa felicitas. Un de in lra Labor apium est mage dulcior id e incl
 est magis dulce si malus sapor prius edat id est inficiat ora. Prcium ex
 emplum est Sicut post tempus nebulosum gratior est serenitas sic post
 ggnitioem false felicitatis gratior est cognitio vere felicitatis. Un de
 in littera Vbi pro postqz nothus id est ventus australis desinit id est ces
 sar dare imbriferos sonos id est flatus pducenctes imbrzes tunc astra ni
 tent gratius id est delectabilius. Quartum exemplum est Sicut pulchra
 dies seqtur tenebras noctis. sic ggnitio vere felicitatis sequitur ggnitio
 nem false felicitatis. Unde de in lra. vt id est postqz lucifer id est stella
 matutina pepulerit. id est fugauerit tenebras noctis. tunc pulchra dies
 agit id est ducit roseos equos solis. Tūc applicat exempla ad ppositum
 dicens Tu prius debes p siderare falsa bona 7 ipsis extirpatis debes g
 noscere pa bōa in qb p silit felicitas. Unde de in littera Tu quoqz p
 us intuens id est respiciens falsa bona incipe retrahere colla iugo. i. a iu
 go false felicitatis. dehinc. i. postea vera bona subierūt id est subtrahūt
 aim tuum. Nota qz sicut pus extirpāda sunt vicia 7 postea inse
 rende putes. sic ager pus est purgādu 7 postea seminādu Un Tho
 bias Spinis 7 tribulis purgare noualia debes Agri vt semen fructifi
 care queat Nota qz frutex p ggnitioem est diuersitas pularz vel arbo
 rū vel spinaz. vel sim alios frutex est arbor qua q terrā frōde gerit. Nota
 qz filix est inutilis herba hns folia qd modū filoz de qua de Persius Nō
 tū ista filix nro māfuecit aratro Nota qz post amaritudinem dulcedo est
 gratior 7 sensibilior Un poeta Dulcia nō meminit q nō gustauit ama
 ra. Nāqz p oppositū noscit omne bonū. Nec paup p ricus. Nota qz
 Boetius hic de apiu pro apum in grō plurali. qd est ptra Alexandrum

qui dicit. **U**m dat apus rē. Et q̄ hic dicit apū r non apum. p̄ p̄ met̄ q̄d
sq̄ stat̄ ex trib̄ dactylis r̄tinuis. **S**i at̄ poner̄ apum non essent tres da
ctyli r̄tinui. posset tñ dici q̄ cā metri ponit̄ ap ium. p̄ apum.

Hec est prof̄ a sc̄o a
huius tercī. in q̄ phia
ponit̄ diuersas opinio/
nes circa falsam felici/
tatem. r̄ primo **H**oeti
us ostendit quō sephia
habuit post̄ p̄dicta.

Profa secunda libri tercī

Tum defixo paululū visu r̄ velut
in angustam suę mentis sedem
recepta sic cepit

Sc̄do phia oñdit q̄ oēs hōies nituntur peruenire ad b̄titudinē quam
ipsa diffinit. **T**ercio oñdit q̄ hōies spē abducunt a vera felicitate diuer/
sis errorib̄. **Q**uarto ponit̄ errores siue opiniones circa felicitates. sc̄da
ibi. **D**is mortaliū. terciā ibi. **H**unc vti. quarta ibi. **Q**uoz̄ q̄dem. **P**icit
p̄mo. **P**ostq̄ phia p̄misit ordinē procedendi de falsa felicitate ad verā
Tum. p̄ tunc ipsa paululū defixo visu. i. inclinatis oculis r̄ recepta ve/
lut in angustā. i. nobilem sedē mens̄ sur sic cepit. i. inc̄ cepit loq̄. **N**ota
q̄ capitis inclinatio est signū subtilis imaginationis. p̄ter q̄d subtiliter
r̄ p̄funde imaginātes caput inclinant. r̄ qñq̄ non vidēt delata p̄tra ocu/
lis. ideo phia volens subtilit̄ speculari de felicitate. ē speculatio difficil̄
est. ipsa inclinatio visu p̄traxit se in nobilem speculationē suę mentis.

Hic phia oñdit q̄
oēs hōies nitunt̄ p̄ue/
nire ad vnū finem b̄ti/
tudinis quā b̄titudinē
ipsa etiam diffinit. r̄ d̄
sic. **D**is cura. i. sollici/
tudo mortaliū. i. hōim
quā curā exercet labor
multiplicū studioz̄. qz̄
aliqui student in l̄ratu
ra. aliqui in mercantia
r̄ sic de alijs. illa cura. p̄
cedit diuerso calle. i. di/
uerso mō viuendi. sed
tñ nitit̄ p̄uenire ad vnū
finē b̄titudinis. **I**llud
at̄ ad quod hōies nitit̄
peruenire est tale bonū
quo q̄s adepto nihil vl
terius q̄at desiderare.
q̄d sc̄z bonum est sum/
mun oīm bonoz̄ r̄tinens in se cuncta bona. cui. s. bono. si quid. i. aliq̄d
abforet. i. deesset non posset esse summū bonum. qz̄ relinquer̄ et aliq̄d ex

Dis mortaliū cura. quā multipli/
ciū studioz̄ labor exercet. diuerso q̄des
calle p̄cedit. sed ad vnum tñ beatitudi/
nis finem nititur peruenire. **I**o at̄ est
bonum. quo q̄s adepto nihil vltius
desiderare queat. **Q**uod q̄dem est oīm
summū bonoz̄. cunctaq̄ intra se bona
cōtinens. **Q**ui si quid ab foret summū
esse non posset. qm̄ relinquer̄ extrin/
secus q̄d posset optari. **L**iquet igit̄ eē
beatitudinē statum bonoz̄. oīm p̄gre/
gatione p̄fectum

trinsecus id est extra illud bonum quod posset optari. **Ex** quibus dictis philosophia
concludit definitionem beatitudinis dicens **Qu**eritur. id est manifestum est beatitudi-
nem esse statum perfectum aggregatione omnium bonorum.

¶ Nota cognitio ultimi finis magnum incrementum offert ad vi-
tam. id est ethice. quia finem exigentiam finis cetera moderatur finem **Con**sonantem
primo posteriorum. id est philosophia tradit nobis cognitionem ultimi finis scilicet beatitu-
dinis **Nota** finis magis est eligendus hijs qui sunt propter finem. ut patet per
Aristo. tercio ethice. **I**tem ibidem **Qu**ius finis est bonus ipsum quoque bo-
num. **I**tem omnia denominanda sunt a fine. **¶** In poeta **S**i finis bonus
est totum laudabile tunc est.

¶ Nota finis in agilibus habet se si-
cut principium in speculabilibus. sicut ergo intellectus noster naturaliter ad-
heret primis principijs. sic appetitus noster naturaliter adheret ultimo fini
quod est summum bonum. **¶** Nota quod duplex est finis scilicet finis quo et
finis gratia cuius omnia fiunt **I**lle est enim unus sicut deus vel beatitu-
do. et iste finis appetitur ab omnibus sub una ratione in quantum est bonus
satians appetitum hominis. **F**inis autem quo est operatio qua homines
nituntur adipisci finem gratia cuius et talis finis non est unus. sicut non est
vna operatio omnium. ideo dicitur philosophia quod cura hominum procedit diuerso calle ad conse-
quendum ultimum finem

¶ Nota illud ad quod omnes homines
nituntur peruenire est bonum. quia bonum est quod omnia appetunt. id est ethice.
¶ Nota quod beatitudo habet rationem ultimi finis. ipsa est tale bonum quod
adepto nihil ulterius desideratur. nam de ratione finis est esse ultimum. et
ultra illud quod est ultimum nihil est. ergo etiam oportet illud esse summum
bonum. quia illud quo adepto nihil ulterius desideratur est summum bo-
num tale est autem beatitudo.

¶ Nota quod beatitudo est bonorum op-
timum pulcherrimum et delectabilissimum. ideo beatitudo est status per-
fectus aggregatione omnium bonorum continens in se omnia bona. si enim alii
quod bonum sibi deficeret non esset summum bonum.

¶ In ista parte ostendit philosophia quod homines a vera felicitate diuersis er-
roribus abducuntur. d.

¶ Hunc uti diximus diuerso tramite
mortales omnes conatur adipisci. **¶** Est
enim mentibus hominum veri boni naturali-
inserta cupiditas sed ad falsa deuius
error abducit.

Hic scilicet status beatitudi-
nis omnes mortales sic
diximus conatur adipi-
sci diuerso tramite id est
via. quia cupiditas. id est ap-
petitus veri boni naturaliter
est inserta mentibus hominum
sed beatitudo est verum
bonum. quia summum. sed

deuius error abducit homines ad falsa bona. **¶** Nota quod beatitu-
do aggregat in se omnia bona ideo eius cupiditas naturaliter est homi-
nibus inserta. **¶** Ubi tamen sciendum quod beatitudinem continere omnia bo-
na potest intelligi dupliciter. vno modo formaliter sic non continet om-
nia bona quia felicitas formaliter et essentialiter potest esse sine bonis
exterioribus ut sine diuitijs et ceteris bonis. **¶** Alio modo intelligitur con-

tinere ea naturaliter ita q̄ beatitudo excellat oīa bona. z sic est vera. **H**o-
ta q̄ phia hic vtiſ q̄dam figura que dicitur epitheton. dicēdo deuius error. nē-
lus enī error est q̄ non sit deuius. **U**n Alexander. Fiet epitheton si dicas
tristia bella. **N**ota cū mens humana naturaliter desideret vix bonum
nunq̄ tendit in flm̄ bonū nisi in quācum ipsum estimat esse vix bonum
talis at̄ estimatio est deuius error. **S** deuius error ad falsa abducit

Hic phia ponit di-
uerſas opiniones circa
foelicitatē oīdēns quō
hōies per errorē ad fal-
ſa bona ducebant. ſcdo
oīdit in talibus bonis
poſuerunt beatitudinem
Tercio oīdit q̄ natu-
raliter eorū intentio ten-
debat ad verā beatitudi-
nem. ſcda ibi. **Q**uibus
oībus. tertia ibi. **S**ed
ad hōim studia. **P**rio
oīdit quō hōies erra-
bant circa falſa bona.
ſtatuendo in eis finem.
Scdo oīdit quō qui-
dā fines ad inuicem p/
mutabant **T**ercio alia
bona fortuita reducit
ad predicta. **S**ecunda
ibi. **S**unt etiā **T**ercia
ibi. **I**n his igit. **P**rio
dicit. **Q**uorum ſupple
hominum qui ducun-
tur ad falſa bona. alij

Quorū q̄dem alij ſummū bonū eſſe ni-
hilo indigere credētes vt diuitijs afflu-
ant elaborant. **A**lij hō bonū qd̄ ſit dig-
niſſimū veneratiōe iudicātes adeptis
hōribz reuerēdi ciuibz ſuis eſſe nitunt̄
Sunt q̄ ſummū bonū in ſumma potē-
tia eſſe poſituāt. hi vel regē ipſi volūt.
vel regnantibz adherere conant̄. **A**t q̄
bz optimū quiddā claritas videt̄. hi vl-
belli. l' pacis artibz gl'ioſum nomen p/
pagare feſtinant. **P**lurimi hō boni fru-
ctū gaud'io leticia q̄metiunt̄ hi feliciffi-
mū pntant voluptate diſfluere.

credentes ſummū bonum eſſe nihilo indigere ipſi elaborant vt affluant.
id̄ eſt abundant diuitijs ponendo oēm ſufficientiā eſſe in diuitijs. z in hoc
errabant. **A**lij vero ſummū bonum iudicātes quod digniſſimū eſt vene-
ratione. i. honore. tales adeptis honoribz nitunt̄ eſſe reuerēdi ſuis ciuibz
putantes in honoribus t'galibus verā dignitatē poſidere. z in hoc erra-
bant. **S**unt alij qui ſummū bonū poſituunt in ſumma potētia. hi conāt̄
regnare vel adherere regnantibz tanq̄ poſularij l' familiares eorū p hoc pu-
tātes ſe eſſe vere potētes. z in h' decipiunt̄. **S**ed quibz claritas. i. fama vi-
det̄ eſſe optimū bonū illi feſtināt ppagare. i. dilatare gl'ioſum nomē. i. pul-
chram famā. artibz. i. studijs belli ſicut viri militares. l' artibz pacis ſicut
ſapientes mundi credētes ſe p hoc acq̄rere glam̄ immortale. z decipiunt̄ p
hoc. **P**lurimi vero. i. multi metiunt̄. i. meſurāt fructū boni gaud'io z leti-
cia exteriori. hi putant. i. estimāt foeliciffimū diſfluere. i. abundare volupta

te id est delectatione corporali estimātes in hoc consistere verum gaudium quod est erroneum. ¶ Nota quod sunt in quibus errantes a vero bono posuerunt consistere veram felicitatem. scilicet diuitias. honores. patres. gloria. et voluptates. Quorum sufficientia sic accipitur. Cum finis habeat rationem boni finis diuersitatem boni diuersificatur finis. Est autem triplex bonum. vtile. delectabile. et bonum honestum. et illi qui intendebant bono vituli posuerunt felicitatem in diuitiis. sed qui intendebant bono delectabili ponebant voluptates. et in illis posuerunt finem et felicitatem. Qui autem intendebant bono honesto isti diuersificantur quia bonum honestum est bonum finem rationem. Ratio autem est duplex. scilicet speculatiua et practica. de bono. honesto quod consistit in speculatione non loquebantur isti quia tale bonum est latens ipsi autem posuerunt felicitatem in bono honesto quod est bonum rationem practice. Tale ergo bonum vel consistat in opinione hominum et sic est gloria vel consistit in exercitio actus realis. et hoc est dupliciter. vel enim consistit in exercitio proprii actus circa alios. et sic est potestas. vel consistit in exercitio actus aliorum circa se. et sic est honor.

¶ In ista parte ostendit quod quidam istorum fines iam dictos permutabant et de. Sunt etiam alii qui fines et causas finales permutant aliter retro id est adinuicem desiderantes unum propter alterum. nam quidam

Sunt etiam qui horum fines causasque alterutro permutant. ut qui diuitias ob potentiam voluptatesque desiderant. vel qui potentiam. seu pecunie causa. seu proferendi nominis petunt.

desiderant diuitias propter potentiam et voluptates et sunt alii qui potentiam petunt. id est desiderant causa pecunie. id est propter diuitias. vel causa proferendi nominis. id est causa dilatationis fame. ¶ Nota secundum Aristoteli. iij. ethicorum. Qualis vnusquisque est. talis finis videtur ei. secundum quod diuersam dispositionem hominum

diuersi fines eliguntur. Alio autem eligitur propter aliquem finem pro quod alius videtur posse consequi illum finem. Cum igitur ponentes finem esse diuitias. magis putabant se diuitias consequi pro potentiam ipsi appetebant potentiam propter diuitias et e converso quibus videbatur se posse consequi potentiam per diuitias ipsi appetebant diuitias propter potentiam. et sic posuerunt permutacionem istorum finium adinuicem.

In his igitur ceterisque talibus humano rum actuum votorumque constat intentione. . . veluti nobilitas fauorque popularis. quod videtur quando claritudinem comparare. ¶

¶ Sic philosophia reducit omnia bona fortunę in quibus ponunt homines felicitatem ad predicta quinq; et de. In his igitur quinq; bonis et ceteris talibus sed reducibilibus ad

h̄dicta versat̄ intentio
actuū humanoꝝ ⁊ vo/
roꝝ. i. desiderioꝝ. ⁊ ma
nifestat̄ exemplariterq̄
alia reducunt̄ ad ipsa
dicens Veluti nobili/
tas ⁊ fauor popularis
q̄vident̄ p̄pare quanda
claritatē. i. glam. ideo
supple reducuntur ad
glam. H̄roz at̄z liberi
.i. filij sunt que appetū
tur gr̄a iucunditatis. i.
.i. cā voluptatis. ideo
ad voluptatē reducun
tur sed sc̄issimum gen^o
amicoꝝ non numerat̄
inter bona fortunę sed
numerat̄ inter virtutes
Reliquū vero qđ cadit sub exteriori fortuna illō
assumitur vel cā potentię sicut est administratio officioꝝ. vel assumit̄ cā
delectationis sicut exercitiū ludoꝝ. Sed bona corpis promptū est vt re/
ferant̄. i. reducunt̄ etiam ad superiora bona qz robur ⁊ magnitudo que ē
signū fortitudinis corporal̄is vident̄ prestare valentiā. i. potentia ⁊ sic ad
potentia reducunt̄. sic pulchritudo ⁊ velocitas vident̄ prestare celebra/
tem. i. glam ad quam reducunt̄ Salubritas at̄. i. sanitas videt̄ p̄ferre vo/
luptatē ad quam reducit̄. ⁊ sic oīa bona fortunę reducunt̄ ad h̄dicta qn/
q̄. ¶ Nota indulgentia alicui^o boni viger desiderium illi^o boni. iō
fm̄ variam indigentiaꝝ hoim̄ variat̄ eoz desideria. Vñ Aristo. p̄mo ethi
coꝝ d̄t qđ egrotans sanitatē. mendicus diuitias. Nc̄ij at̄ libij p̄p̄tis. ignoran
tię eos qđ magnum aliqđ h̄nt supra se admirant̄. fm̄ ergo diuersam dispō
nem hoim̄ felicitas ponebat̄ in diuersis bonis fortunę. que tñ sub p̄gdi/
ctis bonis quinq̄ p̄hendunt̄ ¶ Nota licet amici afferant iucundita
tem tñ non sunt p̄putandi inter bona fortunę. cum em̄ amicitia sit p̄tus
opz qđ amici p̄tute acquirant̄. quod at̄ virtute acquir̄ per p̄tutem p̄fer/
uat̄. ⁊ tale non p̄t esse bonū fortunā. ¶ Itē amicitia fundata super
bono honesto est sc̄issima ⁊ virtute numerat̄. sed amicitia fundata super
bono vtili ⁊ delectabili fortunata est

¶ In ista parte. p̄bat
phia qđ oēs p̄dicti q̄re
bant b̄titudinē in his
bonis. ⁊ dicit. Omni/
bus desiderantibus p̄/
dicta bona liquet. i. ma
nifestū est ip̄ sos deside/
are b̄titudinē. nam il

oz ac liberi qđ iucunditatis gr̄a petunt̄
Amicoꝝ vero qđ sanctissimum qđdem
gen^o est. non in fortuna s̄ in p̄tute nu/
merat̄. Reliquū vero vel potentię cau
sa vel delectationis assumit̄. : Jam p̄o
corporis bona promptū est: vt ad supe
riora referant̄. Robur em̄ magnitudo
q̄ vident̄ prestare valentiā. pulchri
tudo atq̄ velocitas celebritatem. salu
britas voluptatem

¶ Quibus oibus solā b̄titudinem defi/
derari liquet Nā qđ quisq̄ p̄ ceteris
petit id summū iudicat esse bonum. s̄
summū bonū beatitudinem esse defini
uimus. Quare b̄t̄m esse iudicat status

quem præ ceteris quisque desiderat. **H**abes igitur ante oculos propositam fere formam felicitatis humane. opes. honores. potentiam. gloriam. voluptates. **Q**uæ quidem sola consideras **E**picurus. consequenter sibi summum bonum voluptatem esse constituit. quæ cetera omnia iocunditatem animo videantur afferre . . .

illud bonum quod quisque petit. id est desiderat præ ceteris illud iudicat esse summum bonum. sed nos definiuimus summum bonum esse beatitudinem. quare statim illum quem quisque desiderat præ ceteris illud iudicat esse statum bonum. id est beatitudinem. **E**t tunc recolligit bana falsæ felicitatis dices. **H**abes ante oculos tuos propositam formam humane felicitatis. scilicet opes. honores.

potentiam. gloriam. voluptates. quæ consideras **E**picurus constituit voluptates esse summum bonum eo quod omnia cetera videantur afferre. id est dare animo iocunditatem. **N**ota quod omnes appetentes predicta bona appetebant beatitudinem. nam quicquid aliquis eligit præ alijs hoc videtur esse sibi summum bonum. sed aliquis præ ceteris eligit diuitias. quod diuitiæ videbantur sibi summum bonum. aliquis honores et sic de alijs. quod omnes predicti appetebant beatitudinem. **N**ota quod predicta bona videtur esse ordinata ad iocunditatem. omnia videtur esse ordinata ad iocunditatem tanquam ad finem. quod in voluptatibus est maxima iocunditas. ideo **E**picurei posuerunt felicitatem consistere in voluptatibus.

Hic ostendit philosophia quod licet homines in predicto modo errent tamen eorum intentio semper fertur ad veram beatitudinem. **S**ecundo ostendit unde hoc pueniat ibi **I**n quod quanta sit. **P**rimo permittit intentum suum secundo declarat ibi **N**um enim **P**rimo dicit. **E**go reuertor ad studia id est ad intentiones hominum quæ animus est pro quibus me

Sed ad hominum studia reuertor quorum animus etsi caligante mediis. tamen bonum summum repetit. sed velut ebrius: domum quæ tramite reuertatur ignorat:

mitte id est qua via reuertatur domum. **N**ota sicut ebrius scit se habere domum sed propter defectum rationis nescit quomodo ad eam redeat. **S**ic homines aliquo modo in generali sciunt et cognoscunt summum bonum et naturaliter inclinatur ad illud tanquam ad principium a quo processerunt. sed inebriati amore temporalium bonorum nesciunt quomodo ad id perueniant.

Sequitur prosa. m i

Hic declarat intētū suū scz q̄ oēs quēren- tes p̄dicta bona quēre- bant aliqd̄ quod p̄rie comuenit summo bono. **E**t primo oñdit hoc de diuitijs dicens Num. p̄ nunqd̄ isti vident̄ erra- re p̄ intētionem a sum- mo bono qui nitunt̄ ni- hilo indigere rōne cui⁹ quērebant diuitias. q. d. non errant a summo bono. quia nihilo indi- gere maxime spectat ad summū bonum. **U**nde dicit. Atqui pro certe ñ est aliud qđ eque pos- sit p̄ficere beatitudinem. q̄ status copiosus oim bonoz nec alieni egens sed ipse sibi sufficiens. **T**unc oñdit idem de honoribz dicens. Num vero labunt̄ supple ab intētionem summi boni q̄ illud qđ est optimū putat̄ id etiā esse dignif- simū cultu reuerētē. i. hōris. z rñdet minime supple labunt̄. **N**ec ei est vile z p̄temnendum quod intentio oim mor- taliū laborat adipisci. **E**t sic quērentes hono- rem quērebant aliqd̄ qđ est in summo bono. eo q̄ summū bonū est hō- rabilissimū. **T**unc oñ- dit idem de potētia di- cēs. An p̄ nunqd̄ in bo- nis. i. inter bona non ē numeranda potētia. q. d. sic. **Q**uid igit̄ ē dice- dū nisi q̄ quēretes potē- tiā etiam redūt ad sum-

Num ei vident̄ errare hi: q̄ nihilo indigere nitunt̄? Atq̄ non est aliud qđ equ p̄ficere beatitudinem possit. q̄ co- piosus bonoz oim stat⁹ nec alieni egēs s̄ sibi ipse sufficiens. **N**um hō labunt̄ hi: qui qđ sit optimū: id etiam reuerē- tiē cultu dignissimū putent? minime. **N**ecq̄ em̄ vile qđdam p̄temnendum ē quod adipisci oim fere mortaliū labo- rat intētio. **A**n in bonis non ē numerā- da potentia? **Q**uid igit̄? **N**um imbecil- lum ac sine viribz estimadum ē: quod oibus rebus p̄stat esse p̄stantius? **A**n claritudo nihil pendēda ē. **S**ed seque- strari nequit. quin omē quod excellen- tissimū est. id etiam videat̄ esse clarissi- mū. **N**am nō esse anxiam tristēq̄ bea- titudinē. nec doloribz molestijq̄ sub- lectam: qđ attinet dicere: quādo in mi- nimis quoq̄ rebus id appetitur quod habere fruiq̄ delectat? **A**tq̄ hęc sunt q̄ adipisci hoies volunt. ea q̄ de cā diuiti- as. dignitates. regna. gl'am. volupta- tesq̄ desiderant. q̄ p̄ hęc sibi sufficienti- am. reuerētiā. potētiā. celebritatē. lēti/

ciam. credant esse venturam. **Bonū ē**
igitur quod tam diuersis studijs ho-
mines petunt.

num bonū est summū
bonum sic potentissimū
Nū em̄ est illud estimā-
dum imbecillum et sine
virib; id est sine poten-

tia quod constat esse prestantius id est potentius omib; rebus **Tūc** ostē-
dit idem de glā dicens **An** claritudo id est glā est vilipēdēda. ita vt querē-
tes glām non tendant ad summum bonū. q. d. nō est nihilipēdēda. sed
neq; id est nō potest sequestrari id est negari quin omē qd est excellentissi-
mum illud etiam videatur clarissimum. id est gloriofissimum. **Tunc** o-
stendit idem de voluptate dicens. **Quid** attinet dicere. q. d. de se manife-
stum est beatitudinem nō esse anxiam et tristē nec subiectam dolorib; et
molestijs. sed supple magis est plena voluptate et iocunditate. et p̄ om̄s que-
rentes voluptatem et leticiam tendunt ad summum bonum. q. at iocūdi-
tas et voluptas includatur in summo bono probat p̄ locū a minori dicēs
Quā in minimis reb; scz appetēdis p̄t; q; aliqd appetit qd delectat habe-
ri et ipso frui. **Hec** igitur sunt q; hominēs volūt adipisci et ea de cā q̄rūt
diuitias. dignitates. regna. glām et voluptates. qz p̄ hoc credūt sibi eē ue-
turam sufficientiam. reuerentiā. potentiam. celebratam. et leticiam.
Bonum igit est q; hoīes appetunt diuersis studijs. i. intentionib;.

Nota q; ex ista tota lrā potest formari vna ratio scz. q; q̄rētes p̄-
dicta bona querūt beatitudinē. **Nō** est ista. **Illi** tendunt ad beatitudinē
q; tendunt ad sufficientiam. reuerentiā. potentiam. celebratam et leti-
ciam. sed appetētes p̄dicta bona scz diuitias. dignitates. regna. glōriam
et voluptates. tendunt ad sufficientiam. reuerentiā. et sic de alijs. q̄ ten-
dunt ad beatitudinē. **Maior** est nota q; insufficientia. reuerētia. sunt con-
ditiones beatitudinis q; p̄fectissime reperiūtur in beatitudine. **Querētes**
q; appetitas beatitudinis tendunt ad beatitudinē **Minor** p̄t; ex lrā

Nota q; q̄rētes diuitias p̄pter sufficientiam ferebant in sum-
mum bonum naturali appetitu. q; in summo bono est p̄a sufficientia. et
in hoc nō errabant. sed q; sufficientiam que est nullius indigentie puta-
bāt sibi prouenire p̄ diuitias in hoc errabāt **Sic** querētes dignitates p̄p̄-
reuerentiā natural intentione ferebantur in beatitudinē eo q; beatitudo
est reuerendissima. sed quia summam reuerentiā putabant sibi subue-
nire p̄ dignitates tpales. id in hoc errabant. et sic intelligit de alijs.

Hic ostendit p̄hā vnde hoc proueniat q; q̄ntūcūq; intentio ho-

In quo quanta sit nature vis facile
monstratur. cum licet varie dissidētēs/
q; sentencie. tamen in diligendo boni
fine consentiunt.

minum sic diuersa. ta-
men intendit in beati-
tudinem. et ostendit q;
h; puenit ex vi naturalis
inclinationis q; nulli aufer-
ri p̄t; et dē. **In** q; s. appe-
titu bōi l' beatitudinis faci-
le monstrat q̄nta. sit vis

natacū lz sint varie et dissidētēs. i. discordātes sentencie hoīz de summo bono

tamen homines sentiant id est cōcordant in diligendo id est diligenter appetendo fine boni id est beatitudinis ¶ Nota q̄ fine exitevno pos-
sunt diuēficari actiones tendentes in illū finem. Si em̄ ppter diuersi-
tatem actionū esset diuersitas finū non esset deuenire ad vnū finem. sed
procederet in infinitum in finibz. quod p̄ s̄m esse ex. ij. methaphisice. et
hoc est v̄ez de fine cuius grā oīa fiunt q̄ ille est vnus. et non de fine quo vt
prius visum ē. licet s̄ sint diuersę s̄nē et studia hoīm. tñ pueniunt in appe-
tendo vnū finem scz beatitudinē

¶ Sequitur metz secundum tercij libri

¶ Hic incipit secunduz
metz h̄o tercij. quod d̄z
pindaricum ab inuēro
re. anapesticiū a pede p̄
dominante. et est dime-
tz. qz p̄stat ex quatuor
pedibus quoz duo p̄sti-
tuunt vnū metz. In
quo metro qz phia su-
pra dixerat q̄ vis natu-
rę operatur q̄ intentio
hoīm sp̄ tendit in bonū
Ideo hic p̄medat vim
naturę ostēdens q̄ tan-
ta est vis naturę q̄ quā-
tuncunqz res abduca-

tur assuefactione vel violentia ad aliquid quod est sibi p̄ter naturā. ta-
men sibi p̄si derelicta semper redit ad illud quod inest sibi scdm naturā.
et p̄mittit suam intētionem. secūdo manifestat p̄positum ibi. Quāuis.
Primo dicit. Sibi philosophię placet promere. i. manifestare cantu ar-
guto id est sonoro lentis fidibus. i. cordis lente sonātibz quantas habe-
nas. i. naturales inclinationes potens natura flectat. i. regat quibz legi-
bus prouida natura seruat. i. conseruat immēsū orbem. et quibus legi-
bus natura stringat ligans singula ireresoluto nexu id est iunctiōne in-
dissolubili ¶ Nota triplex est natura. natura naturās sicut est deus
a quo dependet cœlū et tota natura. Alia est natura naturās et naturata
simul sicut cœlum quod d̄z natura naturata inquātum dependet a deo.
et dicitur natura naturans inquātum influat naturis istoz inferiorum.
Alia est natura naturata cācum quā beatus Augustin⁹ sic diffinit. Na-
tura est quedam vis et potētia diuinitus insita rebus creatis quę vniciū-
qz rei suū esse tribuit. qua cum quicqz male v̄itur mal⁹ esse videatur. In
proposito dictum phię potest intelligi de natura tercio modo dicta. licet
quidā exponant pro natura primo modo sumpta ¶ S̄tē leges natu-
rę hic vocat determinationes et p̄prietates naturales cuiuslibet rei a deo
sibi constitutas

¶ Metrum secundū tercij libri

Quantas rez flectat habenas:
Natura potēs: q̄b̄ immēsū

Legibus orbem prouida seruet.

Stringatqz ligans ireresoluto

Singula nexu. placet arguto

Fidibus lentis promere cantu

Hic phia manifestat ppositum p quattuor exempla. scdo ge/ neraliter concludit imiliter esse in omnib; alijs. ibi. Repetur Prima in quattuor ptes fm quattuor exempla q; patebūt. Primū exemplum est de quadrupedib; sicut de leonib;. q; licet ex quadam assuefactioe domentur ita vt mitecant metue

Quāuis peni pulchra leones

Vincula gestent. manibusq; datas

Caprēt escas. metuātq; trucem

Soliti sbera ferre magistrum

Si cruoz horrida tinxerit ora

Resides olim redeūt animi

Fremituq; graui meminere sui

Laxant nodis colla solutis.

Primusq; lacer dente cruento

Domitor rabidas imbuit iras

madidauerit horrida ora. i. colla leonū. p nimia sbera. tūc animi leonū resides id est quieti redeunt ad naturalem crudelitatem. z leones memi nere sui id est sic nature graui fremitu id est magno rugitu ipsi laxant. i. soluunt colla solutis nodis id est ruptis vinculis. z primus suus domi tor scilicet magister ille imbuit id est recipit lacer id est laceratus rabi das iras cruento dente scilicet leonis. ¶ **N**ota fm Isidorum li bro ethymologiarum. peni sunt homines carthaginenses. Est autem carthago ciuitas lybie ppter qd leones lybie vocat leones peni. z huius modi leones lybie facilius domantur. ¶ **N**ota quantumcuq; le ones domentur z assuefactione ducantur a sua crudelitate. si tamen affi ciātur cruore vel sanguine redeūt ad nafalem crudelitatem.

Que canit altis garrula ramis

Ales caueq; clauditur antro

Huius licet illita pocula melle.

Largasq; dapes dulci studio

Ludens boim cura ministret.

Hic ponit secū dum exemplum quod est de volatilibus z est tale. Quicula capta q; ppter naturam dome sticatur quantumcuq; foueatur delictijs hoiz tamē habita opunita te redit ad aeris vastita tem. ¶ **N**nde dē in lit /

tera Ales garrula q̄ ca
nit altis ramis si illa ca
pta claudis in antro ca
ueq̄. i. domuncule supple
vt ibi maneat ad solaci
um hoim. licet ludens
cura hoim ministrat hu
ic aut pocula illita. i. li
nita melle z largas da
pes ministrat dulci studio. si tñ illa auis saliens ex arto tecto. i. ex arto do
muncula viderit gratas umbras nemoz ipsa proterit pedibz suis elcas
sparsas z ipsa moesta qz fuit detenta req̄rit siluas z dulci voce susurrat. i.
cantat in siluis. ¶ Nota natura non assuescit in contrariū. si em̄ lapis
centies millesies projiciat̄ sursum non assuescit a scendere sursum. licet q̄
aliqua psuetudine vel violentia natura possit ad ips impediti. tñ sp̄ incl
natur ad proprium opus

Si tñ acto saliens tecto

Nemoz gratas viderit umbras.

Sparsas pedibz proterit elcas

Siluas tñ moesta requirit

Siluas dulci voce susurrat

Hic ponit terciū exem
plū de vegetabilibz sicq̄
de virga crescēte qd̄ ta
le est. Licet p̄gula erēc
ta p̄ violentiā incuruet̄
tñ flicta p̄prie nature ip
sa sursum erigit̄. Unde
dicit in lr̄. Virga quō

Validis quondā viribus acta

Pronū flectit virga cacumen.

Hanc si curuans detra remisit.

Recto spectat vertice celum.

dam acta. i. coacta validis viribz supple hois incuruantis eam. ipsa fle
rit pronum. i. flexum cacumen. sed si dextra curuans remisit hanc. ip
sa spectat id est respicit celum recto vertice. quasi diceret deposita violē
tia incuruantis virga redit ad naturalē rectitudinem. ¶ Nota licet
natura rez inanimataz non facile assuescat in contrariū. tñ in hoibus rō/
nabilibz multū facit assuescendo vel psuescendo. qz licet aliquis sit male
plexionatus. tñ per vsu z psuetudinē habitatur z p̄plexio mutatur.
Unde Seneca. Consuetudo est altera natura

Hic phia probat in
tentum suum ponendo
quartum exemplum in
corporibus celestibz.
Et est tale. Sol mo
tusqz oriente in occidē
tem cadit in mare hel
pericū. sed naturali inclinatione redit ad oriētē sub nrō hemispherio. vñ
d̄t in lr̄. Hæc v̄. i. sol cadit̄ in vndas hesperias. i. occidentales. sed secreto
tramite. i. secreta via. i. sub terrz. rursus. i. itez ꝑt̄it curz suum ad solitos

Adit hesperias phebuz in vndas

Sed secreto tramite rursus.

Curz solitos vertit ad ortus.

ortus id est partes orientales. ¶ Nota q̄ Boetius hic loquit̄ mo-
re poetarum q̄ dicebant solem tpe vesperino descendere in mare occidēte
vt ibi lauaretur a sordibz ⁊ a puluere q̄ maculatus fuit existens in nostro
he mispio. sed h̄ nō est s̄m qz sic a p̄aret ruditati hoīm ..

¶ Hic phiā oñdit idē esse in oñibz alijs entibz videlicet q̄ oñia
entia quocūqz mō p̄ violentiam seu assuefactioēm a sua abducātur nata
cū sibi derelicta sp̄ redeūt ad illd̄ qd̄ inest eis p̄ naturam. ¶ Nō d̄r in lrā .

¶ Queqz .i. quelibet entia repetūt p̄rios recursus .i. naturales motus ⁊ sin-
gula .i. oñia entia gau-
dent suo reditu in p̄le
redeūdo ad illud qd̄ cō-
uenit eis s̄m naturam .
¶ Nec vlli maēt .i. adest
tradit' ordo nisi quod
suo fini iūxerit ortū .i.
p̄ncipiū ⁊ fecerit stabī-
lem orbem .i. circulatio-
nē suā p̄iūgēdo finē p̄n-
cipio ¶ Notu q̄ orbis

in p̄posito est circulus vel linea circumducta rediēs ad idē p̄ncipiū vñ
incipit. equaliter distans a medio Facit at̄ hō stabilem suū orbem p̄cedēs
a deo cāqz a suo principio ⁊ transiens p̄ tp̄alia in illis n̄ sistit. sed redit
ad deū cāqz ad suū finem p̄ p̄templatioēm mētis .

Prosa tertia tertiū libri

¶ Latēs argumētū .

¶ Os quoqz o terrēa aiālia .i. tenui
licz imagīe v̄m tñ p̄ncipiū som-
niat̄. v̄z qz illū beatitudis finē licz mi-
nime p̄spicaci. qualicūqz tñ cogitatioē
p̄spicit̄. eoqz vos ⁊ ad v̄z bonū natura
lis ducit intentio ⁊ ab eodem multi-
plex error abducit. ¶ Considera namqz
an p̄ ea quibus se homines adeptu-

¶ Ista est tertia p̄-
sa huius tertiū in qua ⁊
in alijs sequentibz ostē-
dit q̄ vera felicitas nō
sistit in illis que q̄dam
putauerūt esse summa
bona sed tamen est falsa
felicitas in ipsis ¶ Et p̄
mo phiā ea que dicta s̄t
in metro adaptat spe-
cialiter ad homines ⁊ cū
h̄ p̄ponit intētū suū
scdō p̄bat intētum ibi
p̄imum igit̄. ¶ Dicit
p̄rio Dicitū est q̄ oīa re-
petūt suū finē. vos qz
o terrēa aiālia .i. vos
homines q̄ estis dediti
terrenis somniatis id ē
imp̄fete ⁊ gnos̄citis ve

sz principiu licz tenui
imagine. i. exili silitudi
ne. z pspicitis illu vez
finem bñtudinis. licet
cognitione minime per
spicaci. tñ qualicumqz
cognitione. eo qz. i. ideo
naturalis intentio du/
cit vos ad vez bonuz z
multiplex error ab eo/
dem vos abducit. Et
tunc ponit intētum su/
um dicens. Considera
nāqz o Boeti an hoies
valeant puenire ad de/
stinatū finē. i. ad bñtu
dinem p ea quibz putāt se a depturos bñtudinē. si eī pecunia vel hōres
et cetera afferunt qd. i. aliqd tale cui nihil bonoz videat a bēsse nos fatea
mur aliqz fieri foelices adeptione hoz bonoz. sed si non valent efficere. i.
facere qd pmitunt z carent pluribz bonis. nōne liqdo. i. manifeste falsa
species bñtudinis in eis dephendit. q. d. sic **C** Nota pncipium oim
rez qd est deus est vera bñtudo vt postea patebit. tale pncipium qsi som
niādo cognoscit z difficulter ad ipsum deuenit. non eī pfecte in pñti statu
ipsum cognoscim⁹. qz intellectus nř hz se ad ipsum sicut ocul⁹ noctuz ad
lumen solis. ex. ij. methaphis. Etā ad talem bñtudinē eū difficultate p
uenit. **U**ñ Alanus in antielaudiano dī. Difficilis accessus ad hñc. faci
liciqz recessus. Accessus paucis. casus pzy oibz. inqz. **V**ix aliqz transire
valet. valet oīs ab illa. Declinare via. q paucis pua. multis Claudiof. ar
ta nimis. intranti larga ruine

Hic phia pbat intētū
suū qz ista bona n̄ effici
ant qd pmitunt. z per
pñs in eis est flā bñtu/
do. Et pmo oñdit h̄ de
diuitijs. post idē d̄ alijs
bonis. **P**rimo qz pbat
qz diuitijs non cōferunt
sufficiētiam quāvident
promittere. z p̄t quaz
appetunt. **S**cdō. pbat
qz diuitijs pferunt indi/
gētiam **T**ercio probat
qz indigētiam non aufe
runt. scda ibi. **A**tqui.
tercia ibi. **Q**uis at mo

ros bñtudinē putant. ad destinatuz fi
nē valeant puenire. **S**i eī vel pecuīa
vel hōres cetera qz tale qd afferunt. cui
nihil bonoz abesse videat. **M**os quo/
qz fateamur fieri aliquos hoz adepti/
one felices. **Q**si neqz id valent efficere
qd promittunt. bonisqz pluribz carēt.
nonne liquido falsa in eis beatitudi/
nis species dephenditur

Primū igit teipsum q pauloante diui
tijs affuebas interrogo inter illas ab
undatissimas opes. nunqz ne aīm tuū
concepta ex qualibet iniuria confudit
anxietas? **B.** Atqui inqz libero me fu
isse animo. quin aliquid semp augetet
reminsci nequeo. **P.** Mōne qz vel ab
erat quod abesse non velles. vel aderat
quod adesse noluisset? **B.** Ita est inqz

P. Illius igitur presentiaz, huius ab
sentiaz desiderabas. **B.** Confiteor in
quã. **P.** Eget vero inquit eo quod quis
desiderat. **B.** Eget inquam. **P.** Qui
vero eget aliquo: num est vsquequa-
q; sibi ipse sufficiens? **B.** Minime inq;.
P. Tu itaq; hanc insufficientiam ple-
nus inquit opibus sustinebas? **B.**
Quidni inquam. **P.** Opes igitur ni-
hilo indigentem sufficientemq; sibi fa-
cere nequeunt. et hoc erat quod pmit-
tere videbantur.

abundantissimas. et ridet Boetius Arqui p certo. ego neq; reminisci
me fuisse tam libero animo qm semp angerer id est offenderer aliquo.
Et de phia Nonne tibi aliquid aberat quod abesse non velles. vel tibi ali-
quid aderat quod adesse noluisses. Ridet Boetius Ita est inquam. Tunc
phia pcludit dicens Ideo illius quod aberat pntiam desiderabas. huius
aut quod aderat desiderabas absentiam. Dicit Boetius Confiteor inq;.
Et phia inq; Eget vero id est caret quod quisq; desiderat. Dicit boeti?
Eget. Et phia. Qui pro eget. aliquo modo non est vsqueq; sibi sufficiens
Et phia Tu itaq; hanc insufficientiam sustinebas plenus opibus. Con-
cludit q; phia ex pcellis dices Igitur opes nequunt facere nihilo indigentem
et sibi sufficientem et hoc erat quod pmittere videbantur. Nota q;
omnis appetitus est rone carentie. vnde illud quod q; hæt pprie non deside-
rat sed magis amat. Cui August. ix. li. de tri. de. Idem appetitus q; q; in-
hiat rei pgnoscende sit amor rei pgnite. ideo de phia. eget pro quod quisq; de-
siderat. Nota phia de q; eget non est sibi sufficiens. Corra h dice-
ret aliq; Sapiens eget q; indiget bonis exteriorib; sine q; viuiere non potest
et tñ sapiens est sibi sufficiens p Sen. ix. epla q; de. Sapiens seipso pnt est
Ad hoc dicendum q; sapiens indiget q;busdam ad viuendum sed non ad bñe
viuendum. Ad viuendum em multis reb; illi est opus. sed ad bñe viuendum
tñ pnt est aio sano et erecto et despiciete fortunam.

Atq; hoc q; maxime pñ deradum
puto. q; uihil habet suapte natura pe-

bus Primo incendit ta-
lem rone In illis non
psistit p felicitas q; si
reddunt homiez sibi suf-
ficientem. sed diuitie non
sunt hmoi q; r. Sa-
ior est nota. q; felicitas
est bonum sufficientissi-
mum nullius egens.
Proriam declarat in-
tra. et pcedit phia mo-
re didascalico id est iter
rogando et ridendo. et
de sic. Primum igitur
teipm Boetium interro-
go q; pauloan diuitijs
affluebas id est abunda-
bas. nuq; te anxietas.
i. tristitia cõcepta ex a-
liqua iniuria pñdit a-
nimu tuum inter opes

Hic pbat phia q;
diuitie pferunt indige-
tiam. et p his non con-
sistit in eis felicitas.

ū felicitas sit bonum sine oī indigentia. Probat ar in lra q pecunia confert indigentia p h qz pecunia facit vt ho / mo indigeat alieno pre sidio quo pecunia suaz tueat ne pviolētiā auferat. **U**n subdit in lra **Atq** p certe ego puto hoc maxime p s i d e r ā d ū q pecunia nihil habeat suapte natura .i. sua natura vt nequeat auferri his iuitis .i. nolētibz a quibz possidet. **D**icit Boetius. Fateor inqz **Et** phia. Quidni fateare .q. d. o3 vt fatearis cum quotidie aliqsyua lentior .i. fortior eripiat eam inuito .i. nolenti. **U**nde em sunt querimonie forenses .i. iudiciales nisi q pecunie ereptz vi vel fraude reptunt in iudicio. **R**ndit boetius **I**ta est inqz. **E**t phia. **E**gebit igit quisqz p s i d i o .i. auxilio extrinsecus petito quo tueat suā pecuniā quā posset amittere. **R**ndet boetius **D**ubitari nequit. **T**unc phia pcludit ex dictis dicens. **I**git res ē relapsa .i. mutata in p r a r i ū .nam opes q putabant facere sufficientes faciunt potius indigētes alieno p s i d i o . **N**ota illud qd p violentiam acquiri p violentiam p t auferri .sed pecunia p violentiā acquiri .vñ dē **A**rif. primo ethicoz .q. oīs pecuniosus est violentus .**S** violententer auferit pecuniā propter quā violentiam fiunt querimonie forenses. **E**bi sciēdum q for est locus rez venaliū .sed forus est locus exercendaz litium corā iudicio. **I**nde forensis quod idem est qd iudicialis.

Hic phia pbat q diuitie nō auferunt indigentiam .z sic per oīs non p s i s t i t in eis felicitas . et dicit. **Q**uis est modus quo indigentia de pellat diuitijs .nūqd diuites nequeunt efuri

cunia : vt his a quibz possidet : inuitis nequeat auferri. **S.** Fateor inqz. **P.** Quidni fateare : cū eā quotidie valentior aliqz eripiat inuito. **U**n em forenses querimonie . nisi q vel vi vel fraude / de / nolentibz pecunie repetunt ereptz. **B.** Ita est inqz. **P.** Egebit igit inqt extrinsecus petito p s i d i o quo suā pecuniā quisqz tueat. **B.** Quis id inqz neget. **P.** Atq non egeret eo nisi possideret pecuniā quam posset amittere. **B.** Dubitari inqz neqt. **P.** In p r a r i ū igit relapsa res ē. **N**am q sufficientes sibi facere putabant opes alieno potius p s i d i o faciunt indigentes .

Quis at modus ē quo pellat diuitis indigentia. **N**um eni diuites efurire nequnt. **N**um sitire nō pnt. **N**um frigus hibernū pecuniosoz mēbra nō sen / tiunt. **S**ed ades inqz opulētis quo

fame fatient: quo sitim frigusq; depel/
lant. Sed hoc modo solari quodam diui/
tibus indigentia potest. auferri penitus
non potest. Nam si hec hians semper at
que aliquid poscens opibus expletur. mane
at necesse est que possit expleri. Taceo
que nature nimium. que auaricie nihil sa
tis est. Quare: si opes nec summouere
indigentiam possunt. et ipse suam faci
unt. quid est: que eas sufficientiam pres
tare credatis?

mitiger. adhuc diues post sitiet et esuriet. et quod nature nimium est. auari
cie nihil satis est. Quare si opes non possunt summouere id est repellere indige
tiam. sed faciunt indigentiam. quod est id est quomodo esse potest que credatis eas
prestare id est dare sufficientiam. que dicitur nullo modo debet credi.

Nota que omnis indigentia vel est indigentia nature vel auaricie.
Indigentia nature paucissimis suppleri potest. eo que natura paucis minimisque
contenta est. Quia propter naturam non oportet multum querere diuitias. nec per
diuitias indigentia nature amoueri potest. sicut nec ipsa natura mutari potest.
Indigentia pro auaricie est que nullo modo expleri potest. et ita diuitie eam ammo
nere non possunt. id est plus auget. que dicitur. Auarus non implebitur pecunia.

Nota que diuitie non solum inducunt sufficientiam sed nec inducunt sapi
entiam. que dicitur Seneca. Quid prosunt stulto multae diuitie dum per eas non
possit fieri sapiens.

Metrum tercium tercij libri.

Quauis fluente diues auri gurgite
Non expleturas cogat auarum opes
Dneret bacchis colla rubri litoris
Ruraque cetero scindat optima boue
Hec cura mordax deseret supstitem
Defunctumque leues non comitantur opes

re. que dicitur sic. nunquam non potest
sitire. que dicitur ymo. nunquam
membra pecuniosorum
non sentiunt frigus hiber
num. id est hyemale. que dicitur sic.
Sed tu inquit. id est dices
opulenti id est diuitibus
adest aliquid quo famem
faciet et frigus depellat
Respondit philosophia hunc modo.
Indigentia potest solari
diuites sed penitus au
ferri non potest. Nam si hec
indigentia semper hians
id est desiderans et pos
cens aliquid expletur.
opibus. necesse est tamen ut ma
neat indigentia que pos
set expleri que quantumcumque
sitis diuitis vel fames

Indigentia nature paucissimis suppleri potest. eo que natura paucis minimisque
contenta est. Quia propter naturam non oportet multum querere diuitias. nec per
diuitias indigentia nature amoueri potest. sicut nec ipsa natura mutari potest.
Indigentia pro auaricie est que nullo modo expleri potest. et ita diuitie eam ammo
nere non possunt. id est plus auget. que dicitur. Auarus non implebitur pecunia.

Nota que diuitie non solum inducunt sufficientiam sed nec inducunt sapi
entiam. que dicitur Seneca. Quid prosunt stulto multae diuitie dum per eas non
possit fieri sapiens.
Iste est tercium metrum huius tercij
quod dicitur archigolici ab in
uictore iambicu a pede per
dominate cui coniungitur
metrum elegiacum. In quo
metro philosophia iuehit in a
uaros que in parua vita
solicitudo diuitiarum affli
git et in morte derelinquit
et dicitur. Quauis diues a
uarus fluente id est ab
undante auri gurgite.
id est. multitudine cogat. id est
greges siue coaceruet

opes non expleturas suā cupiditatē z quāuis diues oneret. i. p̄mar col
 la sua baccis. i. gemmis p̄ciosis rubri litoris. i. rubri maris. qz gēne coz/
 ligunt in litore rubri maris. z quāuis scindat. i. diuidat arando rura op̄i
 ma. i. agros fecundos centeno boue. i. cum centū bobz. adhuc cura mor
 dax. i. sollicitudo nō deserit ip̄sum sup̄stitem. i. viuētē. z leues opes que
 leuiter transeunt non comitant ip̄sum defunctū. i. mortuū **¶** Nota
 qz circa lram gurgēs fm Aguitione z Ysidor libro ethimologiaz est lo
 cus altus. i. profundus in flumine. z in p̄posito signat abundātem afflu
 entia auri **¶** Ys fm Aguitione bacca per duplex e inuenit̄ positum pro
 fructu oliue vel lauri. vel p̄ quolibet fructu. aliqñ at̄ inuenitur p̄ gemma
 p̄ciosa. z sic s̄t̄ hic **¶** S̄ diues auarus duplici malo p̄mitur. in p̄senti
 vita sp̄ sollicitatur. z post mortē nihil ipsum d̄ diuitijs comitat̄. de quo di
 uite loquit̄ Plautus in li. de planctu nature dicens. Ut loculis varia nū
 morz fercula donet. Imponit p̄prio diues ieiunia ventri. **¶** T̄ ioculat̄
 ocellis diues in argento. sed venter philosphari cogitur

¶ Ista est q̄rta prosa
 h̄ tercij in qua probat
 phia qz dignitates rpa
 les non p̄ferunt hōiem
 z reuerentiā quam p̄
 mittere vident̄. z p̄ns
 non est in eis b̄tudo
¶ Et p̄mo p̄ponit qz dig/
 nitates faciunt hōrabi
 lem. Sedo improbat
 illud ibi. Num vis Pri
 mo d̄t. Sedo dignitates
 reddunt hōiem hōrabi
 lē z reuerēdum cui pue
 nerint **¶** Nota hōr
 est exhibitio reuerentię alicui in testimoniū p̄tutis sicut accipitur ex. iij
 ethicoz. Vel aliter hōr est opinionis b̄factiue signū. vt d̄t Aristo. li. re
 thoz. Quā em̄ opinamur nobis posse b̄ fieri ab aliquo. ip̄sum hōramus
 Sedo reuerentiā ē decens ac matura grauitas fm Tullū

¶ Prosa quarta tercij libri.

¶ Deo satis dixit qz per diuitias
 sufficiētia adipisci nō p̄t. Nūc
 vult oñdere qz dignitas p̄ magno non
 est h̄nda : que malū magis oci osum q̄s
 clarum efficit.

¶ Sed dignitates hōrabilē reuerē
 dumqz tui. puenerint reddunt

¶ Hic phia improbat
 p̄positum quadruplici
 via. s. qz dignitates non
 conferunt hōiem z re/
 uerentiā Primo qz ma
 lis spe eueniunt. sedo
 qz per dignitates vicia
 improboz innoscunt
 Tercio quia opinione
 hōim vilescunt. quarto

¶ Num vis ea ē m̄grātibz vt vtenti
 um mentibz p̄tutes inserant. vicia de/
 pellant : Atqui non fugare : sed illustra
 re potius nequiciaz solent. Quo fit vt
 indignemur eas spe nequissimis hōi
 bus p̄tigisse. Unde Patullus. licet in

curuli **N**oniū sedentem: strumā tñ ap
pellat **V**idesne quātum malis dedec⁹
adijanc dignitates: **A**tq̄ minus eoz
pātebit indignitas si nullis honorib⁹
inclarescāt **T**u quoq; num tandem tot
periculis adduci potuisti vt cuz **D**eco
rato gerere magistratum putares. cuz
in eo mentem neq̄ssimi scurre delato //
risq; respiceres. **N**ō em̄ possumus ob
hōres reuerentia dignos iudicare. q̄s
ipsis hōrib⁹ iudicamus indignos **A**t
si quem sapiētia p̄ditū videres. num
posses eum vel reuerentia. vel ea q̄ est
p̄ditus sapientia nō dignū putare?
S. Minime. P Inest em̄ dignitas p
pria virtuti. quā p̄tinus in eos quib⁹
fuerit adiuncta transfundit. **Q**uod qz
populares facere nequeunt honores.
liquet eos propriam dignitatis pul //
chritudinem non habere.

Boeti nūqd tu potu //
isti tot periculis adduci id est affligi. vt cum **D**ecorato id est tali viro ma
gistratum gereres cum in eo respiceres mentem nequissimi scurre z dela
toris. q. d. non. **N**unquid possumus iudicare dignos reuerentia ob hono
res id est p̄pter dignitates quos iudicamus indignos ipsis honorib⁹. id
est dignitatib⁹. q. d. non. **E**t si quem videres p̄ditum sapientia licet nō
haberet dignitatem nunquid posses eum non putare dignum reuerentia
vel sapientia qua p̄ditus esset. q. d. non possis eum iudicare indignum
sapientia z virtute sua. quia p̄pria dignitas inest virtuti quam virtus
transfundit in eos quibus fuerit adiuncta. z quia populares honores h̄
facere nequeunt. liquet id est manifestum est eos propriam pulchritu //
dinem dignitatis non habere. **C** **N**ota ex littera porest formari ta

quia tpm mutatoe splē
dere desinūt. scda ibi.
In quo. tertia ibi **A**tq̄
vt agno. lcas. q̄ta ibi.
Sed h̄ apd̄ exteras.

Prio de Num. p nūqd
caus. i. talis p̄tus ē ma
gistratib⁹. i. dignitatib⁹
vt inserāt p̄tutes mēti
bz vtētū eis. vt depel //
lāt vicia. q. d. nō. vnde
subdit **A**tq̄ p̄ certe dig
nitates nō solēt fugare
neq̄ciam. sed potius il
lustrare. i. māifestare. q̄
fit. i. p̄pter qd̄ fit. vt nos
idignemur eas sepissīe
p̄rigisse hōib⁹ nequissi
mis. vñ **C**atullus qui
erat vir sapiēs z p̄tuo
sus **N**onium q̄ erat hō
viciosus appellat stru //
mam licet viderit ip̄m
sedentem in curulu. i. i
sede dignitatis iudicia
ria. **V**ides igit̄ quātū
dedecus dignitates adij
ciant malis hōib⁹ z ma
nifestāt eos esse p̄temp
tibiles a bonis. atq; pro
certe indignitas. i. ma //
licia eoz min⁹ p̄tēbit si
nullis honorib⁹ incla //
rescant. i. splendeant. o
Boeti nūqd tu potu //

lis rō. Illud quod adueniens alicui non p̄fert. ⁊ non adueniens non au/
firt honorem. illud non facit vere honorabile. sed dignitates non p̄ferūt
honorem cui adueniunt. nec tollunt si nō adueniunt. ergo. ⁊c. **¶** Minor p/
batur qz honor sequitur p̄tutem ex. iiii. ethicoꝝ. **¶** Unde viciosum nullo
hōze dignum reputamus in quacunqz dignitate fuerit. sed solum virtuo
sum etiā si non sit in dignitate. **¶** Cum igit dignitates r̄pales non p̄ferant
virtutem nec tollāt vicia. manifestū est qz hōzabilem non faciunt

¶ Nota Catullus erat vir sapiēs ⁊ virtuosus q̄ **¶** Nonium sedētem in
curuli ex animi indignatione vocabat strumaz eo qz viro tam malicioso
collata fuit dignitas. **¶** Est at struma p̄geries humoꝝ in collo. sub hac at
similitudine ipsum appellabat strumā. qz in pectore habuit p̄geridie vi/
cioꝝ **¶** Nota qz rex Theodericus voluit quēdam noīe Decoratum
violenter intrudere in ingrātum vt vna cū Boetio rempublicā gereret.
cuius neq̄ciam Boetius detestatus accusauit sibi associari. p̄pter qd̄ boe
tius multis iniurijs afflictus fuit a rege Theoderico **¶** Nota qz scur
ra s̄m **¶** Guitionem idem est qd̄ leccator vel vaniloquus. p̄p̄t̄ at̄ d̄r qui
sequit curiam grā cibi **¶** Nota qz p̄tus facit hōiem reuerēdum ⁊ no
bilem. non dignitas qz d̄r **¶** Sen. xliii. epla. Virtus non accepit Patonē
nobilem ⁊ reuerēdum sed fecit. q̄s em̄ est generosus. p̄tuosus ⁊ dignus ni
si qui ad p̄tutem est hū dispositus. Non facit hōiem nobilem atrū ple/
num famosis imaginibz ⁊ numis. sed anīm? ⁊ p̄tus supra fortunam sur/
gens.

¶ Hic phia pbat scda
via qz dignitates nō fa/
ciunt hōiem nobilem.
⁊ honorabilem. qz vi/
cia improboꝝ manife/
stant dicens In quo. s.
qz dignitas aduenit ma/
lis illud est aiaducren/
dum qz si aliquis eo est
abieciōr. i. vilior quo.
s. quanto magis con/
temnit a pluribz. cū di/
gnitas nequeat facere
improbos reuerendos

¶ In quo illud est aiaducrendum ma/
gis. **¶** Nā si eo abieciōr est quo magis
a pluribz quisqz p̄temnit. cū reueren/
dos facere nequeat q̄s pluribz oītat de/
spectiores potius improbos dignitas
facit. **¶** Vex non impune. Reddunt nāz
improbi parem dignitatibz vicem q̄s
sua p̄tagione p̄maculant
ip̄os facit despectiores quos pluribz oītat. vexpro sed. hoc nō ē impu^{nc}
i. dignitas nō facit hęc impunita. qz improbi parem vicē reddunt digⁿⁱ
tatibz quas ip̄si p̄maculant sua p̄tagione. q. d. sicut dignitas maculat^{im}
improbos. qz eoz maliciā maifestat. sic cōtra improbi p̄maculant dignit^{tes}
tes **¶** Nota p̄ dignitates vicia improboꝝ innotescūt. qz p̄ncipat
viz oīdit. cum igit viciū faciat hōiem p̄emptibile. r̄pales dignitas ad
ueniēs improbis facit eos despectiores. **¶** Cū Iuuenalis poeta. Omne
ai viciū tanto cōspecti? in se crimen hz. q̄nto qz peccat maior habet. **¶** Et
Sen. Loco ignominie apud indignū est dignitas

Hic phia pbat tertia via q dignitates nō faciūt reuerendū
quia opinione hoim vile scūt. q em dignitatib. fungūtur q̄uis a suis ho
norētur tñ apud extraneos homies nō curātur. vt ab illis q̄ sunt alteri
diocelis. vñ dr. Atq vt tu gnoscas veram reuerētā q̄ est beatitudo nō

Atq vt ignoscas veram illam reueren
tiam p has vmbrailes dignitates nō
posse ptingere: sic collige. **S**i q̄s mul
tiplici p̄sulatu functus: in barbaras
nationes forte deuenerit. venerādum
ne barbaris honor faciet: Atq̄ si h̄ na
turale munus dignitatib. foret: ab of
ficio suo quoquo gentiū nullo mō ces
sarent. **S**icut ignis vbiq̄ terraz nun
q̄ m̄ calere desistit. sed qm̄ id eis nō p
pria vis. sed hoim fallax adnectit opi
nio vanescūt illico cū ad eos venerit q̄
dignitates eas esse nō estimāt.

ad eos venerint q̄ nō estimāt eas esse dignitates sic sunt natioēs barbari
ce. i. extranee. **N**ota q̄ res nō destituūt a sua p̄pria opatiōe. cum
em opatio sit finis h̄ntis opatiōem sedo coeli z mūdi. res destituta a sua
p̄pria opatione destituet a suo fine. z sic cēt frustra **S**i q̄ facere reuerēdū
esset naturalis opatio dignitatū vbiq̄ gētū facerēt hoim reuerēdū. sed
videm⁹ q̄ dignitates faciūt alique reuerēdū ap̄ suos. ap̄ extraneos nō
faciūt reuerēdū.

Sed hoc apud exteras natioēs **I**nter
eos apud q̄s orie sunt. **A**um p̄petuo
p̄durāt: **A**tqui pretura: magna olim
potestas. nūc inan e nomē. z senatorij
cēsus grauis sarcina **S**i quis quodā
populi curasset annonam: magnus

posse contingere alicui
hōi p̄ has dignitates
vmbrailes. i. trāsitori
as ad modū vmbre. sic
collige **S**i q̄s hō fūc⁹
id est vsus multiplici z
sulatu. i. dignitate. de/
uenerit forte in barba/
ras natioēs. i. extraneas
gētes. facit ne honor z
sulatus ip̄m venerādū
barbaris. q. d. nō. **A**tq̄
pro crte. si h̄ scz facere
reuerēdū e nafax mu
nus dignitatib. nullo
mō cessarent ab officio
suo quoq̄. i. q̄cūq̄ loco
gētium sic ignis vbiq̄
terraz nūq̄ desistit cale
re. i. cremare. **S**z qm̄
id scz reuerēdū facere
eis annectit fallax opio
hoim z nō p̄pria vis illi
co. i. statim vaescūt euz

Hic phia pbat q̄r
ta via q̄ sumitur ex hoc
q̄ dignitates tpm mu/
tatiōe sordescūt. qd em
magna olim fuit digni
tas moderno tpe p̄ ni/
hilo reputat. vñ dr. **S**z
hoc quod dixi verum
est apud exteras natio
nes id est extraneas.
sed inter eos apud

qs dignitates ortz sunt non perpetuo durant. At qui p certe. naz pfectura olim erat magna pris apud rhomanos. sed nunc e inane nome. et census. i. p. ciositas se natorij nunc e grauis sarcina q olim erat magna dignitas. Et si qs quondā curasset anno/ nam populi q dicebat pfectus anno. ille magnus habebat. nunc il la pfectura quid est ab iectius. q. d. nihil. Et em paulo ante diximus nihil hz proprii decoris qd opinione vtentium nunc accipit splendore

nunc amittit. Et tunc epilogat dicens. Igitur si dignitates nequeunt facere reuerendos vt patet ex prima via si sordescunt contagione idest vicio improboz vt patet ex secunda via. si desinunt splendere mutatione tempo/ ruz vt docet quarta via. si vilescunt estimatione gentiu vt patet ex tertia via. quid est quod habeat in se expectende id est desiderande pulchritudinis. nedum alijs prestent. quasi diceret nihil habet pulchritudinis. et ideo nec eam alijs prestare possunt. ¶ Nota q pfectura quondam erat magna dignitas apud rhomanos. et dr ille pfectus q ceteris mgratibz p fuit et oes dignitates in ciuitate rhomana antecellebat. sed postq Julij ces/ sar imperium inuaserat talis ad impatorem trasserebat. et diminuebatur eius pris. ita q nomen illius dignitatis mansit sine re. ¶ Itz sena/ toria dignitas magna fuit apud rhomanos. qz officiu senatoru prius fu/ it honestu. s. vtiliter consulere reipublice. sed postea p pulsi fuerut senatores ad seruiedum voluntati principis in damnū reipublice.

¶ Sic incipit quartū metrum huius tercij quod dicitur metrum fallentium ab inuentore. dactylicum a pede pdominante tetrametrum a numero pedu. In quo metro phia confirmat per exemplum q dignitates non faciunt vere reuerendum. et per pns

habebat. Nunc ea pfectura quid abiecius. Ut em paulo ante diximus: qd nihil hz proprii decoris. opinione vtentium nunc splendorez accipit. nunc amittit. Si igitur reuerendos facere nequeunt dignitates: si vltro improboz contagione sordescunt. si mutatione tempo/ ruz splendere desinunt. si gentium estimatione vilescunt. quid est qd in se expectende pulchritudinis habeant. nedum alijs prestent?

Metrum quartū libri tercij

Quāuis se tyrio supbus ostro
Domeret. et niueis lapillis
Inuisus tñ omnibus vigeat
Luxurię Fero seuicentis
Sed quondā dabat improby verēdis

Patribus indecores curules
Quis illos igitur putet beatos
Quos miseri tribuunt honores :

de in lra. Quauis supb. Nero sciuentis luxurie comeret. i. ornaret se of/ ero tyrio. i. purpura tincta in sanguine tyri. z quis comeret se nucis la/ pillis. i. albis marg artis. cu ipse vigeat omib; inuisus id est odiosus. nam impbus Nero dabat verendis patrib; id est reueredis senatoribus curules id est tales dignitates ppter quas sedebat in curulib; indecores qz ab indigno dabatur. Quis igitur putet id est reputer istos honores beatos quos miseri id est impbi z viciosi tribuunt. q. d. nullus.

Nota de Nero em sciuentis luxurie. qz eps Anconicis nomine Preculus narrat qz Nero omnia theatra italig z grece plustras assump to vario decore vestitus cytharistas tragedos z aurigas sepe supasse vi/ sus est ratis libidinib; exagritatus vt nec a matre nec a sorore abstinuiffe videbat reueretia psanguinitatis. viz in vxorem duxerat z ipse a viro in vxorem receptus est. z fuit luxurie eam inestrenate vt retib; aureis pisca retur q purpureis funib; extrahebantur z lauabat ea frigidis z calidis yngentis q nuq; minus q; mille talctis pscit. z nihilo minus ipse Nero tamviciosus dignitate iperiale m adeptus est. immo etia; lijs dignitates largitus est.

Profa quinta tercij libri

Regno vel potetatu btos no fieri

A vero regna regumq; familiari/ tas efficere potetem valer. Quid/ ni qn eoz felicitas ppetuo pdurat. At qui plena est exemploz vetustas. plea etiam pns etas. q reges felicitatem ca la mitate mutauerint. P preclara po/ tentia. que nec ad pseruatioem qdem sui: satis efficax inuenitur.

defectu securitatis. scda ibi q si hec. tercia ibi. Ergus sortis. quarta ibi Atq; vellent. Primo pponit intentum p modum questiois dicēs. An regna z regum familiaritas valent efficere potetem. z rndet ironice. qdnt. id est quare no efficeret qn eoz felicitas. i. ptas ppetuo pdurat qd sup/ ple nuq; pringit. vñ subdit. Atq; p certe. vetustas plea est exemplozum

no est beatitudo qreda in eis. qz dignitates ad ueniebat Heroni qui pessimus erat. z ab eo alijs pferebatur. vnde

Hec est qnta p sa h' tercij in qua ondit phia q regnum z regni familiares no pferant veram potetiam quam pmittunt ppter qua appetunt Et pmo ondit veram potetia no esse i regnarib;. scdo q no in regum familiarib; ibi. Nam qd ego. q at i reg narib; no sit pa potetia z p pns nec bntudo p bat qrtuoz vjs. Pna sumif ex puitate dura/ rtois regnatim. scda sumif ex puitate exten sionis. tercia ex annexi one timozis. quarta ex n ij

et etiā p̄s etas q̄ reges mutauerint suā felicitatē calamitate. **E**t subdit. **O** p̄clara est potentia loq̄ndo hyronice q̄ nec inuenit satis efficax ad p̄seruationē sui. **N**ota nulla felicitas p̄petuo p̄durat saltem t̄p̄a lis. h̄ patuit p̄us exemplo vetustatis posito de **A**reso rege lydoꝝ. **H**oc etiā p̄z exemplis eoz q̄ erant t̄p̄e **V**oetiꝝ sicut de impatoribꝝ r̄homanis q̄ crebro circa t̄p̄a sua mutabant. nunc bellis. nunc insidijs oppressi l̄ alio mō abiecti. **E**t idem testat̄ **S**anfrid⁹ in poetria dicens. **H**oc vnū p̄scire potes q̄ nulla p̄tās **E**sse morosa p̄t. si vis exēpla p̄oris **R**espice fortunās emicuit illa p̄ioꝝ. **F**lorida p̄spitas **V**inos subuertit athenas.

Hic oñdit q̄ p̄tās regia nō est vera p̄tās nec beatifica p̄pter p̄uita tē extensionis et⁹ dicens q̄ si hęc p̄tās regnoꝝ ē auctor. i. cā beatitudis nonne si q̄ parte defuerit regia p̄tās ipsa minuat felicitatē ⁊ inducat miseriam. q. d. sic.

Sz q̄uis humana imperia late tendant. tñ ne esse est plures gentes relinqui. quibus quisq̄ regum non imperat. **N**on em̄ p̄t esse q̄ vn⁹ omnibus imperet. quā at parte desinit p̄tās faciens beatos. hac parte subintrat impotentia faciens miseros. hoc ergo modo necesse est in regibus esse maiorē portioem miserie q̄ felicitatis cum in maiori parte sint impotentes

Nota si potestas regia efficit beatū. ergo vbi est defectus potestatis regie ibi erit defectus beatitudinis. cū igitur plures sint gentes super q̄s non est p̄tās vnus regis q̄ que subiaceant suę p̄tati sequit̄ rex in maiori parte erit miser ⁊ non beatus. igitur in potestate regia non consistit vera beatitudo

Hic oñdit q̄ in regnā t̄p̄o nō sit vera p̄tās p̄pter annexiones timoris p̄ exēplum dicens. **Q**uidā tyrann⁹. i. **D**yonisi⁹ us exp̄tus suę sortis. i. fortunę q̄ntm̄ esset anxia. piculū met⁹. i. timo mortis sui. ipse simulauit. i. similitudine demon

Quod si hęc regnoꝝ p̄tās brit̄ndis auctor est. nonne si q̄ pte defuerit. felicitatem minuat. miseriam importet. **S**ed q̄uis late humana tendant imperia. plures necesse est gentes relinqui q̄b̄ regū quisq̄ non īperet. **Q**uāto pte beatos facies desinit p̄tās. hac impotentia subintrat q̄ miseros facit. **H**oc igit̄ mō maiorē regibꝝ inesse necesse est miserie portionem.

Expertus sortis suę periculoz tyrannus regni metus pendentis supra verticem gladij terrore simulauit. **Q**ue est igitur hęc p̄tās que sollicitudinū mortis expellere que formidinum aculeos vitare nequit.

stravit terrore gladij supra verticem pendētis. Quæ est igitur hæc præteritã que ne
quæ expellere mortis id est corrosiones sollicitudin. nec potest vitare aculeos
id est stimulos formidinum. i. timor. q. d. exilis. i. pua est illis præteritã.

¶ Nota quod dyonisius fuit quidam rex qui cum requireret a quodam suo fami-
liari quare semper tristaretur cum tamen ipse haberet vitam beatam. Iste dyonisius
volens sibi designare causam sue tristitiae iussit eum poni inter epulas lautas
et sibi supra verticem iussit suspendere gladium acutum tenui filo. Iste vi-
so gladio perterritus nec epulari nec letari potuit. Cui dixit dyonisius.

Talis est enim vita mea quam tu beatam putabas sed enim mortem mihi imminet
tem periculo. Considera ergo quomodo foelix esse poterit qui timere non desinit.

¶ Hic propheta ostendit idem quartam rationem quam sumit ex defectu securita-
tis dicens. Atque pro certe ipsi reges vixisse securi sed neque

Atque vellent ipsi vixisse securi. sed neque
nunt. Dehinc de præte gloriatur. An tu
potentem censes quem videas velle quod
non possit efficere? Potentem censes qui
satellitatus ambit. plures quam quis terret ipse
metuit. qui ut potens esse videatur. in
viventium manu situm est.

potest de hinc. i. ex quo sequitur
quod securi esse non potest quomodo
gloriatur de sua præte
quod non est faciendum quod pro-
bat dicens. An. i. nihil quod
tu potenter censes. i. iudicium
cas illi quem videas effi-
cere. i. proficere velle quod non
potest. q. d. non est potes. An
id est nihil quod illi censes po-
terem qui ambit. i. circum-
dat latus suum satellite.
i. multitudinem militum. qui plures
metuit illos quam ipse ter-

ret. qui ut videatur potes. situm. i. locatum. est in manu viventium. quasi dicat non est
potes. **¶** Nota ex littera potest formari talis ratio. Illud quod non facit hominem
securum habet non facit se beatum. sed potentia temporalis est homini igitur terrena. Quia est nota
quod quanto maior potentia tanto maior securitas. **¶** Nota reges securi esse
non potest. quia incommoditates imminentes non potest non formidare. Narrat enim Pla-
terius de dyonisiis supradicto quod intumuit terribiles barbas quod filias su-
as docuit defendere barbas. Ipsi autem senesceribus precepit ut barbam et ca-
pillis sibi abureret et lectum cubicularem in lata fossa fecit in quem se lig-
neo potest recepit. quia satellites et barbaros timuit.

Nam quod ego de regum familiaribus differam.
cum regna ipsa tate ibecillitas. plebs demum
stremitur quod de regia præteritã. sepe incolumis.
sepe autem lapsa persternit. Nero Senecam
familiaris preceptoris suum: ad eligendum

Hic ostendit quod in familiaribus
non consistit hæc potentia.
sed excludit quendam obli-
vionem sibi. An periculo.
probat ergo quod familiaritas
regum non facit esse se potentes
cum homini familiaritas
non possit fructu ad nutum
ipsa retenta frequenter pergit
in incumentum. Dicit ergo
u uij

Nam quid ego differaz
.i. dicā de familiaribus
regū cum ipsa regna de
monstrē esse magnę ibe
cillitatis quos scz fami
liāres reguz regīa prās
incolumis .i. sana sepe
prostermit. z ipsa regīa
prās lapsa etiā proster
nit ip sos. **Q**uō autē re
gīa prās incolumis de
struat suos familiares
docet per exēpla dicens
Hero coegit **S**enecam
familiarē suum pꝛce/
prozē. i. mgrm ad arbi
trium eligendę mortis.
Anthonius imperator
obiecit gladijs milituz
Papinianum suū fami
liarem diu potētem inter aulicos. **L**um autē vterqz **S**eneca z **P**apinia/
nus vellent renunciare suę potētię ppter crudelitātē principum volue/
runt se subtrahere ab eis. quoz duo z **S**eneca conatus est opes suas tra
dere **H**eroni vt ip sum placret. z voluit se conferre in ocū id est in vitaz
solitariā. sed dum ipsa moles id est magnitudo potētię trahit ipsos rui
tuos id est ea suos. neuter effecit quod voluit. **Q**uę est ergo ista potē/
tia quā habentes pertimescunt. quā cum habere velis non sis tutus. et
cum deponere cupias vitare non possis. vt patuit de **S**eneca z **P**apinia
no. **N**ota **H**ero fingebat se magistrū suum **S**enecā timere postqz
imperator factus est sicut in puericia. vnde mandauit sibi vt genus mor
tis eligeret. quia viuere nō posset. **S**eneca cibo z potu faciatu apire fe
cit venam. z bibens de anulo venenoso interiit. **A**ntiqui ei potentes z no
biles sub gemma anuli venenū portabant. vt si quid aduersi eos ztigissz
ad mortem zfugerent. **I**z **A**nthonius exns imperator in suos ry
rannifauit qui **P**apinianū suum familiarē diu inter aulicos potētem
gladijs militū occidi fecit. **E**x qbz pz quō regīa prās incolumis sepe suos
familiares prostermit. **Q**uō at regīa prās lapsa pstermit suos familiares
ex hoc pz. **L**um eim familiares imitant regiam prātem necē est vt ipsa de
ficiēte etiā ipsi familiares deficiant.

Nic phia excludit
obiectionē. **P**osset ei a
liquis dicere qd hō po
test cōseruari in sua po
tētia per amicos. **I**n
de q aliqui pdunt po

mortis coegit arbitriū. **P**apinianum
diu inter aulicos potētem militum gla
dijs **A**nthoni^o obiecit. **A**tqz vterqz po
tētię suę renūciare volueit. **Q**uoz **S**e
neca opes etiā suas tradere **H**eroni se
qz in ocium pferre conatus est. sz dum
ruituros moles ipsa trahit: neuter qd
voluit effecit. **Q**uę est igit ista potētia
quam ptimescunt hñtes quam nec ha
bere cum velis (tutus sis) z cū depone
re cupias vitare non possis.

An pñidio sunt amici quos non virt^o
sed fortuna pciliat? **S**ed quem felici/
tas amicū fecit. infortunium faciet ini

micum **Quæ** pro pestis efficacior ad nocendum quam familiaris inimicus

fortuna zeliant. de amicis autem quod prout zeliantur non est hic loquendum. cum non reputetur inter bona fortunę de quibus loquimur. **U**n de in ira **A**n presidio id est auxilio sunt amici quos non prout sed fortuna zeliat. quod dicitur non. hoc probat per locum ab oppositis sic. **Quæ** felicitas. id est fortuna fecit amicum. illius infortunium faciet inimicum. quod pro pestis est efficacior ad nocendum quam familiaris inimicus. quod dicitur nulla. quia inimicitiam illius cauere non possumus cum ei ostent secreta nostra propter familiaritatem.

Nota de amicis sophisticis loquitur **Seneca**. id est epistola. **Q**ui utilitatis causa assumptus fuerit tandem placebit quod diu utilis fuerit. **A**micoz turba florentes circum sedet. sed circa curios solitudo est. **E**li poeta **N**am presidio questus amor cum munere cedit. **I**n quantum durat largitio. durat amicus. **A**lter poeta. **D**um fortuna tonat fugientes terret amicos. **N**am quis amet quis non. pro peccata docet. **E**t alter poeta. **D**um zepherus flabat multis comitabar amicis. **A**ut ois a quo turbine fante fugat. **E**t **Quidius** **H**orrea formice tendit ad inania nunc. **N**ullus ad amissas ibit amicus opes. quod aut familiaris inimicus multa noceat dicitur poeta. **P**lus nocet ut nostis ad cuncta domesticus hostis. **E**t res ipsa docet quod liter ipse nocet.

Hic incipit metrum quantum hoc tercium quod dicitur paramanticum ab inventore. anapesticum a pede predominantem. catalecticum. quia una syllaba deficiat ad metri perfectum.

Petrus quantum tercium libri.

Qui se volet esse potetem
Animos domet ille feroces

Nec victa libidine colla

Feuis summitat habenis

Etem licet **I**ndica longe

Tellus: tua iura tremiscat

Et seruiat vltima thyle.

Ameatras pellere curas

Miserasque fugare querelas

Non posse: potentia non est.

præs tua extēdat se ad indiā. et licet tibi fuerit vltima thyle que est insula vltra **B**ritanniā vbi sol facit solstitium estiuū et vltra non progreditur tamen non posse pelle

restatem pro defectu amicorum. hoc excludit perbia dices quod hoc non potest esse pro de amicis qui

restatem pro defectu amicorum. hoc excludit perbia dices quod hoc non potest esse pro de amicis qui

restatem pro defectu amicorum. hoc excludit perbia dices quod hoc non potest esse pro de amicis qui

restatem pro defectu amicorum. hoc excludit perbia dices quod hoc non potest esse pro de amicis qui

re atras curas .i. obscuras sollicitudines. 7 fugare miseris q̄relas fugue
niēres ex aduerſitate fortunę nulla ē potentia ¶ Nota q̄ vere potēs est q̄
ſensualitate ſubijcēt rōni. ¶ **Uñ Sen.** Si vis oia tibi ſubijcere ſubijce te
rōni. **Dultos** ei rexeris ſi rō te rexerit. Et **Ariſto.** .iij. ethicoꝝ. Quicad/
modū puez oz viuere ſm p̄cepta pedagogi. ita oz ꝓcupiſcibile ꝓ onare
rōni. ¶ **Jeſ. Sen.** Dagnū impiū regit q̄ ſubijpſi dñat. Fortior est q̄ cu/
piditate vincit q̄ qui hoſtē ſubijcit. Et ei dulciſſimū vincere ſeiſpū. Et
Salomon. Fortior ē expugnator aī expugnatoꝝe vrbium

¶ **Iſta** est ſexta p̄ſa h
tercij in qua p̄ſia oñdit
q̄ gl̄a mundana nō ſpe
ctat ad verā britudinē
nec facit vere b̄m. Et
p̄mo oñdit hoc de glo
ria p̄p̄ie virtutis. Sc̄do
de gl̄a que puenit ex no
bilitate ſanguinis. ibi.
¶ **Iam** vero. p̄mo oñ
dit intētum de gl̄a que
prouenit ex laude falſe
virtutis. Sc̄do de de il
la gloria q̄ ex veris me
ritis procedit. ibi. Que
ſi etiā. p̄mo intendit
talem roem. Illud qd̄
est fallax nō ſpectat ad

¶ Proſa. vi. Gl̄a btōs fieri n̄ poſſe
¶ **O**loria q̄o q̄ fallax ſepe q̄ turp
ē. Uñ in iuriā tragicus exclā
mat. ¶ gl̄a gl̄a millib; hoīm mortaliū
nihil aliud facta niſi auriū inflatū ma
gna. Plures ei magnū ſepe nomen: fal
ſis vulgi opinioib; abſtulerunt. Quo
qd̄ turpius excogitari p̄t: Nam q̄ fal/
ſo p̄dicant. ſuis ipſi nccē est laudib;
erubescant.
¶ **¶** Gl̄a vero q̄ fallax ſit 7 q̄ turpis ſu p̄le ſatis p̄z q̄ at ſit fallax probat au
toritate cuiuſdā poetę q̄ tragedias ꝓpoſuit dicens. Uñ tragicus quidaꝝ
exclamat. 7 ponit auctoritatē e' in gr̄eco que tm̄ ſonat in latino. ¶ Gl̄a
gl̄a in millib; hoīm nihil aliud facta es q̄ magna auriū inflatio. qd̄ ma/
niſteſtat dicēs. Plures ei magnū nomē. i. gl̄am abſtulerunt. i. falſe recepe
rūt falſis opinionib; vulgi. Et oñdit q̄ hmōi gl̄a ſit turpis: dicēs Quo
ſez tā dicto. ſ. h̄re gl̄am falſis opinionib; qd̄ turpi' excogitari p̄t. qd̄. d. ni
hil. Nam q̄ falſo p̄dicant. i. laudant nccē est vt erubescat ſuis laudibus.
¶ **¶** Nota q̄ ſm **Tullii** gl̄a est frequēs fama cū laude. Et ē duplex. vana
et vera. Vana gl̄a est q̄ nullo ꝓficiēte p̄cedit in eſſe. Vera ē q̄ nullo ꝓfici
ente nō p̄cedit in eſſe. Fama at̄ ē cognitio alicui' nō ſolū in ꝓpinquo ſz eti
am in remoto ¶ **¶** Nota q̄ fama inducit ſi am gl̄am. falſa gl̄a erubecētiaz
¶ **¶** Na erubecētiaz est crimen ingloriaionis cauſatū ex aliq̄ turpi ꝓccrato
¶ **¶** Uñ at̄ aliquis ſe cognoſcit falſe acquiſiſſe gl̄am. tunc hoc timet manife
ſtari. ex e' manifeſtatione incidit ingloriaionē 7 verecundiā

¶ **¶** Sic p̄ſia p̄bat q̄
gloria mētis acquiſita
non ſpectat ad britudi/

¶ **¶** Que ſi etiā meritis ꝓqueſite ſint: qd̄
tamen ſapientis adiecerint conſciētie

q̄ bonum suum nō populari rumore.
sed ꝑscientie veritate metitur. **¶** **¶** Si h
ipm ꝑpagasse nomen pulchꝝ videtur
ꝑns est vt fedum nō extendisse iudicet
Sed cum (vti paulo ante disserui) plu
res gentes esse necesse sit ad quas vniꝑ
fama homis neq̄at puenire: fit vt quē
tu estimas esse gloriosum pro maxima
parte terrarum videatur inglorius
Inter hęc ꝑo: popularem grām nec cō
memoratione quidem dignam puto.
quę nec iudicio vero prouenit: nec vn
q̄s firma ꝑdurat.

na ꝑte terrarum necesse sit nomen nō esse ꝑpagatum necesse est pro maiori
ꝑte miserum esse. **D**icit ḡ. q̄ si hīpm pulchꝝ videt ꝑpagasse. i. diuul
gasse nomē. i. glām. ꝑns est vt iudicet fedū nō extendisse nomē. sꝫ sicꝫ pau
lo ante disserui necesse est esse plures gētes ad quas fama vnius hoīs neq̄
puenire. fit id est ꝑtingit vt pro maxima ꝑte terraz ille videat inglorius
quē tu estimas glōsum. **E**t qz aliq̄s diceret. sufficit ad beatitudinem qz hō sit
glōsus in ꝑplo suo hūdo fauorē ꝑpli. **D**icit ꝑhīa. inter hęc bōa q̄ sunt in
opatione ꝑtiosa nō puto grām ꝑplarem dignā ꝑmōratione q̄ nec iudicio
recte rōnis prouenit nec vnq̄s firma ꝑdurat. **¶** **N**ota qz sapienti n̄
est cura de glā. qz dī **M**acrobius **S**apies fructū in ꝑscīa ꝑōit. stultꝫ autē
in glā. **E**t **S**en. **L**oscīam potius q̄s famā attēde sed pleriq̄s famā. pauci
ꝑscīam verētur. **¶** **N**ota qz fama popularis nō puenit ex recto iu
dicio rōnis. **P**lus em ꝑpls seq̄tur incliatioem sen sus q̄s iudiciū rōnis.
Nec etꝫ fama eoz ꝑꝑetue durat. qz fm diuersas passionē vulgi variatur
fama ꝑpli. vn̄ vulgares iudicāt fm ꝑcupiscētiam nō fm rei ꝑtatem. pro
tanto similes sunt auibus quarum intuitum nox illuminat r dies cecet
ex quarto huius ꝑrofa quarta.

nem intēdēs tlem rōez
Illō n̄ spectat ad beati
tudinem de q̄ nulla ē cu
ra sapiēti. sed de glā etꝫ
meritꝫ acq̄sita nulla est
cura sapiēti ḡ. **¶** **M**a
ior est nota. **N**am sapi
ens maxime curat bea
titudinem cū sit maxie fe
lix. x. et hī. **¶** **M**inozem
ponit in lrā dicēs. **¶** **Q**ue
scz laudes spectātes ad
glām licet sint ꝑq̄sitate
meritꝫ qd tñ adicerent
ꝑscīētie sapiētꝫ q̄ bonū
suū metitur n̄ rumore
ꝑpli sed ꝑitate ꝑscīētie
q. d. nihil. **S**ed o ꝑbat
idem ꝑ locum ab oppo
sitis dicēs. qz si pulchꝝ
est ꝑpagasse nomen. ḡ
miser est nomē n̄ ꝑpa
gasse. **S**ed cum mag/

Vam vero q̄s sit inane q̄s futile nobilita

¶ **D**ic ꝑbat qz glā ꝑ
ueniens ex nobilitate

sanguinis et si non spectat ad veram beatitudinem. Et primo ostenditur huiusmodi gloriae, secundo ostendit quid boni sit in nobilitate. ibi. quod si quod dicit primo. Jam vero quod non videat quod inane quod futile. id est. labile sit nomen nobilitatis. quod dicit manifestum est quod nobilitas si refertur ad claritudinem. id est. ad gloriam. aliter est ab illis. quod se nobiles esse gloriantur. quod probat per definitionem nobilitatis dicens. Nam quod nobilitas videtur esse quodam laus veniens de meritis parentum. quod si predicatio. id est. laus facit claritudinem necesse est ut illi sint clari quod predicantur. id est. laudantur huiusmodi aut sunt parentes. non tu. quare si non habes tuam claritatem quae ex laude tua perveniat. aliena claritudo non efficit te splendidum. id est. gloriosum. **N**otandum quod nobilitas sanguinis est inane et futile nomen. quia nihil vere nobilitat hominem nisi virtus. **U**nus Alanus in libro de planctu na. Quid tibi nobilitas quod clarum nomen auro. Si servus vicis factus es ipse tuus. **Y**es. Nobilis est enim si quod virtute refulget. Degener est solus cui mala vita placet. **E**t pauper Henricus. Non pingue genus nec clarum nomen auro. **S**ed probitas vera nobilitate viget. **E**t Seneca. Nemo est melior altero nisi qui rectius ingenium habet altero et ad bonas artes aptius

Hic ostendit cuiusmodi bonum sit in nobilitate dicens. Si quod bonum est in nobilitate illud solum esse arbitror ut nobilitate videatur esse imposta necitudo ne a virtute ma-

ior. id est. pro genitorum degenerent supple per mores viciosos. **D**icitur enim a patre ignobili descendere et morigeratum esse quod a nobili et per vicia degenerare

Notandum quod gloriandum non est de nobilitate. quia dicit Seneca. Si pulcher es lauda naturam. si nobilis lauda parentes. si virtuosus et sapiens lauda te ipsum. si dives lauda fortunam. si potes expecta paulisper. et nihil eris. **N**otandum secundum Tullium optima hereditas a patribus traditur liberis omni patrimonio praestantior. scilicet gloria virtutum et decorum reipublicae gestarum

Istud est sextum metrum huius tercii quod dicitur a Lemanicum ab inventore daerylicum a pede pedo minante. trimetrum a nu-

tis nomine quod non videatur. quod si ad claritudinem refertur aliena est. **V**idetur namque esse nobilitas quodam de meritis veniens laus parentum. **Q**ui claritudinem predicatio facit. illi sint clari necesse est qui predicantur. **Q**uare splendidum te. si tuam non habes aliena claritudo non efficit

Qui quod est in nobilitate bonum. id est. arbitror esse solum ut imposta nobilitate necesse situdo videatur. ne a maiorum virtute degenerent.

Petrum sextum libri tercii
Vne hominum genus in terris
Simili surgit ab ortu

Unus em̄ rerum pater est

Unus cuncta ministrat

Ille dedit p̄hebo radios

Dedit ⁊ cornua lune

Ille homines etiam terris

Dedit. ⁊ sidera celo

Pic clausit membris animas

Celsa sede petitos

Mortales igitur cunctos

Dedit nobile germen

Qui d̄ genus ⁊ pauus strepitis

Si primordia vestra

Auctoremq; deum spectes

Nullus degener extat

Ni vicij; peiora fouens

Proprium deserat ortum.

metro pedum. hyperata
lecticū qz vna syllaba
supabūdat. In q̄ metro
phia p̄bat om̄s hoīes
esse nobiles p̄ter vicio
sos dicēs. Q̄e genus
hoim̄ in terris cuiuscū
qz sit p̄ditōis surgit ab
ortu simili qz fm̄ aiām
om̄s sunt ab vno crea
toze. Unus em̄ est pa
ter rez. i. vnus creator
supple nobilis q̄ cūcta
ministrat supple guber
nādo. ille vnus pater
dedit p̄hebo radios su
os. dedit lune cornua.
dedit hoīes terris. i. ha
bitare in terris. dedit
celo sidera p̄ter or
namētum eius. **P**ic
pater clausit aiōs mē
bris supple corpis. ani
mos inq; petitos. i. ac
ceptos celsa sede. i. i ce
lo. **I**gitur nobile ger
men id est nobile prin
cipium edit id est pdu
cit cūctos. i.

homīes. **P** homines quid id est ad quid strepitis id est cum strepitu iac
tatis genis vestrum ⁊ proauos vestros. si enim tu spectes id est p̄des
auctorem deum ⁊ primordia vestra nullus extat id est degener id est ig
nobilis nisi fouens id est operens peiora vicij; suis deserat p̄rium ortū
id est deum a quo p̄cessit. **¶** Nota q̄ om̄s homīes ex ea p̄te qua
sunt homīes sunt eque nobiles. cum em̄ nobilitas sit q̄dam excellentia
contracta ab origine. nobilitas hominis precipue debet attendi ex ea p̄
te qua est homo scz ex p̄te anime. **¶** Cum igitur in om̄ib; hominibus sit
eadem origo anima quia om̄s anime sunt a deo. om̄s homines sunt eque
nobiles. solum aurem illi sunt ignobiles qui degenerant a sua origine. a
nima aut̄ a sua origine producta est a deo ⁊ similis est deo. ido illi soli a
nobilitate degenerant q̄ viciōsis moribus similitudinem d̄i deturpant
quam ex origine contraxerunt. **¶** Nota dicit animos celsa sede
petitos. hoc loquitur more platonico qui voluit om̄s aiās simul esse crea
tas in celo. ⁊ postea mitterētur in corpora quod non est verum. sed aie
creātur in corpib;. **¶** loquitur more platonico q̄ deus aiās receptas in celo
clausit mēbris corporis. ⁊ de hoc magis videbitur. ix. metro h̄ terciū

Nota q̄ oīm hoīm est vna origo qz a deo sunt quem p̄m oēs vocamus. z oēs aīe sunt a deo. ergo nullius est nobilior alia fm̄ creationē. licet fm̄ ingenium bñ. qz soli illi sunt ignobiles qui degenerant suā genealogiam cū discedunt a p̄tutibus z adherent vicijis

Ista est p̄sa septima huius tercij. in q̄ phia oñdit b̄itudinem non esse in voluptate. Et p̄mo oñdit hoc de voluptate generalit̄. Sec̄do de quadam voluptate specialiter. secunda. ibi **H**onestissima quidem p̄mū probat dupli- citer. fm̄ qd̄ ponit duas rōnes. secunda. ibi. **Q**uē si br̄os p̄mo intendit talē rōem. In illis nō p̄sistit beatitudo ad q̄ sequunt̄ multę in- cōmoditates. s; ad voluptates sequunt̄ multę incōmoditates sicut de clarat in littera. z dicit **Q**uid loquar de voluptatibus corporalib?

quaz appetentia. i. cupiditas plena est anxietatis. qz hō anxiat̄ cum ea/ret eo qd̄ cupit. satietas vero. i. plenitudo voluptatū plena est penitentia. i. p̄na. cum igit̄ voluptatib; sit iuncta anxietas z penitentia in eis nō consistit beatitudo. z addit quantos morbos ille voluptates z q̄ intolērabiles dolores solent afferre corporib; fructum eis quasi quēdam fructum nequicię su p̄le satis p̄. quaz voluptatū motus. i. affectus qd̄ habet iucunditatis. i. voluptatis ignoro. quis quis at̄ volet reminisci suaz libidini. i. voluptatū ipse intelliget. i. cognoscat exitus. i. fines voluptatū esse cristes

Nota q̄ duplex ē voluptas scz intellectualis z corporalis. **P**rima est p̄sequenda. s. intellectualis qz p̄sistit in speculatione ne aiām beatificans. **S**ec̄da ē fugienda qz p̄sistit in delectatione sensuali corpus mortificans. **U**n̄ Sen. li. ep̄la dicit. Voluptates precipue extirpa que laetronū more nos amplectunt̄ vt strangulent. **E**t **T**ullius Voluptas impedit oē p̄siliū. atq; (vt sic dicā) oculos p̄stringit mentū. z inimica est rationi. multū vult cum v̄tute h̄re imercium

Nota q̄ voluptas plena ē penitentia. **N**arrat ei **V**alerius q̄ cū **D**emosthenes p̄hs quēreret amorem **T**haidis meretricis vt p̄sensum ferret ei. centū talenta petebat. **D**emosthenes aspiciens in cœlū r̄dit. pro tanto p̄cio nō enam tm̄ p̄h̄. sciebat ei q̄ voluptatē inseparabiliter sequit̄ p̄ma

Nota q̄ voluptas

Profa septima libri tercij.
De voluptatibus enarrat

Quid at̄ de corpis voluptatibus loquar. quaz appetentia q̄des plena est anxietatis. satietas vero penitentię? **Q**uātos ille morbos. q̄s intolērabiles dolores q̄si quendam fr̄m̄ nequicię fructum solēt referre corporib; quaz mor? quid habeat iucunditatis ignoro. **A**ristis vero esse voluptatum exitus. quisquis reminisci libidinum suaz volet. intelliget

res multos morbos afferunt. qz dicit Seneca. quodam epistola. multos morbos multa
fercula fecerunt. et vult Aristoteles in ethicis. qz laborantes in passionibus venter et cra-
pule maxime transmutantur in corpore. crapula enim plures occidit quam gladius.

Hic philosophia probat conclusioem per pesitam alio modo deducendo ad
inconueniens. et est ratio ista. Si in voluptatibus persisteret beatitudo sequeretur qz
pecudes essent beate quod est falsum. pecudes enim laborant ad explendam corporis

Questi beatos explicare possunt. nihil cau-
se est quam pecudes quod beate esse dicantur
quod omnis ad explendam corpalem la-
sciviam laborat intentio..

voluptate. unde dicitur. Quae
voluptates si possunt expli-
care bestias. nihil cause est
id est nihil impedit quam
pecudes iudicantur esse
beate. quare omnis intencio
festinat ad explendam
corpalem lasciviam

Notandum qz cum felicitas sit bonum naturale. nullus bestias
felicitabit. qz tamen genus humanum vivit arte et ratione. **N**otandum
qz ad fugam bestialium voluptatum hortatur Aristoteles. Alexandrum quodam
epistola dicens. Alexander declina a conatibus bestialium voluptatum quod cor-
ruptibiles sunt. carnalis enim appetitus inclinat ad corpales voluptates
quae tristant intellectum. Et subdit. Conatus voluptatum generat car-
nalem amorem. hic generat avariciam. hec generat desiderium diuitiarum quod generat
inverecundiam. inverecundia presumptioem. presumptio infidelitatem. infide-
litas latrocinium. propter quod mala vitanda est voluptas.

Hic philosophia ostendit qz beatitudo non consistit in quodam speciali voluptate. s.
in matrimonio quod licita est propter generationem proles intendens talem rationem

Honestissima quodam iugis foret libe-
rorumque iocunditas. sed nimis e natura dic-
tum est. nescio quem filios invenisse tor-
tores. quod quod sit mordax quod quod conditione
neque alias expertum. ueque nunc anxium
necesse est admonere. In quo. Euripidis
mei sententiam approbo. qui carentem li-
beris infortunio dixit esse felicem.

In illa voluptate non
consistit felicitas quod habet
anxietatem sibi annexam
sed voluptas matrimo-
nij est huiusmodi sic tangit
in lege. unde dicitur. Iocunditas
iugis et liberorum foret
honestissima. sed nimis
est extra naturam dictum
qz natura abhorret quod vo-
lo dicere. qz nescio. i. ta-
ceo quem. i. aliquid inveni-
se. i. habuisse filios tor-
tores quorum filiorum quod sit
mordax. i. anxia quod quod
conditio siue bona siue

mala non necesse est te admonere. alias expertum est. Nec necesse est
admonere te nunc anxium In quo ego approbo sententiam Euripidis
mei philosophi qui dixit. carentem liberis infortunio esse felicem. **H**o

tādum q̄ anxietas inest p̄ibus p̄pter maliciam filioꝝ. Narrat em̄ Luri
pides tropius in hystoria rhomanoꝝ. q̄ Demetrides in suos seuiēs fili/
os duos ex eis interfecit. z cuz p̄sequer̄ terciū ille p̄gregato exercitu ob
sedit p̄m. Si āt videns se non posse euadere seipsum interfecit. Etā p̄
anxiat̄ de bonis filiis p̄pter int̄sam dilectionem eoz z promotionē quibz
si aliquid aduersi p̄tulerit. p̄ reputat se infelicē. Ex quo p̄ q̄ voluptas
coniugal̄is h̄z anxietatem sibi annexam.

Cistud est metz septi
mū h̄ terciū quod d̄r a/
nacreuntū ab inuēto/
re. iambicum vl̄ anape
sticiū a pede p̄dōnante.
q̄ h̄z primū pedē ana/
pestū. z reliquos iābos
et est dimetz. i. quattu
or pedū. catalecticiū q̄
deficit syllā. Nam post
tres pedes remanz vna
syllā de quarto pede.

In quo metro phia oñ
dit qd̄ mali p̄sequitur oēm voluptatem. ois em̄ voluptas p̄ter anxietatem
sibi annexā est transitoria qd̄ p̄firmat q̄ qd̄dam exēpluz. **O**is voluptas
h̄z hoc qd̄ dicam q̄ voluptas agit. i. verat fruentes stimulus. i. punitiōnī
bz. z est par. i. similis stimulus apū volātum. vbi pro postq̄. apis fudit ḡ
ta mella fugit z ferit corda icta. i. p̄cussa anxietate nimis tenaci morū. q.
d̄ iucunditas voluptatis nimis est transitoria sed anxietas quā affert ni
mis est p̄mansura. **N**otandū licet ois voluptas corporalis p̄mo de
lectet z postea pungat ad modū apuz. tñ hoc maxime inuenit̄ in volup
ta venerea ad cui⁹ fugam Aristoteles hortabat̄ Alexandꝝ dicens. **C**le
mens impator noli te multū inclinari ad coitū. q̄ coitus est quēdā p̄prie
tas porcoꝝ. **Q**uē igitur tibi gl̄a si exerceas viciū bestiaz z actus brutoꝝ
Crede mihi indubitāt̄ q̄ coit⁹ est destructio corporis. abbreviatio vitē
corruptio p̄ritum. legis trāsgressio. z ḡnat foemineos mores. **Q**ualiter
āt sit fugiēda delectatio venerea docet Alanus in de planctu naturę di/
cens. **S**i venērē fugare velis loca t̄pa vita. Nam locus z t̄ps pabula do
nar ei. **E**t paup̄ henric⁹ loquens de amore d̄r. Proscribat igit̄ gladijz
fustibz ip̄sum. **E**t fugiēdo fuga quē fuga sola fugat

Ista ē octava prosa
h̄ terciū in qua phia oñ
dit quantis malis sint
implicita p̄dicta bona.
in q̄bz aliqui posuerūt
felicitem. scdo oñdit
q̄ exilia sint corpis bo

Metz septimū libri terciū.

Abet hoc voluptas ois
Stimulis agit fruentes

Apiūmqz par volantum

Ubi grata mella fudit

Fugit. z nimis tenaci

Ferit icta corda morū

Prosa octava libri terciū.

Mentio supra noiatoꝝ id est diui
tiarum. dignitatū. regnorum. glo
rię. voluptatum.

Nihil igitur dubium est quod beatitudinem via deuia quaedam sint. nec producere quecumque eo valeant ad quod se producturas esse permittunt. Quantis scilicet implicite malis sint: breuissime monstrabo. Quid enim: pecuniam ne congregare conaberis: sed eripies habentibus: Dignitatibus fulgere velis: danti supplicabis. Et qui preire cereros honore cupis poscendi humilitate vilescis. Potentiam ne desideras: subiectorum insidiosius obnoxius: periculis subiacet. Gloriam petis: sed per aspera quecumque distractus: securus esse desistis. Voluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abijciat vilissime fragillissimeque rei corporis seruum?

abijciat tanquam contemptibilem seruum vilissime et fragillissime rei scilicet corporis. ¶ Notandum quod homo querens pecuniam incidit in malum violentie. quia omnis pecuniosus est violentus primo ethicorum. Sed querens honores et dignitates humiliando se alijs supplicabit. Sed dicit Seneca in libro de beneficijs. Volestem est solum et onerosum demisso vultu dicere. rogo. Querens autem potentiam et gloriam oportet quod propter potentiam et gloriam defendendam persecutionibus impiorum se obijciat. et sic securus esse desistit. Querens autem vitam voluptuosam oportet quod corpori seruiat. Sed dicit Seneca. Maior sum et ad maiora genitus sum quam quod sum mancipium id est seruus mei corporis quod non aliter aspiciam quam aliquid vinculum mee libertati circumdatum.

Jam scilicet quod bona pre se corporis fetunt.

na ibi. Jam scilicet. Primo dicit. Nulli dubium est potestatem consideranti quin hec via que nituntur homines ad beatitudinem peruenire sunt quedam deuia nec valeant quemcumque producere eo id est illuc ad quod permittunt se esse producturas. Quantis scilicet malis sint implicite breuissime monstrabo. Quid enim supple istorum est sine malo. quod nihil. unde subdit pecuniaz congregare ne conaberis id est laborabis sed eripies habentibus et ita implicaberis malo violentie. Vis fulgere dignitatibus. danti supplicabis et quod cupis ceteros preire honore tu vilescis humilitate poscendi. Potentiam ne desideras. subiacetis periculis subiectorum. Gloriam petis. sed per aspera distractus securus esse desistis. Voluptariam vitam degas. sed quis non spernat atque

¶ Sic phia probat in speculati quod vilia sunt bona corporis que aliquid
o i

reputant eximia bona.

Secundo breuiter recolligit supradicta. ibi. **Ex** quibus oib; primo ondit intentum de magnitudine. firmitudine. et corporis agilitate. secundo de pulchritudine. ibi. **For** me vero. **P**rimo ondit quod homo non debet mirari de magnitudine. fortitudine. et agilitate corporis. quod illa excellentius inueniuntur in bru-

tis quam in hominibus dicentes. **N**am vero qui ferunt. id est cupiunt bona corporis pre se id est gratia sui tanquam sunt optima. quam exigua. id est valde vilia. quam fragili possessione nituntur. id est laborant. **N**am enim elephantos mole. id est magnitudine. superare. id est excedere poteritis. et tauros robore. id est fortitudine. **N**am tigres prohibitis velocitate. **R**espiciate spacium. id est magnitudinem celi. firmitudinem. id est fortitudinem celi. celeritatem. id est velocitatem eius. et aliquando desinite. id est cessate mirari vilia. id est inferiora bona. quod quidem coelum non his potestis potius immo multo minus mirandum est quam sua ratione. id est intelligentia qua regitur. **S**ic similiter in homine multo magis laudanda sunt bona rationis quam bona corporis. ¶ **N**ota quod bona corporis sicut magnitudo. fortitudo. agilitas. non multum sunt miranda. **Q**uia dicit **Seneca**. **N**on magnitudine et corporis velocitate magne res geruntur sed virtute. **U**bi **La**to. **C**onsilio pollet cui vim natura negauit. **I**tem **Seneca**. **E**xcellentia ingenij potest latere sub quacumque pelle. ¶ **N**ota sicut **Isidorus** in libro ethimologiae. **E**lephantem greci a magnitudine corporis putant dictum eo quod fortis montis preferat. **A**pus indos vero dicitur barro eo quod vox eius barritus dicitur dentes eius ebur. rostrum eius promulca dicitur. ¶ **N**ota sicut **Isidorus**. **T**igris est bestia varijs coloribus distincta mirabilis velocitatis. ex cuius nomine quidam fluvius tigris appellatur qui rapacissimus est omnium fluviorum. ¶ **E**t sciendum quod pro bestia dicitur hęc tigris. in genere tigris vel tigridis. sed per fluvium dicitur tunc hęc tigris. et in genere huius tigris

¶ **H**ic philosophia ostendit intentum de pulchritudine forme. supple quod sit exile bonum quia est transitoria. et quod est tamen superficialis. **E**t dicit. **C**ero pro sed nitos. id est pulchritudo forme. ut. id est quam rapidus est. ut id est quam velox et quam ve-

quam exigua quam fragili possessione nituntur.

Nam enim elephantos mole. tauros. robore superare poteritis. **N**am tigres velocitate prohibitis. **R**espiciate celi spacium. firmitudinem. celeritatem. **E**t aliquando desinite vilia mirari. **Q**uidem celum non his potius est: quam sua qua regitur ratione mirandum

Nam vero qui ferunt. id est cupiunt bona corporis pre se id est gratia sui tanquam sunt optima. quam exigua. id est valde vilia. quam fragili possessione nituntur. id est laborant. **N**am enim elephantos mole. id est magnitudine. superare. id est excedere poteritis. et tauros robore. id est fortitudine. **N**am tigres prohibitis velocitate. **R**espiciate spacium. id est magnitudinem celi. firmitudinem. id est fortitudinem celi. celeritatem. id est velocitatem eius. et aliquando desinite. id est cessate mirari vilia. id est inferiora bona. quod quidem coelum non his potestis potius immo multo minus mirandum est quam sua ratione. id est intelligentia qua regitur. **S**ic similiter in homine multo magis laudanda sunt bona rationis quam bona corporis. ¶ **N**ota quod bona corporis sicut magnitudo. fortitudo. agilitas. non multum sunt miranda. **Q**uia dicit **Seneca**. **N**on magnitudine et corporis velocitate magne res geruntur sed virtute. **U**bi **La**to. **C**onsilio pollet cui vim natura negauit. **I**tem **Seneca**. **E**xcellentia ingenij potest latere sub quacumque pelle. ¶ **N**ota sicut **Isidorus** in libro ethimologiae. **E**lephantem greci a magnitudine corporis putant dictum eo quod fortis montis preferat. **A**pus indos vero dicitur barro eo quod vox eius barritus dicitur dentes eius ebur. rostrum eius promulca dicitur. ¶ **N**ota sicut **Isidorus**. **T**igris est bestia varijs coloribus distincta mirabilis velocitatis. ex cuius nomine quidam fluvius tigris appellatur qui rapacissimus est omnium fluviorum. ¶ **E**t sciendum quod pro bestia dicitur hęc tigris. in genere tigris vel tigridis. sed per fluvium dicitur tunc hęc tigris. et in genere huius tigris

Forme vero nitos ut rapidus est. ut velox et vernalium florum mutabilitate fugacio. **Q**ui (ut aristoteles ait) linceis oculis homines videntur ut eorum visus obstaculo penetrat. **N**one introspectis

visceribus. Alcibiadis superficie pulcherrimum corpus turpissimum videretur. Igitur te pulchrum videri non tua natura: sed oculorum spectantium red / dit infirmitas. Sed estimate quod vultis nimio corporis bona. dum sciat h quod cumque miramini: tridiane febris igniculo possedissolui. Ex quibus omnibus illud redigere in summam licet. quod hec nec prestare que pollicetur bona possunt. nec omnium bonorum congregatione perfecta sunt. ea nec ad beatitudinem. quasi quidam calles ferunt. nec beatos ipsam perficiunt.

acuta sine medicos quoniam tertio die perimit. Et tunc breuiter recolligit su pradicta dicens. Ex quibus omnibus licet redigere in summam quod hec scilicet pradicta bona non possunt prestare ea que pollicentur id est promittunt nec perfecta sunt congregatione omnium bonorum nec ad beatitudinem ferunt quasi quidam calles id est viae. nec ipsa perficiunt beatos.

¶ Notandum quod pulchritudo corporis non est durabilis. quia dicit virgilius. Formose puer nimium ne crede color. Alba ligustra cadunt vaccae nigra leguntur. ¶ Notandum quod communiter dicitur quod visus linceus obstantia corpora penetrat. sed illud nec ab Aristotile neque ab aliquo autentico inuenitur. Unde Isidorus in libro ethymologiarum loquens de lince dicit. quod linceus dicitur quia in luporum genere numeratur. bestia maculis distincta tergo ut pardus. sed similis lupo. cuius vrinam conuertit in duriciem preciosi lapidis dicunt qui ligureus appellatur. nihil autem dicit Isidorus de penetratioe visus.

¶ Nota quod Alcibiades mulier fuit pulcherrima quam videntes quidam discipuli Aristotilis duxerunt eam ad Aristotilem ut ipsam videret. qua visa dixit. Si homines linceos oculos haberent ut quibus obstantia penetrareut. introspectis visceribus corpus quod apparet pulcherrimum turpissimum videretur.

lociter est transiens. et est fugatior. id est mutabilior mutabilitate florum ver / nalium. quod dicitur satis euidenter est. ¶ In si homines videretur linceis oculis ut ait Arist. ita ut eorum visus penetraret obstantia. scilicet corpora nonne illud corpus Alcibiadis superficie pulcherrimum introspectis visceribus turpissimum videretur. quod dicitur sic. Ex quo concludit philosophus. Igitur te pulchrum videri non facit tua natura. sed infirmitas oculorum spectantium. Et subdit. Sed estimate quod vultis bona corporis dum sciatis hoc quodcumque fuerit de bonis corporis posse dissolui igniculo. id est calore febris tridiane. Febris enim

¶ Sequitur metrum octauum tercij libri.

C Istud est octauum
 metrum huius tercij. cuius
 primus versus est metrum
 asclepiadicum ab in-
 uentore. choriambicum
 a pede predominante. Se-
 cundus versus est metrum
 archilogicum ab inuen-
 tore. iambicum a pede p-
 dominante. In quo me-
 tro phia deplangit et /
 rorem hominum qui in quere-
 do minima bona sunt
 prudentes. sed in queren-
 do summum bonum abdu-
 cunt ignorantia. Primo
 facit hoc. secundo peccatur
 ut homines tediati falsis
 bonis redeant ad verum
 bonum. scilicet ubi. Quid
 dignus. Dicitur. **H**eu
 est interiectio dolentis
 et est dissyllaba propter
 metrum quem ignorantia
 abducit miseros de uio
 tramite id est transuol-
 sa via supplea vero bo-
 no. vos homines non que-
 ritis autem in uiridi arbo-
 re. nec carpitis gemmas
 in uite. vos non abditis
 id est non absconditis
 laqueos pro captura pi-
 scium in altis montibus.
 ut dicitis dapes pisce.
 et si uobis liceat sequi ca-
 preas non captatis. i. non acceditis vada tyrrhena. i. mare tyrrhenum quod
 est in Italia. quinetiam pro certe homines norunt. i. nouerunt ipsos recessus
 abditos. id est absconditos fluctibus equozis. etiam homines norunt quem vn-
 da sit feracior rubentis purpure id est conchilioz. quoz sanguine fit pur-
 pura. Et homines norunt quem litora prestant id est abundant. tenero pisce
 vel asperis echinis. i. talibus piscibus. sed quoniam id est mihi lateat bonum
 scilicet beatificum quod capiunt. nescire sustinent ceci existentes. et illud bonum
 quod abijt trans polu stelliferum illud homines demersi cecitate ignorantie pe-
 tunt tellure. i. querunt in terra. **N**otandum fuit. **I**ndoz li. ethimolo-
 giaz. Caprea est agr estis capra quem quod acutissime uidet. greci eas podo id est

Metrum octauum libri tercij.

Heu quod miseros tramite de uio
 Abducit ignorantia

Non autem in uiridi queritis arboze.

Nec uite gemmas carpitis

Non altis laqueos montibus abditis

Et pisceditis dapes

Nec uobis capreas si libeat sequi

Tyrrhena captatis vada.

Ipsos quinetiam fluctibus abditos

Norunt recessus equozis.

Quem gemmis niueis vnda feracior

Vel quem rubentis purpure

Nec non quem tenero pisce vel asperis

Prestant echinis litora

Sed quoniam lateat quod cupiunt bonum

Nescire ceci sustinent.

Et quod stelliferum trans abijt polum

Tellure demersi petunt

appellauerāt. ¶ Potādum fm Fidozum q̄ echinus est piscis par-
uus semipedalis qui adherendo videtur retinere nauem. z est piscis asp-
rimus ad modum cricij ad edendum satis suauis.

¶ **Hic** p̄catur p̄bia vt post redium falsoꝝ bonoꝝ homiēs redeāt
ad vez bonum z dr. Quid dignū ego imp̄cer stolidis mētibꝫ hominum
q̄. d. nihil aliud nisi h̄
q̄ hoīes abiāt ipos ho-
nozes z opes z cū para-
uerint. i. acquiuerint si/
bi falsa bōa graui mole
.i. tediōsa sollicitudine
tandem tediō ducti cog-
noscat̄ p̄a bona ¶ No-
randum q̄ ista deprecatio p̄bię nō est ex maliuolētia sed ex benignitate. z
ideo nō optat q̄ homiēs p̄mancāt in desiderio bonoꝝ tp̄alium. s̄z vt illō
desiderium magis sit eis mediū p̄ducēdi ad vez bonum. Nec ipsa imp̄-
catur cupiditatem vel
ambitioēm honoris ad
esse sed vt q̄bus adest p̄
hoc ad vez bonum de-
ducantur.

¶ **Tum** vera cognoscant bona

¶ **Prosa** nona libri tercij

¶ **Deterrenis** actibꝫ. de veris inātea.

Hactenus mendacis formā felici-
tatis ostendisse suffecerit. quā si
p̄spicaciter intueris. ordo est deinceps
q̄ sit p̄a mōstrare. **B.** Atq̄ video inquā
nec opibꝫ sufficiētā. nec regnis poten-
tiam. nec reuerētā dignitatibꝫ. nec ce-
lebritati glām. nec leticiā voluptatibꝫ
posse p̄tingere. **P.** An etiam causas
cur id ita sit deprehendisti? **B.** Venui
quidem veluti rimula mihi videoꝝ in-
tueri. sed ex te cognoscere apertius ma-
lim. **P.** Atq̄ p̄mptissima rō est
rentiam. nec dignitatibus reuerentiam. nec celebritati glōziam.

¶ **Ista** est nona p̄-
sa huius tercij in qua
p̄bia vult oñdere q̄ sit
vera beatitudo. Et pri-
mo p̄rnuat dicta dicen-
dis. scōo assignat eām
falsę felicitatis. tercio
oñt q̄ sit p̄a felicitas.
scōa ibi. **Q̄s** em̄. ter-
cia ibi. **Habes** igitur.
Primo dr. **Hactenus**
id est hucusq̄ sufficiat
formam mēdacis felici-
tatis. i. falsę. quā si p̄-
spicaciter intueris. i. cō-
sideres. ordo est. i. restat
monstrare deinceps. i.
postea q̄ sit vera felici-
tas. **Et** dicit **Boetius**
Ego video nec opibus
sufficiētiam posse con-
tingere. nec regnis po-
tentiam. nec glōziam.

la id est in aliqua re necesse est qd hoc egeat alieno presidio. **Et dicit Boetius** Ita est in q. Concludit qd phia dicit. Si vna et eadem est natura sufficientie et potencie. et dicit Boetius. sic videtur. Tunc ostendit dignitatem esse eandem cum predictis dicens. Quid homo est sed sufficientes et potes nuncquid illud censet id est iudicas spernedum tamen indignum. an contra non spernedus sed dignissimum omni veneratione. Respondit boetius. Non potest dubitari quoniam hoc sit dignissimum omni veneratione. Et phia. addam qd sufficientie et potencie reuerentiam qd hęc tria vnum iudicem. **Et dicit Boetius.** Addamus qd si volumus haec profiteri. **¶** Notandum qd potencia eadem est sufficientia. qd enim aliquid omnino sit sufficiens ita qd nullus egeat et tunc careat potentia. et contradictionem includit. si careret potentia respectu alicuius possibilis non esset omnino sibi sufficiens. **¶** Notandum quod potencia eadem est sufficientia. et summa potentia. eidem inest et summa reuerentia. In quantum enim aliquid habet rationem principij. intantum est dignum reuerentia. vnde filij reuerentur patres quia sunt principij esse eorum. et serui dominos quia sunt principia seruorum in mandato mouentia eos per imperium. et reueremur viros virtuosos quia sunt principia gubernantia vitam politicam potentia autem dicit rationem principij. vnde illud est maxime principium quod est potentissimum. et ideo tale reuerendissimum.

P. Quid homo inquit? obscurus ne hoc atque ignobile censet esse. an omni celebritate clarissimum? **C.** Considera homo ne quod nihilo indignere quod potentissimum. quod habere dignissimum esse processum est. egere claritudine quam sibi prestare non possit. atque ob id aliqua ex parte videatur abiectus. **B.** Non possum inquam quoniam hoc vti est ita etiam celeberrimum esse profiteri. **P.** Quod sequens igitur est ut claritudinem superioribus tribus nihil differre fateamur. **B.** Non sequitur inquit. **P.** Quod igitur nullus egeat alieni. quod suis contra viribus possit. quod sit

¶ Hic ostendit predictis esse anexam glorię et leticiam dicens. Quid homo iudicas. Illud quod est sufficientissimum. potentissimum reuerendissimum. est ne hoc obscurum et ignobile. vel est clarissimum omni celebritate. id est gloria. Respondet Boetius. ego profiteor illud esse celeberrimum id est gloriosissimum. sicut est. Tunc phia concludit dicens. Consequens igitur est ut fateamur claritudinem id est gloriam nihil differre a tribus superioribus. Et dicit Boetius. Respondeat inquit. Tunc ostendit idem de leticia dicens. Illud quod nulli alieni egeat et quod cuncta suis viribus possit quod est reuerendum et clarum nonne hoc est letissimum

Rūdet Boetius. non
possum cogitare vn̄ ta
li vll̄ n̄ceroz obrepat. i.
intret. Tunc cōcludit
phia dicens. Si supio
ra manebunt ꝑa necē ē
illud pl̄enū esse leticię
z ꝑ eadem ꝑcessa necē ē
esse noīa diuerſa suffi
cientię. potentię. claritu
dinis. reuerentię. z iucū
ditatis. sed substātiām
eoz nullo mō discrepa
re. qđ ꝑcedens Boeti⁹
dicit. Necē est inq̄s

¶ Notandum qđ oēs
eraturę ꝑparāf ad deū
sicut effectus ad suam
cām. z qđ noticia cuius
libet causę relucet in suo effectū necē est ipsi⁹ dei hęc noticiā. ꝑ effectum z
noticiā cū laude. qđ effectus dei repñtant ipsum sub rōne bonitatis z ꝑfe
ctionis qđ est materia laudis. cū igit̄ gl̄a sit clara cū laude noticia necē est
ꝑncipium oīm rez qđ est sufficientissimū. potētissimū. z reuerēdissimū. eti
am esse glōsissimū ¶ Notandū qđ sufficientissimo nullū bonū deest. z
tale hęc appetitū quietatū in bono adeptō. qđes at̄ appetit⁹ in bono adeptō
est leticia. qđ bonū sufficientissimū etiā est letissimū ¶ Nota qđ oīa ista
sufficiētia. potētia. reuerētia. gl̄a z leticia. sunt vnū in s̄bia. non at̄ sunt v/
nuz in s̄bia sicut aggregatū ex diuersis rebz. tunc eīm esset ibi ꝑpositio qđ
repugnat potētissimo z dignissimo eo qđ simpliciora digniora sunt ꝑposi
tis. s; de hoc postea mell⁹ patebit

Hic phia oñdit q̄liter
hoies illud qđ est vnū
re diuidūt. sedō mouet
dubitatōem. ibi Quid
igit̄ inq̄s. Primo oñdit
quō hoies diuidūt illō
qđ est vnū. z d̄t. Illud
qđ est vnū z simplex na
tura illud disperit. i. di
uidit prauitas hūana
.i. prauus error hoīm
q̄rendo vnum sine alio
et dum hoies conant̄. i.
laborant adipisci ꝑtem
rei qđe ꝑtribus caret. hō

claz atq; reuerēdum. nonne hoc etiam
constat esse letissimū. **B.** Sed vn̄ hu/
ic inq̄s tali meroz vllus obrepat. nec co
gitare qđem possum. **P.** Quare plenū
esse leticię si qđem supiora manebūt ne
cesse est ꝑfiteri. Atqñ illud quoq; ꝑ ea
dem necessariū est sufficientię. potētię.
claritudinis. reuerentię. iucunditatis
noīa quidem esse diuerſa. nullo modo
vero discrepare substātiām. **B.** Necel
se est inq̄s

P. Hoc igit̄ qđ est vnū simplexq; na/
tura. prauitas humana disperit. Et dñ
rei qđ ꝑtribus caret: ꝑtem conat̄ adipisci
nec portionem que nulla est. nec ipsam
quaz minime affectat: assequē. **B.** Duo
nam inq̄s modo: **P.** Qui diuitias in/
quit petit. penurię fuga. de potētia ni
hil laborat. vil̄ obscurusq; eē maullt.

Dultas etiam sibi naturales quoque
subtrahit voluptates ne pecuniā quā
parauit amittat. **S**ed hoc modo nec
sufficiētia quidem contingit ei quem
valentia deserit. quem molestia pūgit
quem vilitas abijcit. quem recondit
obscuritas. **Q**ui vero solum posse desi-
derat. profligat opes. despicit volup-
tates. honoremque potentia carentem.
glam quoque nihilipendit. **S**ed hunc
quoque quā multa deficiant vides. **S**it
enim ut aliqui necessarii egeat. ut anxietate
tibi mordeatur. **Q**umque hec depellere
nequeat: etiam id quod maxime pete-
bat potens esse desistat. **S**imiliter ra-
tiocinari de honoribus. gloria volupta-
tibus licet. **N**am cum vnumquodque horum
ideus est quod cetera sit. quisquis horum ali-
quod sine ceteris petit: nec illud quod
desiderat apprehendit.

ut talis egeat necessariis. ut mordeatur anxietatibus. **E**t cum nequeat
ista. depellere etiam illud quod maxime petebat. desistit esse potens. **S**i
militer licet ratiocinari de alijs tribus scilicet de honoribus. de gloria. de vo-
luptatibus. sicut de predictis duobus. nam cum vnumquodque horum p-
fecte acceptum sit idem quod cetera ut declaratum est. quisquis petit a-
liquod horum sine ceteris non apprehendit illud quod desiderat.

Notandum qui querit preem rei indiuisibilis partem non inueniet
nec ipsam rem cuius preem querit. quia in rerum natura indiuisibile preem
non habet. cum igitur predicta quicquidque scilicet sufficiētia. reuerētia. &c. ex prece rei sint
vnum et indiuisibilia. licet differant nominibus. quia querit vnum sine alio non inueniet

non assequitur ullam pot-
tionem id est preem. nec
ipsam rem integram quam
assequatur. **E**t querit boe-
tius. **Q**um modo diuidunt
homines ista. **P**etit philosophia
quae petit diuitias propter
fugam penurie id est causa
sufficiētia nihil laborat
de potentia sed manult
id est magis vult esse vi-
lis id est indignus et ob-
scurus. i. ingloriosus. et ita
nihil curat de dignitate
et gloria. talis etiam subtra-
hit sibi multas volup-
tates na fales ne amit-
tat pecuniā quam para-
uit id est lucratus est.
Sed hoc modo ne suffici-
entia contingit ei quae va-
lentia id est potentia dese-
rit. quem molestia pun-
git. quem vtilitas. i. re-
uerētia abijcit. quae ob-
scuritas. i. infamia re-
condit. quod dicitur. **T**unc ostendit
idem de potentia dicens
Qui vero solum desiderat
posse. i. potentiam ille profligat.
i. dissipat opes. des-
piciat voluptates et ho-
norem carentem poten-
tia. et nihilipendit glam.
sed vides quomulta huic
deficiant. **S**it enim aliqui

¶ Notandū q̄ ista quinque prout inueniunt̄ in rebz sensibilibz in q̄/
bz hñt esse mō imperfecto z diminuto. sic vnū inuenit̄ sine alio. Inq̄stum
at accipiunt̄ fm̄ esse perfectū z fm̄ esse summū prout inueniunt̄ in beatitū
dine. sic sunt idem indiuisibiliter z vnuz non inuenit̄ sine alio. qz summa
sufficiētia est beatitudo. summa reuerētia est beatitudo. summa potētia est
beatitudo. rēijs ¶ Notādum qz qz hō naturaliter desiderat beatitudinē
tunc vnumquodqz predictoz quinque desiderat fm̄ qz spectat ad beatitudinē
hoc at est fm̄ esse perfectū inq̄stum eadem sunt beatitudinē. z qz beatitudo est
sūt deus est indiuisibilis. oia quinque pdicta sunt vnum indiuisibiliter. Ex
quo pz qz qz hoies querunt ista fm̄ qz imperfecta inquantum sunt in sensibilibz. z tñ desiderant ea fm̄ perfectionem. Ideo hoies non assequuntur
per ea quod desiderant.

¶ **N**ic phia mouet
dubitationē. qz dcm̄ est
iam qz homo q̄rendo si
gulum hoz diuisum ip
se frustra beatitudine.
p̄t ergo dubitari vtruz
querēdo oia simul que
ratur beatitudo. Dicit
ergo Boetius in lra.
Quid igit inq̄. q. d. li/
cet nō queratur beati/
tudo. q̄rendo vnumquod
qz diuisum. qd igit erit
si quis cuncta simul cu
piat adipisci. nunquid
ille velit summā beati/
tudinis. nunq̄ beatitudi
nem reperiet in his bo
nis que demonstraui/
mus nō posse conferre.

quod pollicentur id est promittunt. Et respondit Boetius. **V**inime
inq̄. Concludit ergo philosophia dicens. In his ergo nullo modo est in
uestiganda beatitudo que creduntur prestare singula expetendorū id ē de
siderandoz. quod Boetius cōcedit dicens. Quod fateor id est affirmo
inq̄ ita esse. z hoc nihil verius dici potest ¶ Notandū si aliq̄s que
rit omnia q̄nq̄z ille querit beatitudinē in vniuersali. sed errat in particu
lari querendo eam in istis tēporalibus bonis in quibz nō inuenitur. non
em̄ summa sufficiētia nec potētia inuenitur in eis. z sic patet qz querens
vnum illoz vel omnia simul scdm̄ qz inueniuntur in rebus sensibilibz.
cū habeant esse in eis modo imperfecto nō con sequitur beatitudinē. que
rens autē vnum istoz scdm̄ esse perfectū cum oia sint vnum indiuisibili/
ter. omnia querit z querit beatitudinē.

¶ Sequitur prosa.

B. Quid igitur inq̄? **S**iquis cuncta
simul cupiat adipisci: summam quidē
ille beatitudinis velit. **S**ed num in
his eam reperiet: que demonstraui /
mus id quod pollicentur non posse cō
ferre? **B.** Vinime inquam. **P.** In his
igitur que singula quedam expetendo
rum prestare creduntur: beatitudo nul
lo modo inuestiganda est. **B.** Fateor
inquam. z hoc nihil dici verius potest

C Postq̄ philosophia assignauit causam
P. Habes igitur inquit ⁊ formam
 false felicitatis ⁊ cās . Deflecte nūc in
 aduersum mēt̄ intuitū Ibi em̄ veram
 quā p̄misim⁹ statim videbis . **S**. Atq̄
 hec in quā vel ceco p̄spicua ē . eamq̄ tu
 pauloante mōstrasti . dñ̄ false cās ap̄ire
 conabar̄is . Nam nisi fallo : ea vera est
 ⁊ p̄fecta felicitas que sufficientem . po
 tentem . reuerēdum . celebrem . letūq̄ p̄
 ficiat . Atq̄ vt me interius ai aduertis /
 se cognoscas . que vnū horum quoniā
 idem cuncta sunt veraciter prestare p̄t
 hanc esse plenam beatitudinem sine ā
 biguitate cognosco . **P**. De te alumne
 hac opinione felicem sentio si q̄dē hoc
 inq̄t adieceris . **S**. Quidnā inq̄s : **P**.
 Esse ne aliquid in his mortalib⁹ cadu
 cisq̄ reb⁹ putas quod hmōi statuz pos
 sit afferre ? **S**. Minime inq̄s puto Ido
 q̄s a te nihil vt āplius desiderē oñsuz ē
P. Nec igit̄ vel imagines veri bōi . vl̄
 īp̄fecta q̄dam dare bona mortalib⁹ vi
 dentur . **C**ex at atq̄ p̄fectū bonū p̄fer
 renō p̄nt . **S**. Assentior inquam .

false felicitatis hic ostē
 dit q̄ sit p̄a felicitas .
 Sed oñt in quo sit p̄
 stituta . ibi . Qm̄ igitur
 agnouisti Primo phia
 dicit . Habes igit̄ iam
 causas ⁊ formā false fe
 licitatis . nūc deflecte in
 tuitum mentis tue i ad
 uersum . i . in p̄trarium
 false felicitatis h̄ ē ad
 verā felicitatē ibi statū
 videbis veram felicitata
 tem quā p̄misimus Et
 dicit Boetius . Atqui
 pro certe . vera beatitu
 do p̄spicua est id est ma
 nifesta ex dictis . etiam
 homini ceco . q . d . tā ma
 nifesta est p̄a beatitudo
 ex dictis q̄ etiam ceco
 si aliqd̄ possit videre pa
 teret . ⁊ tu pauloate mō
 strasti eam supple verā
 felicitatem dum cona
 baris aperire id est de
 clarare causas false fee
 licitatis . Et dicit bo
 etius Nisi ego fallo : ea
 est vera ⁊ perfecta foeli
 citas que perficiat suf
 ficientem . potentem ⁊
 reuerendum . celebrem
 ⁊ letum . Est etiam tu
 philosophia cognoscas
 me Boetium interius
 id est plenius animad
 uertisse que sit vera foe
 licitas . ego sine ambi
 guitate cognosco hanc
 plenam britudim̄ que
 vnum horum scilicet
 predictorum veraci /
 ter potest prestare quo
 niam idem cuncta sit
 Et dicit philosophia

quasi gratulando Boetio. **Q**alumne hac opinione te felicē supple di-
co. siquidem hoc adieceris supple qd mō dicam. **E**t dicit Boetius. Quidnā
dicam. **D**icit phia. Putasne aliqd esse in his rebz mortalibz z caducis. i.
transitorijs qd possit afferre. i. dare hmoi statū. **R**idetur Boetius. **Q**uini
me puto. **E**t illud onsum ē a te vt nihil ampli⁹ discederet bñtitudine. **Q**uod
cludit ergo phia dices. **H**ec igit scz sufficientia. reuerētia. zc. que in rebz
caducis inveniunt vel sunt imagines. i. similitudines veri boni z vident clā
re mortalibz imperfecta bona. vtz at z pfectum bonuz pferre non pnt. **E**t
dicit Boetius. **A**ssentior inqz. **N**ota sufficientia imperfecta que pside/
rat in rebz pgalibz non ē vera sufficientia sed tm similitudinaria. **S**ufficientia
at perfecta includit oia alia quatuor z singulum alioz qtuor perfectę
alia includit. z ideo illud qd dat vnum pfectum dat oia. sed illud qd dat
oia facit vere pfectum. **G** dicit Boetius. **I**llud qd p̄t veraciter vnū con/
ferre illud cognosco esse beatitudinē. **I**te assentior est p̄bum deponētale
et idem fit cum p̄bo neutrali quod est assentio

C **H**ic ondit phia in
quo vera felicitas sit
constituta. **E**t p̄mo tā
git ordinem h̄ partis
ad p̄cedentia. z docz di
uinū auxiliū esse im/
plorādum vt cognosca
tur in q̄ sit vera bñtū/
do. **S**edō inuocat diuī
num auxiliū. **T**ercio on/
dit inrētum. in quo sit
vera bñtudo. **S**edā. ibi.
Qui perpetua. **T**ercia
ibi. **Q**uini igit. **P**rimo
dicit phia **P**roboeci qm̄
agnouisti que sit illa ve
ra bñtudo. z agnouisti
que mentiant bñtudi/
nem. nunc superest vt
agnoscas vñ illam ve/
ram bñtudinē petere
possis. **E**t dicit boetius
Illud iādudum a te v̄
hementer expecto. **E**t

P. **Q**uini igitur agnouisti que vera illa
sit: que at beatitudinem mentiantur.
nunc superest vt vnde verā hanc pete/
re possis agnoscas. **B.** **I**o q̄dem inqz
iandudū v̄hementer expecto. **P.** **S**z
cum vti in **T**imeo platonī inquit nrō
placet. **I**n minimis quoqz rebus diuī
num p̄sidium debeat implorari. quid
nunc faciēdum censes vt illius summi
boni sedez reperire mereamur? **B.** **I**n
uocandum inqz rez. oim p̄rēm quo p̄rē
termisso nullum rite fundatur exordiiū
P. **R**ecte inqz. ac sil' ita modulata est.

Et dicit phia. **C**um diuinū auxiliū in minimis rebz debeat implorari (sic pla-
cet **P**latonī nrō in **T**himeo) qd nunc censes faciēdum supple in tam ar-
duo negocio. **R**idetur boetius. **I**n uocādum supple cēseo. p̄rēm oim reruz
scz deum. sine quo nullū exordiiū rite fundat. quod approbat phia dices
Recte tu inquit censes. z sil' sine intervallo phia ita modulata est. i. p̄posu-
it inuocationē dei metrica modulatione **C** **N**ota qz in oibz diuinum

auxilium est implorandum. qz deus est q̄ diuitias sue sapiētē influit in a
nimas sapiētū. z tribuit studētibz grām ḡno scēdi. cui nihil est difficile z
sine q̄ nihil possibile est possideri. Ita scribit in p̄logo de regimine p̄nci
pum. z om̄e datum optimum z om̄e donū p̄scm desursum est descēdens
a p̄re luminū vt dr̄ alia scriptura Et dr̄ beatus augustinus? Nemo tam
eruditus. nemo tam doctus q̄ sup̄na illustratiōe nō indigeat. Et br̄is
Gregorius. Nisi intus sit q̄ doceat. inuanū lingua doctoris laborat. Jō
phia volēs oñdere in quo sit h̄a beatitudo. inuocat diuinū auxiliū q̄ p̄re
termisso nullum rite fundatur exordium.

C Istud est metrum nonum huius tercij qd̄ dr̄ hometricum ab i
uentore. qz homerus ipsum adinuenit. z dr̄ heroicum a materia qz gesta
heroz id est viroz illustrium hoc metro describēbatur. z dr̄ dactylicum
a p̄de predomināte. hexametrum a numero pedum. qz constat ex sex pe
dibz. In quo metro phia inuocat diuinum auxiliū ad oñdendum in q̄
sit h̄a beatitudo z quō ad ip̄am pueniat. Primo q̄ phia captando be
niuolentiam dei ip̄m multipl̄r oñēdat. scdo petitiōem suā exprimit. ibi

Metz nonū tercij libri

Oui p̄petua mūdū rōe gubernas

Terraz celiqz sator. q̄ tps ab euo

Ire iubes stabilisqz manēs das cūcta

moueri

volūtas z p̄rās. qz si aliter desit nihil est qd̄ explicare neq̄at. De scia p̄re
qz sine ea nihil rōnabiliter geritur. Volens q̄ phia ostendere qz deus pos
sit velit z sciat exaudire suam petitiōem oñt ipsum esse potētē ex mun
di gubernatione. ex coeli z terre creatione. ex t̄pis p̄ductiōe. Scdo oñt
ip̄m volentem siue beniuolum ex sui bonitate z clemētia qua p̄duxit cū
cta. Tercio oñt ip̄m esse sapientem ex q̄dam effectuum specialium p̄du
ctione. scdo ibi Quem nō externe. tercia ibi. Tu numeris. Primo dr̄
pater q̄ gubernas mūdum p̄petua rōne id est p̄petua p̄uidētia tua. q̄ es
sator id est creator terrarum z coeli. q̄ iubes tps ire id est procedere ab quo
id est a p̄petua tua duratiōe tu manēs stabilis. i. immutabilis das id est
facis cuncta moueri.

C Notandum qz ista tota lr̄a. o q̄ p̄petua. A
qz ad illam p̄rem Da pater. debet legi suspēsiue. z p̄t o. hic teneri vo
catiue admiratiue vel deprecatiue. **C** Notādum qz gubernare est
res indebitū sui finem ordiāre. qd̄ spectat ad diuinā bonitatem. regit aut̄
p̄rima causa om̄s res p̄ter hoc qz oñmiscatur cum eis influendo super
eas p̄ntem vitē z bōitatis s̄m auctore libro de canf. **C** Notādus
qz mūdus s̄m Arist. in libro de mūdo est p̄stitutus ex coelo z terra z natu
ris q̄ in eis sunt. quē mūdū de? gubernat p̄petua rōne id est sua p̄uidē
tia p̄petua que nō est transitoria sicut p̄uidētia humana. sed p̄manet

duratione infinita. ¶ Notandū sicut aliq̄s dicit sator q̄ semina plātarū
 et arborū producit. sic deus dicit sator inq̄ntum cōelū et terrā creauit et produxit
 Per cōelū aut̄ et terrā etiam intelligunt̄ elementa q̄ sunt in medio. dicit̄ ter
 rarū ponendo num̄erū pluralē p̄ singulari p̄ antithesim. ¶ Notandū
 q̄ t̄ps est duratio successiua cuz sit numerus mot⁹ s̄m prius et posteri⁹. ex
 iij. phisicorū q̄ duratio p̄cedit ab euo. ¶ Ebi notādum q̄ cui⁹ est duratio p̄
 manens tota s̄ nullam h̄ns successionem vel mutabilitatē annexā. et est
 idem qd̄ eternitas q̄ est p̄pria duratio dei s̄m quā deus est cā t̄pis. sicut ei⁹
 deus p̄ suum esse est cā cuiuslibet esse. et p̄ suam bonitatem est cā cuiuslibet
 boni. ita p̄ suam durationē est cā cuiuslibet durationis. ¶ Notandū
 q̄ deus est stabilis. i. immutabilis qz nulla specie motus mouet. non ḡna
 tione et corruptione cū sit ingenerabilis et incorruptibilis. nec augmenta
 tione et diminutione cū non sit q̄ntus. nō alteratione nec loci mutatione
 cum sit imp̄bilis. ¶ Et p̄bat̄ Aristot. viij. phis. ex ordine mouentū et mo
 biliū necesse est deuenire ad aliqd̄ p̄mum oīno immobile. et per se et p̄ accēs
 ¶ Notandū q̄ oīa a p̄mo sunt mutabilia vel s̄m esse vel s̄m opationē
 Si s̄m esse h̄ est dupliciter. vel s̄m esse substantialē sicut entia ḡnabilia et
 corruptibilia. vel s̄m esse acc̄ntale sicut corpora celestia q̄ licet non mu
 tent̄ ḡnatione et corruptione. t̄n mutant̄ s̄m esse locale. Si aut̄ est mutatio
 s̄m opationem. sic intelligentiē sunt mutabiles. quia in ipsis est successio
 intellectionū. licet q̄ nō mutant̄ q̄ ad esse t̄n quo ad operationem. ¶ Aliter
 exponit̄ Stabilisq̄ manens das cuncta moueri. vel oīb̄ speciebus motū
 vel aliq̄bus speciebus motus. accipiēdo motū stricte vel large. Aliter ex
 ponit̄. Stabilisq̄ manens das cuncta moueri. non q̄ oīa moueantur. s̄
 quicquid mouet̄ te d̄ ante mouet̄ et simile genus loquutionis. habet̄ Joā
 nis p̄. Illuminat̄ oēm hoīem uenitētem in hunc mundū. non q̄ oēs siml
 illuminent̄. sed oēs qui illuminant̄ a deo illuminantur

¶ Hic phia oñdit̄ deū
 esse beneuolū et bonita
 te elementū q̄ oīa produ
 xit. et dicit̄. Quem. s. deus
 externū. i. extrinsecū cau
 se non pepulit. i. non
 coegerunt fingere. i. cō
 ponere opus. i. creatu
 rā fluitantis materiē q̄
 fluit de esse ad non esse.
 et econuerso. de non eē
 ad esse forme. v̄z p̄o s̄
 insita. i. intrinseca. for
 ma summi boni. i. sum
 me tue bonitatis. s̄z pepulit te fingere opus fluitantis materiē. ¶ pater
 tu ducis id est producis cuncta. exemplo superno. i. ab exemplari perpetuo
 Tu ipse pulcherrimus ab omni deformitate elongatus gerēs m̄te. i. me
 moria plenū mundū seu pulch̄ mundū. s. architicū et formans. i. produ/

Quē nō externe pepulit fingere causē

Materiē fluitantē op⁹. v̄z insita sumi

Forma boni liuore carēs. tu cuncta su

(pno

Ducis ab exēplo. pulch̄ pulcherrim⁹

ipse

Mundū mente gerens siliq̄ imagine

formans

Perfectasq̄ iubēs p̄fectū absoluēptes

ens ipm mundum sensibilem simili imagine sicut pfuit in mēte tua. 2 ex
 iubes mūdum pfcim id est pfecte pductum absolvere id est absolutū tene
 re sine defectu alicuius pfectas ptes id est elementa 2 elemētata q̄ spec/
 tant ad integritatem mūdi. ¶ **Notādum** q̄ oīne qd̄ necessitatur a
 causa extrinseca necessitatur ab efficiente vel a fine. qz nō sunt plures cau
 se extrinsece. **Efficiens** ar̄ necitate dupliciter. vel violentiam inferendo vt
 p̄ncipēs lapidem sursum. vel aliq̄ pferendo q̄ naturaliter moueatur. sic
 generas dās formā leuitatis mouet ignem sursum de necessitate nature
 deus ar̄ nō necessitatur ab efficiente p̄mo mō scz necessitate violentie. cuz
 nihil sit potentius eo nec necitate sedo modo cū nihil ab alio recipiat.
 nec etiam necessitatur necessitate finis. qz qd̄ necessitatur ab alio tanq̄
 a fine p̄parat ad ipm sicut impfectum ad pfectum. eo q̄ finis est bonum
 2 pfectio illius quod est ad finem. deus ar̄ a nullo extrinseco p̄ficiē

¶ **Notādum** q̄ sola bonitas diuina coegit ipm ad pducēdum o/
 pus fluitantis materie. nō ar̄ coegit ipm necessitādo sed libere mouēdo

¶ **Notādum** q̄ inuidia facit q̄ aliq̄s bonum alteri nō communi
 cat. qz inuidia est tristitia de bono alterius. Et qz talis inuidia in deo n̄
 est ideo summam bonitatem p̄ creatioem alijs comunicauit. Cū d̄t Pla
 to in **Timeo** Ab optio inuidia longe relegata est. 2 p̄ p̄ns sibi dissimilis
 p̄t naturaliter cuiusq̄ capax b̄titudinis esse poterat. efficiēz uolucrit

¶ **Notādum** q̄ sicut in agentibz p̄ naturā forma rei fiēde p̄cexi/
 stit in agente fm̄ esse reale. sic in agentibz fm̄ intellectū forma rei pdu cē
 de p̄cexit fm̄ esse intellectuale. Sicut artifex uolēs producere domuz
 oportet formam domus p̄mo in mēte p̄existere tanq̄ exemplar ad 2° imi/
 tatioem faciat domum in materia. cum igit̄ deus sit agens p̄ intellectū
 pducēs mūdum ipse p̄chabit in mente sua exemplar mūdi 2 oīm p̄tū
 eius. ad cuius imitatioem. pducit mūdum extra. supple q̄ mūdus in mē
 te diuina p̄existens d̄r archityp^o. ab archos quod est princeps 2 typos
 similitudo quasi p̄ncipalis similitudo cuius imago dicitur iste mund^o
 sensibilis.

¶ **Hic** p̄bia commendat deum ex p̄te sapiētie q̄ ad specialem effcū/
 um productioem. Et p̄mo ex p̄ductioe elemētōz. sedo ex p̄ductioe aīę
 mūdi. tercio ex p̄ductioe aīę nostraz. scda ibi **Tu** triplicis. tercia ibi.

Tu nūc elemēta ligas vt frigora flāmīs

Arida pueniāt liq̄dis. ne purior ignis

Euoluz. aut merfas oducāt pōdera tras

Tu causis **Primo** d̄t.
Qpater tu ligas elemē
 ta numeris. i. p̄portioi
 b̄ numeralibz vt elemē
 ta frigida pueniāt. i. cō
 cordēt flāmīs. i. cali

dis elementis 2 arida id est sicca elementa pueniāt liquidis. i. humidis.
 elemēt̄z ne ignis purior inter elemēta euolet. i. creat spherā suā magz ascē
 dēdo. 2 ne pōdera. i. gūitates deducāt. i. magis deorsum ducāt tras mer
 fas. i. dep̄llas ¶ **Notādum** q̄ elemēta h̄nt p̄portioem numeralem inter
 se. sicut em̄ duo numeri quadrati pueniūt in vno numero medio p̄portio
 nali. sic duo elemēta p̄traria duabz qualitatibz pueniūt in vno elemen/
 p ij

to medio pportioabili vtriq; vbi gra. Numerus q̄dratus ē q̄ stat ex du-
ctu suū p̄ suū in seipsum. dicēdo bis duo ter tria. bis duo in q̄ternariū. z
ter tria in nouenariū. z accipere vnū numerū mediū pportionabile. s. sena-
rium q̄ fm eandē pportionē excedit quattuor in q̄ excedit a nouem. sicut
em̄ nouem p̄tinēt sex z mediā ptem sex. ita sex p̄tinēt quattuor z mediā p
tem quattuor. Sic silr est in elementis. Nā ignis z aqua in duab; qualitati-
b; p̄terant. ignis ei est calidus z siccus. aqua frigida z humida. z colli-
gant vno medio. s. aere q̄ puenit cum igne in caliditate z cū aqua in hu-
miditate. silr est de aere z terra respectu aque. Scdm̄ hanc simam lrā sic
exponat. Tu ligas elementa numeris. i. pportionib; numeralib;. vt frige-
da. i. aque que frigide sunt pueniant flāmis. i. ignib; q̄ calidi sunt. per vnū
elementum medium qd̄ est aer. z arida. i. terre que aride sunt pueniant liq̄-
dis. i. p̄tib; aeris que humide sunt p elementum mediu qd̄ est aqua.

C Hic p̄bia ondit sa-
piam ex aie mundi. p̄du-
ctione. Vbi sciēdum q̄
ista lrā cōiter exponit
ad inētionē Platonis
in Timēo. s; qz ista ex-
positio ē difficillima z
modicę utilitatis ego eā
pertransco z ponā faci-
lem expōem q̄e de men-
te Aristotelis. Ad e^o euidentiam ē notandū q̄ per aiām mundi hic intel-
ligit̄ intelligentia mouēs orbem q̄ per motū p̄rutem suā influit inferiori-
b;. z hęc intelligentia d̄r mediā inter deum z aiām humanā. Sicut em̄ in
dignitate z p̄fectione excedit a deo. sic ipsa excedit aiām nrām

C Notandum q̄ intelligentia h̄mōi d̄r esse triplicis nature p̄pter tres
operationes quas h̄z. s. mouere orbē. intelligere deū. z intelligere seipsam
C Notandū q̄ orbis coelestes d̄r p̄sona membra intelligentie. qz per
iplos tanq̄ p̄ organa z instrumenta intelligentia influit inferiorib;. Licet
ei intelligentia p̄ma inētionē moueat p̄pter se. tñ scda mouet p̄pter inferi-
ora. His p̄missis lrā plana erit. Vñ d̄r sic. Tu deus aiām supple mūdi
que ē intelligentia mediā supple inter deū z aiām humanā. triplicis natu-
rē. i. triplicis operationis mouētē cuncta supple inferiora p̄ influxū illaz
tu p̄nectens resoluīs. i. distinguīs eā p̄ p̄sona membra. i. p̄ puenientes or-
bes. que aiā cum secta. i. diuisa q̄tum ad operationes glomerant. i. im-
pressit motū in duos orbis supple in orbē p̄mi mobilis z in orbē planeta-
rū. ipsa reditura. i. reflera meat. i. p̄cedit in semetipsam supple intelligen-
do qd̄ est vna opatio. z ipsa circuit mentē p̄funda. i. diuina. deum intelli-
gēdo q̄ est alia operatio. z ipsa p̄uertit. i. mouet celū silr imagine. i. intel-
lectione qd̄ est tertia operatio e^o. **C** Nota licet corpora coelestia sint
diuersa. tñ rōne vnitatis p̄nt dici vnū corp^o. Silr intelligentie licet sint di-
uersę tñ p̄nt dici vna intelligentia p̄pter vnitatē ordinis in operatione mo-
uendi. s; dicit in singulari aiām z non aias.

Tu triplicis mediū nature cūcta mouētē

Cōnectēs aias p̄ p̄sona membra resoluīs

Que cū secta duos motuz glomerant
(in orbis)

In semet reditura meat mēteq; p̄fudā

Circuit. z silr p̄uertit imagine celum.

C Hic phia commēdat sapiām dei ex aīarum nostray creatione dicens. **D** p̄ tu prouehis. i. producis aīās hoīm z mīores vitas. i. aīās brutoz z plantaz paribz causis quibz aīām mūdi pduxisti. scz tu aptās sublimes. i. aīās rōnales hoīm leuibz curribz. i. celestibz stellis. tu seris

Tu causā aīās paribz vitasqz minores

Prouehis. z leuibz sublimes curribz

aptans

In celū trāqz seris. q̄ lege benigna

Ad te puerlas rōduci facis igne fueri

tot necita pfecta operationes vitę sicut animę hominū.

C Nota qz p leues currus fm intētiōem platonicoz intelligit stellas p̄pares curribz. Dixerūt em̄ platōici qz deus oēs aīās simul creauerit z seminauerit eas in celo delegēdo eas stellis p̄paribz a qbz postea dī labūf in corpa. sed hęc op̄niō nō valet scz qz om̄s aīę simul sint creatę. im̄ mo om̄i die de nouo creatur. z create corpbz infundūtur. Dicūtur autēz animę feri in celum p̄pter p̄tutem celestem ex qua vnio animę ad corpus contrahit suam periodum. licet anima a deo producatur in corpore tñ vnio ex pte dispositio num corporalium dependet a p̄tute celesti. id ēt eas feri in celum z terram. quia anime nō coaptantur corporibz nisi p̄tute celesti. Unde. ij. phicozum. Homo em̄ generat hominē z sol

C Nota qz deus animas creatas aptat leuibz curribz id est stellis comparibz. qd̄ sic p̄t intelligi. qz anima creata comparitatem z similitudinem habet cum stella. Sicut em̄ stella est nobilior ps sui orbis z ē p̄p̄tua. sic anima rōnalis p̄p̄tua existens est nobilior ps hoīs. Vel sic p̄t intelligi qz deus aīās creatas aptat leuibz curribz. i. rōnī z intellectū q̄ dicūtur currus aīę qz ducūt hoīem in p̄gnitiōem rez qz aīās fert in celum z in terram. qz aīa rōne z intellectu habet p̄gnitiōem celestīū z terrestriū

C Nota qz p ignem reducē intelligit ardorē charitatę q̄ hoīez auersum a deo vicijis facit ip̄m redire p̄tutibz. nisi cū hō deū amet. ip̄m n̄ quie nisi q̄rat n̄ inueniet. nisi inueniat. ad ip̄m nō reuertet.

Da p̄ āgustā mēti p̄scēdere sedem

Da fontē lustrare bōi. da luce repta

In te p̄spicuos animi defigere vīsus.

Disijce terrenę nebulas z pōdera mol.

Artuo splēdore mica. tu nāqz serenū

Tu redēs trāq̄lla p̄ijs. te cernere finis

C Postqz phia captauit beuolentiā dei ip̄z multipl̄r p̄mendando. Hic exp̄mit suam petitiōem dicens. **D** p̄ q̄ facis oīa p̄dicta da id est p̄cede menti humane p̄scēdere sedem angustam. i. nobilē sedē summi boni. da lustrat. i. in

p̄ iij

uestigādo inuenire fontem boni .i. deum q̄ est
 fons oīs boni. da luce reperta. i. cognitione p̄habita in te defigere. scz per
 amorē. sp̄cūos visus. i. claros intuitus animi. i. rōnis z intellectus. ¶
 p̄ tu dilige. i. disperge nebulas. i. obscuritates z pondera. i. grauitates ter
 renę molis. i. dilectionis terrenę. atq; mica. i. resplende tuo splendore. ¶ Tu
 nāq; es serenum quo supple om̄ia illustrant. ¶ Tu es tranq̄lla requies pijs
 supple mentib; te cernere. i. videre est finis supple oīm. ¶ Tu idem ex̄ns es
 principium quia origo om̄iū rerum. tu es vector quia vehis nos p̄ gra
 ciam quo peruenire non possumus per naturam. tu es dux ducens ab er
 rore ignorantie. ad veritatem sapię. tu es semita cum sis via z veritas. et
 per te ad teip̄sum peruenitur. tu es terminus vltra quem nihil quiritur.
 cum sis summū z p̄fectum bonū ¶ Nota q̄ sedes summi boni d̄r an
 gusta. i. subtilis. qz vix magno labore ad ipsam peruenit. vel d̄r angusta
 id est nobilis. qz nihil sibi p̄parari p̄t. ¶ It̄ deum vocat fontem sū
 mi boni. sicut em̄ riuli habent existere z fluere a fonte z ipse a nullo. sic
 a deo oē bonum habet esse. ipse a nullo ¶ Nota d̄m ad hoc q̄ se
 des summi boni ascendatur ōzq; inuestiget. z qz non sufficit. inuestigare
 si non inueniat. nec inuenire si non diligatur. ideo p̄hia petit per amorē
 defigi visum animi scz rōnem z intellectum in summū bonum
 ¶ Nota q̄ qz intellectus z rō impediuntur z obscurantur per affectio
 nem z desideriiu terrenoz. qz corpus quod corrumpit̄ aggrauat aiām qm̄
 corpori est subiecta. ideo p̄hia petit fugari nebulas terrenę molis. z qz nō
 sufficit fuga tenebray nisi assit lux illuminans. ideo petit illuminationē
 dicens. Atq; tuo splendore mica ¶ It̄ disjunctio eis. i. diuersis modis
 iacere. dispergere. separare. diuellere. destruere. Et d̄r a dis z iacio. z scri
 bitur per duplex ij. in secunda syllaba.

¶ Ista est decima p
 sa huius tercij. in qua
 philosophia ostendit v
 bi vera beatitudo sit cō
 stituta. z primo conti
 nuando se probat bea
 titudinem perfectam eē
 in rez natura. secundo
 ostendit in quo sit vera
 beatitudo. ibi. ¶ Quo vero
 primo dicit. ¶ boeci
 qm̄ vidisti in p̄cedētib;
 q̄ sit forma imperfecti
 boni z que sit forma p̄
 fecti boni. nunc reor. i.
 opinor esse dem̄andū.
 quoniam. i. vbi hęc per

¶ Prosa decima libri tercij.

¶ Demonstrat beatitudinē deū summū
 bonum esse

¶ Quoniam igit̄ que sit imperfecti. q̄
 etiam p̄fecti boni forma vidisti
 nunc dem̄andum reor q̄nam hęc feli
 citatis p̄fectio p̄stituta sit. ¶ In quo illō
 primum arbitror inquirendum. an ali
 quod huiusmodi bonū (quale paulo //

ante definisti) in rerum natura possit ex
istere. ne nos preter rei subiectę verita
tem. cassa cogitatiois imago decipiat
Sed quin existat. sitq; hoc veluti qđā
oim fons bonoz. negari neq̄t. **O**mne
em̄ quod imperfectum esse dicitur. id
minime perfecti imperfectum esse phibe
tur. **Q**uo fit vt si in quolibet genere im
perfectum quid esse videatur. in eo p̄fctm̄
quoq; aliqd̄ esse necesse sit. **E**tem̄ p̄fectio
ne sublata. vnde illud quod imperfectū
phibetur extiterit. ne fingi quidem po
test **N**eq; em̄ ab diminutis incōsum
matisq; natura rerum cepit exordium
sed ab integris absolutisq; p̄cedens. in
hęc extrema atq; effeta dilabitur **Q**si
vti pauloate mōstrauimus est quedaz
boni fragilis imperfecta felicitas. esse a
liquam solidam p̄fectamq; nō p̄r dubi
tari. **Q**. Firmissime inquam verissi
meq; conclusum est
ex defectu perfecti. quo fit vt si in quolibet genere videatur esse quid id est
aliquid imperfectuz in eo genere necesse sit aliquid esse perfectum. et em̄
sublata id est circumscripta perfectione. nec fingi potest vnde extiterit.
esse habeat quod phibetur imperfectum neq; enim natura cœpit exordi
um a diminutis et inconsummatis id est ab imperfectis. sed natura pro
cedens ab integris et absolutis id est perfectis dilabitur in hęc extrema
id est inferiora atq; effeta id est infructuosa **E**t hoc ergo accipitur ma
ior rationis. **I**n quocunq; reperitur aliquid imperfectum in eodem re
peritur perfectum. **C** **T**unc subiungit minorem dicens. **S**ed
sicut pauloante monstrauimus est quedam fragilis boni et imperfecta

fectio felicitat; .i. p̄fecta
felicitas sit constituta
in quo supple inuestigā
do illud ego arbitror p̄
mū esse inq̄redum aliqd̄
h̄mōi bonum perfectuz
quale pauloan̄ sez octa
ua p̄sa diffinisti possit
existere in rez natura .
ne cassa .i. vana imago
.i. sp̄s cogitatiois nos
decipiat p̄ter veritatē
subiectę rei .i. ex̄tis rei
sed neq̄t negari q̄n exis
ter in rez natura p̄fctm̄
bonū et p̄fecta felicitat
et h̄ bonū sit veluti fons
oim bonorum. et tūc p̄
bat ip̄m esse tali rōne.
In quocunq; ḡnē est re
perire imperfectum .i. eo
dem est reperire p̄fectū
sed in ḡnē rez est rep̄r
p̄fectū sed in ḡnē reruz
est reperire imperfectum
bonum et imperfectā fee
licitatem vt p̄r ex p̄ce
dentib; ergo in rerum
natura erit dare p̄fctm̄
bonum et p̄fectam feeli
citatē. **H**ęc rōnem
p̄tracrat in l̄ra et dicit.
Omne qđ d̄r esse imper
fectū illd̄ phibet imper
fectum diminutione .i.

felicitas. Et ponit conclusioem dicens. ergo dubitari non potest esse aliquam solidam et perfectam felicitatem. Quod procedens Boetius dicit. firmissime et verissime conclusum est. ¶ Notandum quod in temporalibus et sensibilibus non potest esse summum et perfectum bonum. Et quod multi sunt qui non putant esse alia bona praeter sensibilia. ideo ne aliquis putet nullum esse perfectum bonum in rebus natura prima antequam ostendat ubi sit situm perfectum bonum probat ipsum esse. ¶ Nota quod res subiecta est de qua habetur sermo et cognitio. sed dum cogitamus de re quae non est tunc cognitio cassa propter veritatem subiectae rei decipiens nos. ne autem talis cognitio videatur esse summi boni. ideo primo probat ipsum esse in rebus natura

¶ Notandum quod imperfectum non potest esse principium rebus. quia perfectum prius est imperfecto. principio autem non est aliquid prius. ex quo sequitur quod ubi est imperfectum ibi est repere perfectum. ¶ Notandum quod est devenire ad aliquid perfectum a quam natura incipiens progreditur ad posteriora imperfecta. cuiusmodi sunt haec inferiora quae dominus extrema et effecta quae sunt ultima causata. non enim causa alijs inferioribus.

¶ Hic philosophia ostendit in quo perfectum bonum siue felicitas sit sita. secundo concludit quoddam corollarium. tercio mouet dubitationem. secunda ibi. Super haec. tercia ibi. Atque hoc quod. Primo dicitur vel ostendit perfectam felicitatem esse in deo constitutam. Secundo ostendit per quem

modum sit in deo. ibi. Sed quae. Primo ponit unam propositionem notam. secundo ex ea probat intentionem. ibi. Ita vero. Primo dicit. Nam probatum est quod est dare perfectum bonum. quo vero. id est in quo habiter illud perfectum bonum. ita considera. Et tunc subiungit propositionem. Omnis conceptio humanorum animorum probat id est concedit deum esse bonum. principem omnium rerum. Et quod deus sit quoddam bonum probat per hoc. quia deo nihil melius excogitari potest. et quis dubitat illud esse bonum quo melius nihil est. quod dicitur nullus. ¶ Notandum deum esse principem omnium rebus. omnes concedunt. sed quod pythagorici duo posuerunt esse principia rerum. unum bonum. aliud malum ne ergo aliquis occasione huius negaret deum esse bonum. ideo hoc probat ex eo quod nihil potest melius excogitari deo. Unde dicit Augustinus in libro de doctrina christiana. Quis latine lingue scientes cum aures eorum sonus terti gerit quo profertur deus mouentur ad cogitandum excellentissimam quamdam immortalem naturam. ita autem cogitatur deus ut aliquid quod nihil sit melius?

¶ Hic probat intentionem quod beatitudo siue perfectum bonum sit situm in deo taliter ratione. Perfectum bonum est

¶ Quod vero inquit habiter: ita considera Deum rebus omnium principem (bonum esse) eorum humanorum conceptio probat animum. Nam cum nihil deo melius excogitari potest. id quo melius nihil est bonum esse quis dubitet?

¶ Ita vero bonum esse deum ratione demonstrat ut perfectum quoque in eo bonum esse quia in

cat Nam si tale sit: rerum oim pnceps
 esse no poterit. Erit em eo prestantius
 aliquid. perfectum possidens bonum
 qd h pns atq; antiqus esse videatur.
 Dia naq; pfecta minus integris pora
 esse claruerut. Quare ne in infinitum
 pcedat ro. pfitendum est summū deum
 summi pfectiq; boi esse plenissimū. Sz
 pscm bonum: verā ēē bñtudiēm psti-
 tuim? Verā igit bñtudiēm in summo
 deo sitā esse necē ē. **B.** Accipio inq;. **A.**
 Necē qd ptradici vllō mō queat.

perfectū bonum esse veram bñtudiēm. igit restat
 beatitudinem sitam esse in summo deo. Cui Boetius pntiens dicit. Acci-
 pio id est pcedo inq;. nec est qd vllō mō queat ptradici.

¶ Notandum q si deus no esset perfectum bonum sed imperfectum p-
 cederetur in infinitum sic arguendo Deus vel est perfectum bonum vel im-
 perfectum. si perfectum hatur ppositum. si imperfectum. erit aliqd pns eo. cū
 perfectum sit pns imperfecto. Illud q prius. vel est perfectum bonū vel impe-
 ctum. si perfectū illud erit deus. et habet ppositum. si imperfectum erit aliqd
 pns eo. cū perfectū sit pns imperfecto. Iterum quiritur de illo priori. vel est
 pscm bonū vel imperfectum. Et sic pcederetur in infinitum vel dabit deū
 esse perfectum bonum et hoc innuit in littera cum dicit. Quare ne in in-
 finitum rō pcedat.

P. Sed qso inquit te. vide qd id scē
 atq; inuolabiliter pbes q boni sumi
 summū deū diximus esse plenissimum
B. Quonā inq; modo? Hecunc rez
 omniū prēm. illud summū bonū quo
 plenus esse perhibet. vel extrinsec? ac

ha bñtudo. sed in deo
 est pscm bonū q in deo
 est ha bñtudo. Un dicit
 in hā Rō ista demonstrat
 deū esse bonū vt iudicat
 id ē infallibiliter cōclu-
 dat in eo esse pfectū bo-
 nū. nā nisi de? sit tale. s.
 pscm bonū. qz oia pscā
 claruerūt. i. māifesta sē
 esse pora minus itegrū
 id est imperfectū. qre ne
 rō pcedat in infinitum
 pfitendum est summum
 bonū esse plenissimum
 summi et pfecti boni. et
 sic puz mōr rōnis. s. q
 in deo est pfectū bonū.
 Tūc probat maiorē di-
 ces Sz pcellimus id ē
 pbauimus nona prola

cludere q necē est verā
 beatitudinem sitam esse in summo deo.

¶ Hic phia osten-
 dit p quem modū vera
 beatitudo sit in deo qz
 nō est in deo tāq; aliqd
 distinctū ab ipso. sic ac-
 cidens a subiecto sed ē
 idem cum ipso. quod p-
 bat quattuor rōnibus
 scda ibi. Postremo. ter-
 cia ibi. Omnino enim
 quarta ibi. Respice idē

Primo p̄mittit int̄cēū
iūū cum q̄dam diuīfio
ne e' membra improbat
dicens. ¶ Boeti que/
lo te vide q̄ id scē. i. fir/
miter z inuolabiliter
probes q̄ diximus sum/
mū deū esse plenissimū
summū bonū. z d̄r boeti
us. Quonā nō supple
hoc. pbat Tunc ponit
ph̄ia diuīfionē dicens.
¶ Argūmis .i. putas ne
hunc p̄c̄m oīm rez ac/
cepisse extrinsec' illud
summū bonū quo ph̄i/
bet esse plenus. vel p̄su/
mis ita naturaliter h̄re
a se illud bonū q̄si cogi/
tes diuersam eē subam

dei h̄ntis z beatitudinis habitę. Et tunc improbat mēbra. p̄mo q̄ d̄s non
accepit summū bonū ab extrinsecō dicens. Nā si putes bonū q̄d in deo ē
extrinsecus acceptū tunc tu possis. i. potes existimare esse p̄stant'. i. me
li' illud bonū quo dederit. eo q̄d accepit. s. deo q̄d est s̄m. qz p̄fitemur
hunc p̄cellentissimū oīm rez. Tunc pbat q̄ p̄fectum bonū in deo non ē
in ipso naturalr tanq̄ d̄ns a s̄bia sua dicens. q̄ si natura. i. p̄ naturā in/
est deo summū bonum s̄ est diuersum ab ipso rōne quiditratia. fingat q̄
pōt quis h̄c diuersa p̄iunxerit. s. deum z summū bonū. q̄d non est dare
aliquē potē ista diuersa p̄iungētē. ¶ Notandum q̄ rō quā ph̄ia
p̄tendit est ista. Summū bonum q̄d est in deo v̄l est acceptū ab extrin/
seco vel inest sibi naturalr. si ab extrinsecō aliqd erit p̄stantius z nobili'
deo qz dans summū bonum p̄stant' est recipiente ipsum. Si at̄ inest dō
naturalr vel tanq̄ idē sibi. l. tanq̄ diuersum ab ipso. Si tanq̄ idē sibi
habet p̄positum. si tanq̄ diuersum ab ipso erit aliqd prius q̄d ista diuer/
sa p̄iunxerit. talia at̄ fingere est difficile.

¶ Sic philosophia
ponit secūdam rōnem
q̄ summum bonum in
deo non differt ab ipso
Et est rō talis. Illud
quod est diuersum ab a
lio non ē illud a quo ē
diuersum. Si q̄ summū
bonū eēt diuersū a deo
d̄s n̄ eēt summū bonū q̄d
nefas ē dicere v̄n d̄r i trā

cepisse. vel ita naturaliter h̄re p̄sumas
quasi h̄ntis dei habitęq̄ beatitudinis
diuersam cogites esse substantiā. Nā
si extrinsecus acceptū putes: p̄stan/
tius id q̄d deerit ab eo q̄d accepit ex/
istimare possis. Sed hunc esse rez oīs
p̄cellētissimū dignissime p̄fitemur.
¶ Si natura q̄dem inest: s̄ ē ratione di/
uersum. cum de rez p̄ncipe loq̄mur
deo. fingat qui p̄t. quis h̄c diuersa cō/
iunxerit

¶ Postremo q̄d a qualibet rediuersum ē
id non est i illud a quo intelligit̄ esse di/
uersum. Quare q̄d a summo bono di/
uersum ē. sui natura id summū bonū
non ē. Qd̄ nefas est de eo cogitare. q̄ mi
hil p̄stat esse p̄stantius.

Postremo illud quod est diuersum a qualibet re illud non est illud a quo videtur esse diuersum. quare quod sui natura diuersum est a summo bono. illud non est summum bonum. si igitur summum bonum ita sit in deo quod forma naturam sit diuersum a deo. sequitur quod deus non sit summum bonum. quod nefas est cogitare de deo quo nihil potest esse prestantius. ¶ Nota si aliquid esset in deo diuersum ab ipso deo esset positus et non essentis simplicis quod est falsum. Item quod in deo diuersum ab ipso vel est actus vel pars eius. non actus quod deus non est subiectum alicuius accidentis. si est pars eius cum pars precedat totum aliquid quid erit prius deo quod falsum est.

¶ **H**ic philosophia ponit terciam rationem que est talis. Illud quod est principium omnium formaliter est summum bonum. quod summum bonum non potest esse principium. sed deus est principium omnium formaliter est summum bonum. summum autem est beatitudo formaliter est summa beatitudo. ¶ **U**n de in lra. Omnino id est generaliter nullius rei natura poterit esse melior suo principio. quare quod omnium est principium sicut deus illud etiam conclusum verissima ratio summum esse bonum substantia. id est per sui substantiam. cui assentientis boetius de placiis inquit conclusum est Subiugit philosophia. Sed summum bonum esse beatitudinem conclusum est. ¶ **D**icit boetius ita est inquit. ¶ **C**oncludit philosophia. Igitur necesse est deum habere ipsam beatitudinem. ¶ **D**icit boetius. Nec oppositis inquit prioribus refragari queo. et illis hoc illatum consequens esse perspicio.

¶ **O**mnino enim nullius rei natura suo principio melior poterit existere.

¶ **Q**uare quod omnium principium sit: id etiam sui substantia summum esse bonum verissima ratio conclusum est. ¶ **B.** Rectissime inquit. ¶ **P.**

¶ **S**ed summum bonum beatitudinem esse consequens est. ¶ **B.** Ita est inquit. ¶ **P.** Igitur inquit deum esse ipsam beatitudinem necesse est haberi. ¶ **B.** Nec oppositis inquit prioribus refragari queo. et illis hoc illatum consequens esse perspicio.

¶ **N**ota quod principium omnium rerum oportet esse summum bonum substantialem. quod si aliquid aliud a principio esset summum bonum substantialem sic aliquid principium autem sequitur quod principium sit nobilius suo principio. nam bonum substantialem nobilius est bono accidentali. Item si principium non est bonum substantialem sed accidentale. cum omnino quod est tale per actus reducatur ad aliquid tale per se tunc principium reducetur ad aliquid et per prius non esset principium.

¶ **R**espice inquit an hinc quoque idem firmiter apparet quod duo summa bona que a se diuersa sunt esse non possunt. ¶ **A**tem

¶ **H**ic ponit quartam rationem que beatitudo in deo non differt ab ipso. Si beatitudo differret a deo cum utriusque tam deus quam beatitudo sit summum

bonū. eēt duo summa
bona quoz vnū n̄ esset
alterz. z cum vnuz desit
alteri neutz erit pfectū
et summū bonū. qz per
fectum ē cui nihil deest
ergo necē est b̄itudinē
esse idē cum deo. **U**nde
d̄t in lrā. **P** boeti respi
ce an hinc qd̄ mō dicaz
illud qd̄ pbatum ē fir
mi⁹ approbet. duo sum
ma bona esse non p̄nt q̄
sint a se diuersa. eteniz
liquet. i. manifestum ē.
qz bona que discrepant
alterz non esse qd̄ alterz
sit. qre cum alterz desit
alteri neutz poterit esse
perfectū cum pfectum
sit cui nihil deest. s; ma
nifestum ē illud non cē

summū bonū qd̄ non ē pfectum. igit̄ nullo mō p̄nt esse diuersa ea q̄ sunt
summa bona. s; deum z b̄itudinē collegimus esse summū bonum quare
necē est ipsam naturā que ē diuinitas. i. naturā dei esse summā b̄itudinē
quod Boetius a probans d̄t. nihil verius ē ipsa re nec rōciatione firmi
us. nec deo dignius cludi p̄t. **C** Notādum ex. iiii. thopicoz. qd̄ p su
pera abundantā d̄t vnū soli puenit. cum igit̄ summū bonum dicat̄ p sup/
abundantiā non erunt duo summa bona. s; si essent duo summa bona
vel essent eiusdem speciei vel different speciei. si eiusdem speciei erunt eq̄li
ter pfecta z vnū erit superflūū. si d̄nt specieyrum erit pfectius altero qz
impossibile est duas spēs esse eq̄liter pfectas. sed qd̄ est imperfectius non ē
summū bonum. s; non sunt plura summa bona

C **H**ic p̄hia cludit
ex dictis q̄ndā clusio
nē corollariam dicēs.
Super hęc p̄d̄ta ego
tibi dabo corollariū. i.
clusionem corollariā
ita. s. Sicut geometre
aliqd̄ solent demrātis
suis p̄positis inferre. q̄
illata ipsi vocant pozū
mata. i. apertiones. **E**t
tunc ponit corollariū.

q̄ discrepant bona: nō esse alterz qd̄ sit
alterz. liquet. **Q**uare neutz poterit esse
pfectum cū alterutri altutz deest. **S**ed
qd̄ pfectum non sit. id summū non esse
manifestum ē. **N**ullo mō igit̄ que sum
ma sunt bona. ea p̄nt esse diuersa. **A**tq̄
et beatitudinē z deum: summū bonuz
esse collegim⁹. **Q**uare ipsam necē ē sum
mā esse beatitudinē: que sit summa di
uinitas. **S.** Nihil inq̄ nec re ipsa ve/
rius. nec rationatione firmius. nec dō
dignius concludi p̄t

P. **S**uper hęc inquit igit̄r veluti geo
metre solent. demrātis p̄positis aliqd̄
inferre que pozūmata ipsi vocant. ita
ego q̄z tibi veluti corollarium dabo.
Nam qm̄ beatitudinis adeptione fi
unt hoīes beati. beatitudo vero ē ipsa
diuinitas: diuinitatis adeptione bea

atos fieri manifestum est. Sed utrius
sticię adeptione iusti. sapientię sapien
tes fiunt. ita diuinitatem adeptos: de
os fieri simili rōne necesse est. Omnis
igitur beatus: deus: sed natura q̄dem
vnus. participatione vero nihil pro
hibet esse q̄ plurimos. **S.** Et pulchz
in q̄ hoc atq̄ p̄ciosum siue porissima si
ue corollarium vocari mauiis

q̄ omnis beatus est deus.
qd̄ sic infer. qz adepti
one beatitudis sūt homi
nes beati. beatitudo ho
est ipsa diuinitas vt p/
batum est. **¶** Manifestū
est homines beatos fie
ri adeptione diuinitatē
sed sicut adeptione iu/
sticię fiunt homines iusti
z adeptione sapientię sa
pientes. ita necesse est
adeptione diuinitatis
esse beatos siue deos.

¶ Igit̄ omnis beatus ē de
us. sed natura q̄dem v
nus deus est z nō plu/
res. participatiōe autem nihil p̄hibet plures deos esse.

Hanc conclusi
nem emendans Boetius dicit. Et pulchrum in q̄ hoc scz quod modo cō
clusisti atq̄ p̄ciosum siue porissima siue corollarium mauiis. i. magis ve
lus ip̄ sum vocari. **¶** Notandum q̄ omnis beatus est deus. hoc pro
batur ex littera sic. Homines fiunt beati adeptione beatitudinis sed be
atitudo est diuinitas. q̄ homines fiunt beati adeptione diuinitatis. sed
adeptione diuinitatis aliquis efficitur deus. ergo omnis beatus est deus
Vel potest sic argui. Adeptiōe diuinitatis aliq̄s efficitur deus. Adeptio
ne diuinitatis aliquis efficitur beatus. cum diuinitas sit idem cū beatitu
dine. ergo omnis beatus est deus. **¶** Nota s̄m Uguitionem po
rus porū est subtile foramen in corpore p̄ quod sudor emanat. Inde porū
sima porissimatis id est aptio vel illuminatio sensus. Dicitur etiā porū
mata regulę quas geometre p̄ponit ad aliquid ostendendum eo q̄ aperit̄
ant z illuminent mentem lectoris. z ip̄ se sic allegat Boetium in hoc li
bro de hoc nomine porissima. **¶** Notandum s̄m eūdem Uguitionem a
corona venit coronarium quod est p̄miū victorię vel p̄miū belli
vel certaminis scz corona vel aliquid aliud. vel coronarium est vnde ali
quis meretur honorem vel adipiscitur coronam. Et etiā allegat Boe
tium in hoc loco de hoc nomine coronarium. sed cōmunit̄ ip̄m nomina
mus corollarium. z est corollarium conclusio sequens ex premissis.

¶ Nota aliquis diceret Si omnis beatus est deus. cum plures
sint beati. plures erunt dij. Respondet Boetius q̄ vnus est deus natu
raliter z essentialiter. sed participatiue. scz p̄cipatione p̄tutis z immor
talitatis possunt esse plures dij. Unde psalmista Ego dixi dij estis z filij
erecti om̄s. Item innuit philolophus xij. methaphisicę vbi sic claudit.
Non ualet pluralitas principum. sit ergo vnus princeps scz s̄m natura
z essentialiter. Ergo dicit Seneca Vir speculatiuus est quasi deus in hu
mano corpore hospitat. **¶** Pro quo vlt̄erius notādum q̄ de est
quadriplex. Aliq̄s ē de nūcupatiue vt idolū. Aliq̄ usurpatie vt demōēs

culū dei sibi vsurpantes (vt de scriptura) **P**ēs dij gentiū demonia **T**er-
cius p̄cipatiue vt hoies b̄itudinem p̄cipantes. **Q**uart' est d̄s natura
h̄ns essentīe p̄ternitatē immutabilitatē ⁊ cōicabilitatem. **P**rimis tribus
modis p̄nt b̄i plures esse dij. s̄z non q̄rto mō. **U**ltimo nota deitatem ū
ue diuinitatē p̄cipare non ē nisi immortalitatē. impassibilitatē. subtili-
tatē. ⁊ agilitatē adipisci. **N**am mortale additū nobis separat nos a dij̄s
(vt de **P**orphirius) ergo adeptione immortalitatis erimus dij̄.

Hic p̄hia mouet cir-
ca p̄dicta quādam du-
bitationē. sc̄do soluit eā
ibi. **T**uius discretionē
Primo de. Ex quo di-
cis hoc corollarium eē
pulchz. **A**tqui pro cer-
to hoc q̄d iam dicam ni-
hil est pulchrius q̄d rō
persuadet esse annectē/
dū. his. s. supradictis. et
de **B**oetius. q̄d est pul-
chz illud. **D**icit p̄hia
cū b̄itudo videat mul-
ta p̄tinere dubitat vtz
h̄c oīa p̄iungant. i. p̄sti-
tuant veluti vnum cor-
pus b̄itudinis q̄dam
varietate partūz. an sit
aliquid eoz quod com-
pleat substāciam beati-
tudinis ad q̄d cetera re-
ferant. **T**unc **B**oeti'
petit hanc questionem
magis elucidari dicēs.
Ellē inq̄t vt pateface-
res illud q̄d q̄ris p̄me-
moratione ipsaz reruz
sup̄te exemplificando.
Et p̄hia r̄descendēs bo-
etio querit. nōne censui-
mus b̄itudinem eē bo-
num **D**icit **B**oeti'. cer-
te summū bonus. **C**ui
p̄hia. **L**icet. i. licitum ē
addas hoc. s. summū oī-
bus his. nā b̄itudo est
summa sufficientia. ea/

Atqui hoc q̄z pulchrius nihil ē
q̄d his annectēdum esse rō persuadet.
B. **Q**uid inq̄s? **P**. **Q**uz multa inq̄t be-
atitudo p̄tinere videatur vtz ne h̄c o-
nia vnū veluti corpus beatitudinis q̄-
dam p̄tium varietate p̄iungant. an sit
eoz aliquid q̄d beatitudinis sb̄iam cō-
pleat. ad hoc vero cetera referant. **B**.
Uellem inq̄s id ipsaz rez p̄memorati-
one patefaceres. **P**. **N**onne inq̄t bea-
titudinē bonū esse censuimus? **B**. **A**c-
summū quidem inq̄s. **P**. **A**ddas inq̄t
hoc oībus licet. **N**am eadē sufficiētia
summa ē. eadem summa potētia reue-
rentia q̄z claritas ⁊ voluptas b̄itudo
esse iudicat. **B**. **Q**uid igit? **P**. **H**ecce/
ne oīa bona. sufficientia. potentia. cete-
ra q̄z veluti quēdam b̄itudinis mēbra
sunt. an ad bonū veluti ad p̄ticem cun-
cta referunt? **B**. **I**ntelligo inq̄s quid in-
uestigandum p̄ponas: sed q̄d p̄stiuas
audire desidero

dem est summa potentia. et iudicatur esse summa reuerentia. claritas vo-
luptas. **Q**uid igitur estimas dicendum. hecne id est nunquid hec omnia
scz sufficientia. potentia etc. sunt veluti quodam membra beatitudinis an
cuncta referuntur ad bonum veluti ad verticem id est tanqz ad summam
rōnem a ppetendi omnia alia. **T**unc **H**oetius fatetur se intelligere que-
stionem et prestolari eius solutioem dicens. **I**ntelligo quid proponas in-
uestigandum sed desidero audire quid constituas id est diffinias que-
stio-
nem dissoluendo. **¶** **N**otandum qz questio quam philo sophia mo-
uet est ista. **E**trum predicta quinqz scz sufficientia. reuerentia etc. pstitu-
ant beatitudinem sicut diuersa membra vnum corpus vel vtrum omnia
sunt eadem et referantur ad aliquod vnum scz ad bonum quod sit ratio
appetendi omnia ista. **¶** **N**otandum quia in beatitudine est sum-
mum bonum. et in beatitudine est sufficientia. reuerentia. potentia. gloria.
et iocunditas. ideo qritur an ista sint in beatitudine tanqz diuersa. aut ad
vnum relata scz ad bonum rōne cuius appetuntur. **¶** **N**ota ad p-
mam prem qstionis debet responderi qz nō. qz membra vnū corpus pstitu-
entia debent esse inter se diuersa vt statim pbabitur in lrā sequenti. sed illa
quinqz sunt vnum vt probatum est ergo nō pnt esse pres beatitudinis cō-
stituentes ipsam sicut membra vnum corpus. **E**tiam si sic seqret qz beati-
tudo seu deus non esset omnino simplex qd est impossibile.

¶ **H**ic phia soluit qstioem **E**t pmo oñdit qz ista quinqz nō sunt p-
tes et membra beatitudinis. scdo oñt qz omnia referantur ad bonū ibi. **A**d
bonum vero. **P**rimo intendit talem rōnem. **P**embra pstituentia aliqo
vnum ad inuicem debēt
esse diuersa. sed ista om-
nia quinqz sunt idem qz
nō sunt membra et pres
beatitudinis. vñ de i lrā
¶ **Q**uius rei supple posi-
te in questione sic acci-
pe discretioem id ē dis-
cretam solutioem. **S**i
hec omnia foret membra
beatitudinis tunc dis-
creparēt a se inuicem
Hec em est natura par-
tium vt diuersa compo-
nant vnum. atqui pro-
certo hec omnia quinqz
monstrata sunt idem
esse supple in nona pro-
sa igitur minime sunt

¶ **Q**uius discretionē rei sic
accipe **S**i hec oia btitudis membra fo-
rent. a se qz inuicē discreparēt. **H**ec ē
em ptū nata. vt vnū corpus diuersa
pponāt. **B.** Atqz hec oia idem esse mō-
strata sunt. **P.** **V**inime igit membra se
Alioqn ex vno membro btitudo vide-
bitur esse p iuncta. qd fieri nequit. **B.**

Io quidem inquam dubium non est.
sed id quod restat expecto.

membra beatitudinis. **S**ed si in eis saluetur ratio membri om-
nia erunt vnum membrum. et tunc sequitur beatitudinem componi

ex vno membro quod est impossibile. et hoc est quod dicit. alioquin. i. si aliter
dicat quod non sunt membra sed vnum membrum. videtur beatitudo esse coniuncta ex
vno membro quod fieri nequit. Et dicit Boetius. id quoddem quod modo solu-
sum est non est dubium. sed istud quod restat de veritate alterius partis questionis.
expecto. ¶ Notandum quod beatitudo est diuinitas ut prius visum est. et quod
diuinitas est omnino simplex et indiuisibilis ex nullo potest esse constituta. cum
enim constitutus prius sit constitutus esset aliquid prius deitate quod absurdum
est. ergo beatitudo non potest esse constituta ex pluribus membris vel ex
vno membro

¶ **H**ic philosophia ostendit quod
omnia referant ad bonum
tamquam ad causam propter quam
appetunt. secundo ex dictis
deducit quosdam conclusio-
nes superius probatas. ut
melius intelligantur. secunda
ibi. Cuius vero causa pri-
mo dicit. Palam est cetera
scilicet. quinque supradicta
ad que omnia appetenda in-
ducunt. ipsa referri ad
bonum. ¶ **I**dem enim peti-
tur. id est appetit sufficientia
quod bonum esse iudicatur
idcirco potentia deside-
rat. quod id etiam creditur
esse bonum. idem licet
coniectare. id est iudicare de
reuerentia. claritate. et iu-
cunditate. et sic vniuersaliter
concludere quod bo-
num est summa. id est perfectio
et causa omnium expetendorum
id est desiderandorum quod
declarat per signum di-
cens. Illud enim quod neque in re neque in similitudine. id est apparentia nullum
bonum retinet in se. illud nullo modo potest expeti. id est desiderari. et econtra. id
est per contrarium illa que non sunt bona natura. id est ex natura. tamen si videantur
id est appareant esse. quasi vera bona sint appetuntur. quo fit uti bonitas iure
credatur esse summa atque causa omnium expetendorum. ¶ **N**ota quod bonum
est causa omnium desiderandorum. quod deficiente ratione boni in aliquo siue sit bo-
num secundum apparentiam siue existentiam tollitur ratio appetibilis. posita vero ratione
boni in aliquo siue secundum rem siue secundum appetentiam ipsum est appetibile. propter
quod dicit Aristoteles. iij. de anima. ¶ **N**ouet enim appetibile hoc quod est bonum
num. hoc autem apparet bonum.

¶ **A**d bonum vero cetera referri palam
est. ¶ **I**dem enim sufficientia petitur. quoniam
bonum esse iudicatur. ¶ **I**dem enim potentia
quoniam id quoque esse creditur bonum. ¶ **I**dem
de reuerentia. claritudine. iucunditate
coniectare licet. ¶ **Q**uoniam igitur expetendorum
summa atque causa: bonum est. ¶ **Q**uod enim
neque re neque similitudine vllum in se re-
tinet bonum id expeti nullo modo potest
¶ **C**ontraque etiam que natura bona non sunt
tamen (si esse videantur) quasi vere bona sint
appetuntur. ¶ **Q**uo fit uti summa cardo
atque causa expetendorum omnium bonitas
esse iure credatur.

C Hic ex dictis philosophia deducit quasdam conclusiones pri-
us probatas ut melius intelligantur et sunt duę. Prima est quod bonum et
beatitudo sunt idem. Secunda quod deus et bonum idem sunt. Reducens ergo
primam conclusionem dicitur. Illud maxime videtur optari cuius causa quod id est
aliquid appetitur id est desideratur ut si causa salutis quisquam

C Quis vero causa quid appe-
titur. id est maxime videtur optari

Veluti si salutis causa quisquam velit
equitare. non tam equitandi motum de-

siderat quam salutis effectum. Cum igitur
omnia boni gratia petantur. non illa poti-

us quam bonum ipsum desideratur ab om-
nibus. Sed propter quod cetera optan-

tur: beatitudinem esse concessimus.
Quare sic quoque sola queritur beatitu-

do. Ex quo liquido apparet ipsius bo-
ni et beatitudinis unam atque eandem

esse substantiam. **B.** Nihil video cur
dissentire quisquam possit.

per se appetitatem erunt eadem. Nam per se appetitum est beatitudinem quod omnia
propter eam desiderantur. Similiter illa appetitatem est boni quod omnia appe-
tuntur quia bona. ergo bonum et beatitudo sunt idem

C Notandum quod illud magis appetitur cuius causa aliquid appe-
titur. quia illud propter quod aliquid appetitur. plus est in causando motum
desiderii quam illud quod appetitur propter aliud. quod causa primaria plus influit quam
secundaria. et ideo illud propter quod aliquid appetitur plus influit desiderio quam illud
quod appetitur propter aliud sic. finis plus influit quam ordinata in finem. et hoc
declarat per exemplum in littera de sanitate que plus appetitur quam actus
equitandi factus propter sanitatem.

P. Sed deum veramque beatitudinem at-
que idem esse monstravimus. **B.** Ita in omni-

id est aliquid velit equitare
non tam. id est non tamen deside-
rat actum equitandi quam. id est quam /
tamen desiderat effectum sa-
lutis. id est sanitatis. Cum
igitur omnia petantur gratia
boni illa non potius de-
siderantur ab omnibus quam
ipsum bonum. sed nos concessimus
beatitudinem esse
propter quam cetera optantur
quare sola beatitudo
tanquam finis omnium aliorum
desideratur. ex quo liquido
id est manifeste appa-
ret esse eadem substantiam ip-
sius boni et beatitudinis
Boetius assentens isti
deductioni dicitur. nil video
cur quisquam possit dis-
sentire. **C.** Nota-
dum quod rursus appetitatem
per se est eadem. nec est
illa esse eadem. cum igitur
bonum et beatitudo
habeant unam et eandem

C Hic philosophia ex con-
clusionibus prius probata
deducit secundam scilicet deum
et bonum esse idem secundum sub-
stantiam
q. iij

stantiāz dr. Sed demō
 strauimus deūz veraz
 britudinē esse idē et
 vñū. z dr Boetius Ita
 est inq̄. Ex quo p̄clu/
 dit phia dicens. Igit̄ secure licet p̄cludere s̄bam dei sitā esse in ipso bono
 nec vsq̄ alio. i. alibi. **C** Notandū q̄ ex p̄ima p̄clusionē infer̄ secunda
 accipiendo p̄imā p̄clusionē pro maiore. arguendo sic. Bonū z britudo
 sunt idē s̄m s̄bam. sed deus est vera beatitudo. ergo deus z bonus sunt
 idē s̄m substantiam
C Istud ē metz deci
 mū h̄ terciū qd̄ dr fal/
 leutiū ab inuētoze. z ē
 yndecasyllabus p̄stans
 ex spondeoz dactylo. ex
 duobz vel tribz troche/
 is. qz vltimo loco p̄t po
 ni sponde⁹ p̄ trocheus
In q̄ metro phia post
 q̄ onid̄ in q̄ sit summa
 britudo hoztat ad istaz
 britudinē puenire dicē
Pēs capti quos fallax
 libido. i. fallax delecta/
 tio habitās. i. possidēs
 terrenas mentes ligat
 improbis catenis. i. vi
 ciosis cupiditatibz. ve/
 nire pariter huc. i. ad sū
 mū bonū quod ē situz
 in deo. Tunc onit̄ vtili
 tatez veniendi ad illud
 bonū dicens. Hec scz
 britudo q̄ est ds̄ erit vo
 bis req̄es laboz. cū ip/
 se sit p̄mum in hac vi/
 ta laborantiū. hic ē por
 tus. i. securitas manēs
 placita quietē. hic est a/
 silum. i. dom⁹ refugij v/
 nū. i. forū qz tm̄ ad deū
 est tutū refugij. patens
 .i. aptum miseris. Tunc p̄parat istud bonū ad bona tp̄alia oñdens bona
 tp̄alia esse damnoza. qz sui cupiditate obrebrant aiām dicens. Quicqd̄
 donat tagus fluminis iste aureis suis arenis. quicqd̄ donat hermus flui
 us rutilāte. i. splendentē sua ripa. aut Ind⁹ flui⁹ a quo dr India p̄in/

P. Securo igit̄ p̄cludere licz. dei quo
 qz in ipso bono nec vsq̄ alio sitam esse
 substantiam

C Notandū q̄ ex p̄ima p̄clusionē infer̄ secunda
 accipiendo p̄imā p̄clusionē pro maiore. arguendo sic. Bonū z britudo
 sunt idē s̄m s̄bam. sed deus est vera beatitudo. ergo deus z bonus sunt
 idē s̄m substantiam

Metrum decimū libri terciū

Duos fallax ligat improbis catenis
 Terrenas habitans libido mentes
 Hec erit vobis requies laboz
 Hic portus placida manens quietē.
 Hoc patēs vnum miseris asilum.
 Non q̄cquid tagus aureis arenis
 Donat. aut hermus rutilāte ripa.
 Aut indus calido p̄pinquus orbi.
 Candidis miscēs virides lapillos
 Illustrāt aciem magisq̄ cecos
 In suas condunt aiōs tenebras.
 Hoc quicqd̄ placet excitatq̄ mētes
 Infimis tellus aluit cavernis
 Splendor quo regit̄ vigetq̄ celū.
 Vitat obscuris aiēruinas
 Hanc q̄squis poterit notare lucē.
 Candidos phebi radios negabit.

quus calido orbi. qz vicinus torride zone **I**ndus inqz omnes lapillos
virides id est smaragdus candidis. i. margaritis. totum illud n̄ illustrat
aciem supple metis sed magis odit. i. inuoluit cecos aios in suas tene/
bras. i. ignorantias veri boni. h̄ scz bonum tpale h̄cquit. i. qd̄cūqz placz
z excitat mētes ad cupiditatem. illud tellus aluit infimis cauernis. i. p
fundis. qz in pfundo terre gignitur metalla z gemme. **T**ūc onē vtilita
tem boni qd̄ est deus. in q̄ est p̄a beatitudo di cēs. **S**plendor. i. beatitu/
do splēdens q̄ splēdore regitur coelum ille virat obscuras rutinas anīme
qz splendor z abscuritas se nō compatiūtur in eo dem. h̄ quis q̄ poterit
notare. i. notam habere h̄c lucem ipse negabit. i. nō curabit cādidos ra
dios phœbi. i. solis. ¶ **N**otādum ppter lrām q̄ a silum fm **U**guī
tioēm dz domus refugij quam **R**homulus fecit. ab a qd̄ est sine. z silon
qd̄ est tactus quasi sine tactu. qz nō erat fas aliquem ibi tangere vel offē
dere. ¶ **N**otādum fm **I**sid. li. ethymol. **T**agus est fluuius quem
carrago hispanie sic nūcupauit. ex q̄ pcedit fluuius arenis z auriferis
copiosus. z ob h̄ ceteris fluuijs hispanie est prelatus. ¶ **N**otādū
fm **U**guītioēm q̄ hermus est fluuius asie q̄ cāpos smarinos secat fluc/
tib. z est plenus aureis arenis. **I**ndus at fm **I**sid. ē fluuius orientalis q̄
rubro mari excipit a q̄

India nūcupat abun/
dans margaritis z sma
ragdis.

¶ Prosa vndecima tercij libri.

¶ **H**ic vult demonstrare qd̄ sit bo
nū. qz vnū atqz idem est bonū. z qz vnū
sp̄ desiderat subsistere.

¶ **I**sta est vndeci/
ma prosa huius tercij.
in qua p̄bia inducit bo
etium in cognitionē q̄
rūdā quē prius falsus
fuit se ignorare scz quis
sit finis omnīū rerum. z
q̄b̄ gubernaculis mū/
dus regatur. **P**rimo
ducit ipm in cognitio/
nem primi. scdo secūdi
in sequenti prosa **P**rio
phia inuestigar diffini/
tioēm boni. scdo ex hoc
ostendit q̄s sit finis om
nium rerum. ibi **E**t il/
la nīmū. **P**rimo pre
mitit quedam. **S**edo
phia aggredif̄ p̄positū
ibi nōne iqt̄ **P**rio boe.

Assentior inqz. **A**ucta em̄ fir //
missimis nexa rōnibz p̄stant.
P. Tum illa quāti inquit estimabis.
si bonum ipm quid sit agnoueris? **S.**
Infiniti inqz. siquidem mihi pariter
deū quoqz q̄ bonū est p̄tinget agnosce
re. **P.** Atq̄ hoc verissima inq̄t rōne pa
tefaciā **D**aneāt mō q̄ pauloante p̄clu
sa sunt. **S.** Danebūt.

assentiens p̄dictz̄ dz. Assentior inqz. i. iā dictz̄. cūcta em̄ p̄stant nexa firmis
q̄ iij

simis rationibus. qz demonstratiuis. Et phia inqt Quati. s. p. c. i. estimab. si agnoueris quid sit ipsū bonū. Rndet Boeti? Infiniti scz p. c. i. in qua estimabo siquidē mihi pariter ptingat agnoscere deū qui bonū est. Dicit phia Atqz p. certe hoc patefaciā verissima rōe. maneat. i. pcedant. mō id ē tmmō que pclusa sunt pauloā. Et dr Boeti? manebūt sine oi cōtra/dictione in sui veritate. Nota qz ad pbandā aliquā pclusionem oportet pncipia manere i sui veritate et ea cōcedi. si ei negarent non posset ex eis deduci cōclusio. Tolēs ergo phia ex his que cōclusa sunt tanqz ex pncipijs cōcludere qd sit bonū. dr hoc velle facere manētibus his que pbata sunt. Et dr. B. qz manebūt in sui veritate

C hic phia aggreditur incertum ostēdendo quid sit bonū. et intendit probare istam pclusiones. bonum est illud quod omnia appetunt. quam probat tali rōne. Qnū et bonū sunt idē sed oīa appetunt esse v/ nuz. ergo oīa appetunt bonū. Circa istā rōne sic procedit. Prio pbat maiorē. secūdo minorē. tertio resumpra maiorē refert cōclusiones secūda ibi. Posti ne igit. tercia ibi. Est ne igit. probat ergo maiorē qz vnū z bonū sunt idē per modum questionis. z prio qrit dicēs. Nōne supra mōstrauimus in. ix. p. fa ea que appetitur a pluribus. s. sufficientia. reuerētia. potentia. idcirco non esse vera bona et perfecta. quoniā discreparent a se inuicem supple eo modo quo appetunt a pluribus. et cum alterum abesset alteri non posse afferre plenū et absolutum bonum quod nullo indigeat. Tunc autem monstra

P. Nonne inquit mōstrauim? ea que appetunt a pluribus. idcirco vera perfectaqz bona nō esse. qm̄ a se inuicē discreparēt cūqz alteri abessz atqz. plenū absolutumqz bonū afferre non posse. Tum at vez. bonū fieri. cum in vnam veluti formā atqz efficiētiam colligunt vt que sufficientia ē. eadem sit potentia. reuerētia. claritas. atqz iocūditas. Hi si vero vnū atqz idē oīa sint. nihil habere quo inter expetēda numerent. Boe. Demonstratum inquā nec dubitari v/ lo mō potest. **P.** Quē igit cum discrepāt. minime bona sunt. cū vero vnum eē ceperint. bona fiunt. Nonne hec vt bona sint. vnitatis fieri adeptione ptingit? **B.** Ita inquā videt **P.** Sz omne quod bonū ē. boni participatione bonū esse pcedis. an minime? **B.** Ita est. **P.** Dz igit idē eē vnū atqz bonū. sili ratione cōcedas. Eadē nanqz substantia

est eorum quorum naturaliter non est
diuersus effectus. **B.** Negare inquam
nequeo.

sufficiencia. eadem sit potētia z reuerētia. claritas z iocunditas. nisi pō
omnia sint vnū z idem mōstratum est ea nihil habere q̄ numerent. i. com
purctur inter expectēda. i. desiderāda. **Et** dicit Boetius. demonstratū ē inq̄s
nec vllō mō dubitari p̄t. **U**lterius q̄rit p̄phia. **I**lla q̄ cū discrepāt mime
sunt bōa z cum ceperint esse vnū sūt bōa. **N**ōne hęc p̄tingit fieri bona
adeptione vnitatis. **D**icit Boetius. **I**ta videt inq̄s. **E**t subdit p̄phia. s̄z
omē qd̄ est bonū participatiōe boni p̄cedis esse bonū an minime. **E**t dicit
Boetius. **I**ta est. **T**ūc p̄phia ex p̄cessis p̄cludit maiorem dicēs. **I**git s̄liti
modo oportet vt p̄cedas vnū z bonum esse idem. z p̄firmat illam p̄clu
sionem p̄ locū ab effectu dicēs. **N**amq̄ eadem est substantia eorū q̄z nō est
naturaliter diuersus effectus. qz idem inq̄tum idem natum est facere idē.
Boetius p̄cedēs dicit. **N**egare inquam nequeo. **C** Nota ex littera
sic probatur q̄ vnū z bonū sint idem. **Q**uestiōz nō sunt bona nisi qz sunt
vnum. illa non sunt bona nisi adeptione vnitatis. sed omnia sunt bona
adeptione vnitatis. ergo vnum z bonum idem sunt.

Quod aliter arguit sic. **O**mnia sunt bona adeptione bonitatis. om̄ia sūt bo
na adeptione vnitatis. q̄ bonū z vnū idem sunt. **A**liam rōnem innuit in
lrā dicens. **I**lla sunt vnū q̄z nō est diuersus effectus. qz idem inq̄tū idē
nō facit nisi idē. ex. ij. de gnatiōe. s̄z vni² z bōi nō est diuersus effect² qz esse
et vtriusq̄ ē bonū. q̄ sunt idem. **E**t hęc p̄clusio p̄z ex. iij. methaphi. vbi
Aristoteles vult q̄ bonum z vnum p̄uertantur

P. Posti ne igit inq̄t. omē qd̄ ē tādiu
manere atq̄ subsistere q̄diu sit vnū. sed
interire atq̄ dissolui pariter. atq̄ vnū
ēē destiterit. **B.** Quonā mō. **P.** **U**t in
aiālibz inq̄t cū in vnū coeūt ac p̄manēt
aiā corpusq̄. id aiāl vocat. **L**ū p̄ hęc
vnitas vtriusq̄ separatiōe dissoluit. inte
rire neciā esse animal liq̄t. **I**pm̄ q̄q̄z cor
pus cum in vna forma membrorū p̄iūc
tione p̄manet: humana visit species.
Et si distribute segregateq̄ partes cor

uimus vnū vez bonuz
fieri cū colligūtur i vnā
formā beatitudinis atq̄
efficicētiā. i. in vnā cām
efficicētem. s. deū vt q̄ sit

C **H**ic p̄phia p̄bat
mōrē. s. q̄ oia appetunt
esse vnū p̄ tlem rōnem.
Unūq̄q̄z tādiu maēt
atq̄ subsistit q̄diu est
vnum. sed omnia natu
raliter appetūt manere
z subsistere. ergo omnia
appetūt eē vnū. **I**llius
rōis p̄rio declarat ma
iorem. scđo minore. ibi
Est ne igitur. tercio re
sumpta maiore p̄clu
dit intentū ibi. **Q**d̄ ac
inq̄t. **P**rimo q̄ declarat
maiorem q̄ vnū quod
q̄z tamdiu maēt q̄diu
est vnū. dicit. **P**osti o
Boeti omē quod est tā
diu manere atq̄ subsi
stere q̄diu sit vnū. z cū

de inanimatis omnino presentiam rebus
propterea dubito . .

sequendi. et nolendi id est fugiendi aliquid. nihil inuenio quod abijciat intentionem manendi supple in rerum natura. et festinet sponte id est voluta-
rie ad interitum nullis causis extra cogentibus. quia omne animal laborat tu-
eri salutem et deuorat mortem et perniciem. sed ego propterea dubito quod de
herbis et arboribus et quid de rebus inanimatis omnino presentiam supple an-
talia appetunt esse et permanere. **C** Boetius non dubitat quin animalia
appetunt esse et permanere. cuius rationem innuit. Illud quod laborat tueri salu-
tem et vitare mortem hoc appetit esse et permanere. sed omne animal est hu-
iufmodi quod est. Sed verum ita sit in in vegetabilibus et in rebus inanimatis
de hoc dubitat et potest esse ratio dubitationis. quia in talibus non sunt operationes
ita manifeste subserviientes appetitui naturali permanendi sicut in animalibus
quod mouentur ad precipiendum nutrimentum et ad alia quae pertinent ad con-
seruationem vitae.

C *hic philosophia probat quod vegetabilia sicut herbe arbores appetant
esse et permanere. et hoc probat quattuor modis sicut patebit. Primo ex lo-*

P. Atqui non est quod de hoc possis abige
re cum herbas atque arbores intuearis pro-
mu sibi conuenientibus innasci locis. ubi
quatum earum queat natura. cito exare-
scere atque interire non possunt. Nam alie quod
dem capis. alie montibus oriuntur. alie
ferunt paludes. alie saxibus herent. aliarum
fecunde sunt steriles arene. Quas si in
alea quispiam loca transferre conetur.
arescant. Sed dat cuique natura quod
conuenit. et nedum manere possunt in
intereant: elaborat.

abundantes steriles arene ut illius herbe quod dicitur mirica. quae si quisque conatur
transferre in alia loca arescunt. sed natura dat unicuique quod sibi conuenit et ela-
borat ne intereant quod diu manere possunt. **C** Nota locus est principii ge-
nerationis quia saluat et conseruat locatum et ipso mediante prout celestis influunt ipsi

di. **R**ader **B**oetius **S**i
consideres animalia quae ha-
bent naturam id est appeti-
tum volendi id est pro-

sequendi. et nolendi id est fugiendi aliquid. nihil inuenio quod abijciat intentionem manendi supple in rerum natura. et festinet sponte id est voluta-
rie ad interitum nullis causis extra cogentibus. quia omne animal laborat tu-
eri salutem et deuorat mortem et perniciem. sed ego propterea dubito quod de
herbis et arboribus et quid de rebus inanimatis omnino presentiam supple an-
talia appetunt esse et permanere. **C** Boetius non dubitat quin animalia
appetunt esse et permanere. cuius rationem innuit. Illud quod laborat tueri salu-
tem et vitare mortem hoc appetit esse et permanere. sed omne animal est hu-
iufmodi quod est. Sed verum ita sit in in vegetabilibus et in rebus inanimatis
de hoc dubitat et potest esse ratio dubitationis. quia in talibus non sunt operationes
ita manifeste subserviientes appetitui naturali permanendi sicut in animalibus
quod mouentur ad precipiendum nutrimentum et ad alia quae pertinent ad con-
seruationem vitae.

corum qualitate quia in talibus
locis nascuntur ubi diuici-
pote conseruari in esse. unde
dicitur. Atque pro certe o boe-
ti non est quod possis abigere. id
dubitare de his utrum in a-
ra et vegetabilia appetant
esse primum. id est primo signo.

C *tu intuearis herbas
atque arbores innasci lo-
cis sibi conuenientibus ubi
quatum earum natura. id est vigor
natae quae non potest cito exa-
rescere et interire. nam alie
capis oriuntur sicut oliuae.
alie montibus sicut cypressi
alie ferunt paludes si-
cut alnos et salices. alie
adherent saxibus sicut herbe
quod dicitur capilli veneris
et barba ionis. Aliarum
herbarum sunt fecunde. id est*

abundantes steriles arene ut illius herbe quod dicitur mirica. quae si quisque conatur
transferre in alia loca arescunt. sed natura dat unicuique quod sibi conuenit et ela-
borat ne intereant quod diu manere possunt. **C** Nota locus est principii ge-
nerationis quia saluat et conseruat locatum et ipso mediante prout celestis influunt ipsi

locato. cū igitur vegetabilia sicut herbe et plāte requirāt determinata lo-
 ca in quibus saluantur et in alijs arefcāt patet q̄ ipsa appetāt eē et pmanere
¶ **Hic** phia pbat idē alio signo qd̄ sumit̄ ex modo situationis par-
 tiū fm̄ cōueniētiā ad attractionē alimenti q̄ cōseruatur eē eoz. **Et**
 dicit. **Quid** iudicas ex hoc q̄ oēs herbe et ar-
 bores trahūt alimenta radicibus velut ore de-
 merso in terras. et diffū-
 dunt sibi alimentum p̄
 medullas. p̄ robur. et p̄
 corticē qd̄ nō ē nisi p̄
 appetitū permanendi.
Tūc ponit aliud signū
 qd̄ sumit̄ de dispositio-
 ne partiū ad phibendū
 nocumētum extrinsecū
 dices **Quid** iudicas ex
 hoc q̄ mollissimū qd̄
 est sicut ē medulla semp̄
 recōditur. i. locat̄ in in-
 teriore sede id ē in me-
 dio plāte. extra vero tuet̄
 quadā ligni firmitate. vltim⁹
 aut. i. exterior cor-
 tex arboris quasi patēs mali
 id ē potēs sustinere mala
 opponit̄ defensor
 aduersum intēperie celi. i. aeris
Tūc ponit aliud signū
 quod sumitur ex
 propagatione seminis que
 ordinatur ad cōseruationē
 nature in alio sili i
 specie. cū nō possit manere
 idē nūero **Et** dicit **¶**
 Jā vero quāta est diligen-
 tia nature vt cūcta ppa-
 gentur semine multiplicato
 supple cōsidera q̄ om-
 nia semina quis nesciat eē
 tanq̄ quasdā machinas
 instrumenta manen-
 di nō modo. i. nō tñ ad
 tēpus. vey etiā manendi
 in ppetuū generatim. id
 ē successiua generatione. q. d. null⁹
 est cui hęc nō pateant. **¶**
Notā dum q̄ radices
 plātarum ozi similes sunt
 cū habeant eandē opationē
 scz trahere alimentū
Habent at̄ plātare
 radices infixas terrē. qz
 extra humore trahūt
 et alimentum quod p̄io
 diffunditur in medullā.
 deinde i robur. deī
 de in corticē **Est** at̄
 medulla mollissimū quod
 ē in medio plāte vel
 arboris non potēs pati
 intēperie caloris et frigo-
 ris. ideo natura ipsā
 locauit̄ i medio quam
 circūdat robur quod ē
 lignū arboris. robur at̄
 circūdatur cor-
 tice exteriori tanq̄
 defensore ab intēperie
 aeris **¶** **Notā** dūz q̄
 qz vegetabilia nō
 possunt idem nūero
 manere. ideo natura
 pducit̄ in eis semina. p̄
 quozum propagationem
 maneat idem in specie
 scz in suo simili

Sequitur. prosa .

¶ Hic phia probat q̄ etiam inanimata appetant esse duob; sig-
nis. Primo ex inclinatioe naturali eorum ad locum. et dicit. **¶** Ea etiam
que creduntur esse inanimata. vt lapis. aer. ignis. none desiderat id est ap-
petunt queq; .i. omnia inanimata. quod suum est. .i. sue nature consonum e
simili rone propter p̄seruatioem sui esse. q. d. sic. **¶** Cur em leuitas vehit. .i.

¶ Ea etiam que inanimata esse
creduntur. nonne quod suuz est queq;
simili rone desiderant **¶** Cum em flam-
mas q̄dem sursum leuitas vehit. tras
ho deorsum pondus deprimat. nisi q̄
hec singulis loca motionesq; p̄ueniunt
¶ Porro autem q̄ cuiq; p̄sentaneum est:
id vnum quodq; p̄seruat. sicuti ea que
sunt inimica corrumpunt. **¶** Vain vero
que dura sunt vt lapides: adherent. te-
nacissime p̄tib; suis. et ne facile dissol-
uantur: resistunt. **¶** Que ho liquentia vt
aer atq; aqua facile quidem diuidenti-
b; cedunt. sed cito in ea rursus a quib;
sunt abscisa relabunt **¶** Ignis ho omnem
refugit sectioem.

mouet flammis sursum
et p̄odus. .i. grauitas de-
primat terras deorsum
non propter aliam causam
nisi q̄ hec loca et motio-
nes p̄ueniunt singulis
supple pro saluatioe co-
rum esse. **¶** Et subdit
¶ Porro illud quod e co-
sentaneu. .i. p̄uenies cui-
q; illud supple p̄seruat
in esse vnu q̄q; sic ea
q̄ sunt inimica. .i. p̄trari
a corrumpunt **¶** Seco pbat
ide p̄ aliud signu sump-
tum ex p̄seruatioe nata-
lis p̄prietat;. cuiusmodi
est p̄tinuitas qua q̄lib;
res naturalis nitit p̄uar
vñ dicit **¶** In supple ista ho
q̄ dura sunt vt lapides
adheret tenacissime. .i. fir-
missime suis p̄tib; et re-
sistit p̄ sua duricie ne
facile dissoluatur **¶** Que
ho sunt liquetia. .i. mol-
lia sicut aer et aqua faci-
le cedunt diuidentib;. sed
cito relabunt. .i. redeunt

in ea a quib; sunt abscisa. sed ignis refugit oem sectioem.

¶ Nota quod hoc vltimum q̄ dicit ignem fugere omnem sectio-
nem dupliciter exponitur. Primo sic. **¶** Aliquid secatur cum partes ei^s
ab inuicem separantur. ita ut in nullo conueniant. sed partes ignis sic
non possunt secari quin semper in aliquo conueniant. vt maxime patet
de igne qui est flamma. **¶** Alio modo exponitur sic. q̄ ignis refugit om-
nem sectionem. quia propter vehementiam sue actionis corrumpit ip-
sum quod debet secare. et igniando ipsum in sui natura p̄uertit.

¶ Sequitur prosa.

¶ Sic phia ponit q̄ desiderii effendi non est appetitus voluntari⁹ s̄ naturalis. Et dicit Neq̄ nos tractauim⁹ nūc de motibus voluntarijs anime cognoscentis sc̄z de naturali intentione. sicut naturale est q̄ trāsigim⁹ id est digerim⁹ acceptas escas sine cogitatione. ⁊q̄ in somno nescientes ducimus spiritum id ē respiramus. Nam amor id est appetitus manendi id ē subsistendi in animalibus nō prouenit ex voluntatib⁹ supple sicut tu estimas. q̄ superius posuisti solum in aīalib⁹ esse appetitū manendi. sed venit ex principijs nature. q̄ natura reperit̄ tam in aīaris q̄ in animalis. q̄ ar̄ appetit⁹ manendi non sit ex voluntate probat dupliciter. Primo probat hoc q̄ voluntas sepe amplectitur mortē que tollit esse indiuidui. Unde dicit voluntas sepe amplectitur mortē quam natura reformidat id est abhorret cogitantib⁹ causis sc̄z extrinsecis sicut patet de martyribus. Secundo probat idem ex hoc q̄ voluntas quādoq̄ cohibet operationem conseruatiuā esse specifici dicens. contra q̄ id est per contrarium. illud op⁹ gignendi quod solo durat diuturnitas id est permanentia re⁹ mortalium (quod natura appetit) interdum coerct voluntas. sicut patet

¶ Neq̄ nunc nos de voluntarijs aīe cognoscentis motibus sed de naturali intentione tractamus. sicuti est q̄ acceptas escas sine cogitatione transigim⁹ q̄ in somno sp̄m ducimus nescientes.

¶ Nam ne in aīalibus q̄dem manendi amor ex aīe voluntatib⁹. verū ex nature principijs venit. Nam sepe mortē cogentib⁹ causis quā natura reformidat voluntas amplectit̄. Contraq̄ illud q̄ solo mortaliuz re⁹ durat diuturnitas gignendi opus (q̄ natura sp̄ appetit) interdum coerct voluntas. Ideo hec sui charitas non ex aīali motione. s̄ ex naturali intentione procedit. Dedit ei prouidentia creatis a se rebus hanc vltimam manendi causam vt quoad possunt naturaliter manere desiderēt.

Quare nihil est. q̄ vllō modo queas dubitare cuncta que sunt appetere naturaliter constantiam permanendi deuītare perniciem. **B.** Confiteor inquam nunc me indubitato cernere que dudū incerta videbantur

in p̄tinentiis adeo hęc charitas. i. appetitus sui supple manēdi non p̄cedit
 ex animalī motione sed ex nafali intēctione quā deus indidit nature. de/
 dit em̄ p̄uidentia diuina reb; creatis a se hęc maximam causam manē
 di. vt desiderēt permanere naturaliter q̄diu possunt. quare nihil est q̄
 yllō modo queas id est possis dubitare cūta que sunt naturaliter appe/
 tere p̄stantiam p̄manendi ⁊ deuitare pernitiem. quod Boetius p̄cedēs
 dicit. Confiteor inquam nūc me cernere indubitato id est sine dubitatiōe
 que dudum incerta videbantur supple q̄ vegetabilia ⁊ inanimata natu/
 raliter appetūt p̄manētiam essendi. ¶ Notādum q̄ duplex est ap/
 petitus. naturalis ⁊ animalis. Nafalis est q̄ p̄lectur formā nafalem. ⁊ q̄
 p̄ma p̄fectio illius q̄ hęc formā nafalem est esse. ideo appetitus cuiuslib; ⁊
 rei naturalis est ad suum esse h̄ndum si careat. vel ad p̄seruandum si ha/
 beat. Appetitus animalis est qui consequitur formā app̄hensaz. ⁊ si for/
 ma est app̄hensa p̄ sensus sic est appetitus sensitiuus qui semper dedit
 in conueniētia nature. si at̄ est forma app̄hensa p̄ intellectum tūc semp
 inclinatio conueniens est appetitus rōnalis q̄ est volūtas. ⁊ q̄ illud q̄d
 p̄m se est discoueniēs nature. sibi est mors. illud homo app̄hendit q̄nq̄
 tāq̄ p̄uentēs p̄pter aliud an̄xum scz p̄pter p̄mū eternę vitę. ideo volun/
 tas sepe amplectitur mortem quam nafa reformidat. Ex quo p̄t̄ q̄ ap/
 petitus eēndi nū est primo ⁊ principalr ex appetitu intellectiuo. s; ex ap/
 petitu naturali. nam appetitus intellectiuus non inuenitur in oib; q̄b;
 inuēt̄ appetit⁹ nafalis.

P. Quod at̄ inq̄t subsistere ac p̄mane
 re petit. id vnum esse desiderat. hoc em̄
 sublato nec esse q̄dem cuiq̄s p̄ma ēbit.
B. Vex est inq̄s. **P.** Dia igit̄ inquit
 vnum desiderat. **B.** Consensi. **P.** Sed
 vnum idip̄m mōstrauim⁹ eē: q̄d bonuz
B. Ita q̄dē. **P.** Cūta igit̄ bonū petūt
 q̄d q̄dem ita describas licet. ip̄m bo/
 nū esse q̄d desideretur ab oib;. **B.** Ni
 hil in quā verius excogitari p̄t. Nā vel
 ad nihilum cuncta referūtur. ⁊ vno ve/
 luti vertice destituta. sine rectore flui/
 tabūt. aut si q̄dē ad quod vniuersa fe/
 stinēt. id erit oim̄ summū bonoz.

¶ Hic p̄hia resūp
 ta maiore p̄cludit inten/
 tū dices. Sed at̄ appetit
 subsistere ⁊ p̄manere il
 lud desiderat esse vnum.
 H em̄ supple vno subla
 to n̄ p̄ma ēbit cuiq̄s rei
 suū esse dicit Boeti⁹.
 verum est. Concludit
 p̄ p̄hia Dia igit̄ vnum
 esse desiderat. Et Boe
 tius p̄sentens dicit Con
 senti. Et tūc maiore p̄n
 cipalis syllogismi resū/
 mit vt p̄cludat diffini/
 tiōem boni dices. Sed
 nos mōstrauim⁹ vnum
 esse idip̄m quod bonuz
 est dicit Boeti⁹. Ita
 q̄dē. Tūc p̄hia cōclu/
 dit intēctū formādo defi
 nitioēz bōi dices. Igit̄
 p̄cta bonū petūt quod

bonū licet. i. licitum ē vt ita describas **B**onū est qđ desiderat ab oibus
Et dicitur Boetius Nihil verius excogitari potest. qz ad nihilū cuncta referunt
et destituta vno vertice. i. principio cuncta fluitabunt sine rectore. aut si/
quid est ad qđ vniuersa festinant illud erit summū oim bonoz.

Notandū qđ oē qđ est. vel appetit p̄fici. vel in sua perfectione salua
ri. cum igitur p̄fici et in perfectione saluari sit bonum oia appetunt bonū
Notandū cum dicitur oia appetunt bonū / ibi non accipit bonum p̄cise
pro bono morali. nec p̄cise pro bono naturali. sed pro bono cōiter accepto
qđ bonum cōiter acceptū est esse essentialē vel accitiale pueniens rei vt
perficiat vel in sua perfectione saluet

Hic phia ex dicitur re
ducit boetiū in cogniti
onez cuiusdam qđ sup
se ignorare p̄fessus ē. i.
quis sit finis oim rerū.

Primo commendat dcm
Boetiū dicens. **P**alū
ne nimium letor. qz tu
fixisti. i. attigisti notam
.i. cognitionem mente
medię veritatis. i. perfe
ctę veritatis. qđ ē in me
dio. sed hoc patuit tibi
quod dicebas te ignora
re pauloante supple in
p̄mo li. vi. pro. **E**t que

Et que rit Boetius. qđ inqđ supple est illud. **D**icit phia. qđ sit finis oim rez. **E**t
subdit **I**s est em̄ finis oim rez quod desiderat ab oibz. quod qz bonum
esse collegimus. vt pz ex definitione boni. o3 vt fateamur bonū esse finem
oim rez. **N**otandum qđ per notā medię veritatis intelligit noticiā
diuinā. sicut punctū est mediū circuli a quo oēs linee ducunt. sic deus est
mediū veritatis a quo ois veritas p̄cedit. **N**otandum qđ oia appe
tunt sui finē cum finis sit p̄fectio rei et res destituta suo fine frustra. euz
igitur de rōe finis sit esse bonū. qz auferentes finē auferunt naturā boni. ex
ij. metaphis. ideo finis oim rez est bonum.

Istud ē vndecimuz
metz h^o tercij qđ dicitur gli
conicum ab inuenteore
iambicū a pede p̄dian
te. **I**n quo metro phia
oñdit quō possumusco
gnoscere bonum et verē
et peruenire in cognitio
em rez. ex quo boeti^o

P. **E**t illa **N**imium inqđ o alumne le
tor. ipsam em̄ medię veritatis notā me
te fixisti. **S**ed in hoc patuit tibi quod
ignorare pauloate dicebas. **B.** **Q**uid
inquam. **P.** **Q**uis esset inqđ rez omni
um finis. **I**s est em̄ p̄fecto quod de/
sideratur ab oibus. **Q**uod qz bonum
esse collegimus. oportet rez oim fines
bonum esse fateamur.

Dicit phia. qđ sit finis oim rez. **E**t
subdit **I**s est em̄ finis oim rez quod desiderat ab oibz. quod qz bonum
esse collegimus. vt pz ex definitione boni. o3 vt fateamur bonū esse finem
oim rez. **N**otandum qđ per notā medię veritatis intelligit noticiā
diuinā. sicut punctū est mediū circuli a quo oēs linee ducunt. sic deus est
mediū veritatis a quo ois veritas p̄cedit. **N**otandum qđ oia appe
tunt sui finē cum finis sit p̄fectio rei et res destituta suo fine frustra. euz
igitur de rōe finis sit esse bonū. qz auferentes finē auferunt naturā boni. ex
ij. metaphis. ideo finis oim rez est bonum.

Metz vndecimū libri tercij

Quisqz p̄fuda mēte. vestigat verē
Qupitqz nullis ille deuīs falli.
In se reuoluat intimi lucem vīsus
Logofqz in orbē cogat inflectēs morē

Aimq; doceat qcquid extra molit
Suis retrusum possidet thesauris
Dudū qđ atra texit erroꝝ nubes.
Lucebit ipso pspicatus phebo

prius falsus est se mō
 scire qđ pus ignorabat
Primo g̃ onit modū q̃
 possumus deuēire i cog
 nitioem p̃tatis. scđo as
 signat cām eius ibi **N**ō
 one **D**icit p̃mo. **Q**uis

quis vestigat id est inuestigare vult vez p̃funda mēte id est subtili z cu
 pit falli inullis deuijs. i. falsis opinionib; q̃ faciūt a p̃o deuiare. ille reuol
 uat in se id est exercitet intra se lucem id est speculatioem intimi visus id
 est rōnis z intellectus interioris z ipse cogat id est reducat lōgos motus
 id est opationes anime pcedētes ab anima. inflectētes eos motus in or
 bem id est in circulum redeūdo ad aiām. z qcqđ aim doceat molit id ē la
 borat speculādo extra id est circa res exteriores. ille doceat aim retrusum
 id est ad se zuerfum possidere suis thesauris id est potētis q̃ sunt mediā
 z intellectus. z tūc illud quod atra nubes id est obscuritas ignorantię
 dudum texit id est occultauit illud lucebit id est apparet pspicatu' id ē
 euidētius ipso phebo. q. d. qđ longo tpe fuit obscurum lucidum appare
 bit intellectui. ¶ **N**otandum qđ q̃ vult p̃gnoscere verum dirigat
 rōnem z intellectum ad ipsam rem extra z ad rerum p̃rietates. z si aliqđ
 cognoscit ex his nō statim iudicet sed in se reuertat deliberādo an ita sit
 vel nō sit qz sepe videtur homini esse qđ nō est. z nō esse quod est. sine eim
 deliberatione nō est iudicādum quod nō est longa deliberatiōe p̃batum
 iō d̃t p̃hia reuoluat in se lucem vltimi visus. ¶ **N**ota qđ orbis est
 linea circumducta rediens ad idem. inflectere ergo lōgos motus in orbē
 est cum p̃tus anime ab anima vsq; ad ipām rem diuertitur deliberando
 an ita sit vel nō sit s̃m qđ cognouit.

¶ **H**ic p̃hia assignat cām eius qđ dictū est scz quare possum' cog
 noscere verum dicens.
Nō om̃e nāq; mēte depulit lumē.
Obliuiosam corp' inuehēs molē
Heret p̃fecto semē itrosusum veri
Qđ excitat vtilitate doctrina
Mācurrogati spōte recta cēsetis.
Mi mersus alto viueret fomes corde?
Qui si platonis musa p̃soēt vez
Qđ q̃sq; discit imeōz recordat
 in anima quod excitatur ventilante id est exercēte doctna **Q**ui at semē

no scere verum dicens.
Nam corpus inuehēs
 id est inducens obliuio
 sam molem id est graui
 tatem qua homo fit ob
 liuiosus non depulit o
 ne lumen id est cogni
 tioem veritatis mente
 id est de mente quia ha
 bitus principioruz ma
 net in mente. z subdit
Profecto id est pro cer
 to semen. id est principii
 um veri id est p̃tatis.
 heret id est manet itroz
 lum id est intrinsecus.
Qui at semē

veri sit in aia. pbatur per hoc q̄ puer ignarus recte r̄idet ad interrogata
 vt vtz dualitas sit numerus par vel impar. vñ dicit. Nam cur rogati. i.
 interrogati ceteris. i. iudicatis vel r̄s̄detis recta sponte. i. voluntarie. n̄
 si fomes. i. radix veritatis mersus. i. latens viueret alto corde. i. profunda
 mente. Et subdit. q̄ si musa. i. sapia Platonis p̄sonat vtz illud q̄ quisq̄
 discit recordat̄ immemor. i. oblitus ¶ Nota q̄ Platonē imponit q̄
 noluerit alias oia sciuisse anteq̄ iungere corporibz. sed adiuncte cor/
 poribz oia tradidisse obliuioni. sed p̄ studium z exercitiū sapiam recupe/
 rasse. ergo volunt q̄ scire non est aliud nisi quoddā antiquoz reminisci ad
 quā intentionem videt hoc loqui phia. sed non ē dicendum q̄ scire fiat p̄
 reminiscentiā. sed scia de nouo acquiritur per inuētionem vel doctrinaz.
 vtz est q̄ intellectus n̄ naturaliter h̄z se in cognitionem principiozū per
 quē virtute intellectus agentis z p̄ doctrinā deuenit in cognitionem p̄n/
 cipioz. ¶ N̄ inconueniens p̄mo posterior d̄r. Non solum vox doctoris
 exterius sonans nec lrā visa docet. sed hęc duo mouent z excitant. ver^o at
 doctor est qui mentem interius illuminat. veritatem oñdit ¶ Nota
 q̄ sicut sanitas qñq̄ causatur a principio intrinseco. i. a corde. qñq̄ a p̄n/
 cipio interiori z exteriori puta a medico z corde. sed nuncq̄ causat a prin/
 cipio exteriori siue interiori. sic scia qñq̄ acquiritur a principio interiori
 puta ab intellectu agente. sicut p̄z in h̄ntibus sciam per inuētionem. qñ/
 q̄ acquiritur a principio interiori z exteriori simul sicut a doctore z intel/
 lectu agente. nuncq̄ at̄ acquiritur a principio exteriori siue interiori

¶ Ista ē r̄ij. vltima. p
 la h̄ terciū in q̄ phia re
 ducit Boetii in cogni
 tionē alterius ē igno/
 rantiā prius p̄fessus ē.
 scz quibz gubernaculis
 mund^o regat̄. Primo
 facit hoc. scdo boetius
 mouet q̄sdā q̄stionem
 phie. Scda ibi. Ludis
 ne me. P̄mo oñt phia
 q̄ ds oia gubernat sua
 bonitate. scdo oñt mo/
 dum quo oia gubernat
 ibi. Sed q̄o dicam. ter
 cio ex his p̄cludit ma/
 lū nihil esse. ibi. S̄yis
 ne. p̄mo boeti^o assentit
 dicit̄ Platonē in metro
 ¶ oñt phia ipsam pos
 se reduci in cognitionē
 cuiusdam ē ignozātiāz
 p̄fessus est. scdo phia re
 ducit ip̄m in p̄gnitioēz

¶ Prosa duodecima libri terciū

Tum ego Platoni inq̄z v̄hemēt
 assentior nam me hoz iam scdo
 p̄memoras. Primū q̄ memoriā corpo
 rea p̄tagione: debinc cū meroris mole
 p̄fessus amisi. ¶ **P.** Tum illa Si priora
 inquit p̄cessa respicias. ne illud quidē
 longius aberit quin recorderis (q̄o te
 dudū nescire p̄fessus es) ¶ **B.** Quid inq̄z
 ¶ **P.** Quibz ait illa gubernaculis mun/
 dus regat̄. ¶ **B.** Memini inq̄z me in sci/
 ciam meā fuisse p̄fessum. Sed q̄o affe
 ras. licet iam p̄spiciam. planius m̄ ex
 te audire desidero.

illi sed a ibi. mūdū hūc. Prio dē tū p tū ego boe. i. q̄ v̄hemēter affectior. i. d̄
 sentio Platonē. nā me o phia hoz. s. q̄ deus sit finis oīm rerum ⁊ summū
 bonum. secundo commemoras id est recordari facis. p̄mum q̄ amisi me
 moriam id est qd̄ era t in memoria corporēa contagione id est corpis gra
 uedine dehinc id est scdo commemoror bonū cū amisi memoriā p̄sūs
 mole id est ponderē meroris. Tūc phia oit q̄ nō tū hoz recordabitur
 p̄pter dicta sed cuiusdam alterius qd̄ ignorare se dicebat dicēs. Si illa
 p̄sūs p̄cessa respicias nō aberit longius scz a memoriā tua qn̄ facile recoz
 daberis quod dudum p̄fessus es te ignorare in p̄mo libro. Et querit boe
 tius. qd̄ inq̄. Dicit phia q̄b̄ gubernaculis regatur mūdus. Et dē Boe
 tius. Demini inq̄ me fuisse p̄fessum in sciam id est ignorātiā meam
 ⁊ licet iam prospiciam id est agnoscam tū desidero planius audire ex te
 quid asseras id est qd̄ de hoc dicas. ¶ Notādum q̄ Boetius dē se
 scdo commemoratum p̄dictoꝝ q̄ deus sit finis rerum ⁊ qd̄ sit summum
 bonum. P̄mo postq̄ mole corporis oppressus est amisit memoriā
 eorum ⁊ postea per studium recordatus est. Scdo quia merore ⁊ tristitia
 affectus in ignorātiā eorum lapsus est. sic postea per instructioēm
 phie ad memoriā reduxit.

P. Mūdū inq̄t hūc a deo regi paulo
 añ mīme dubitādū putabas. **B.** Me
 nūc qd̄em arbitror inq̄. nec vnq̄s dubi
 tādū putabo. Quibusq̄ in hoc rōnibz
 accedam: breuiter exponā. Mūdū hic
 ex tam diuersis ⁊ trarijsq̄ ptibz in vnā
 formā minime puenisset: nisi vnus eēt
 q̄ tam diuersa pūgeret. conūcta vero
 naturaz ipsa diuersitas inuicem dis
 cors dissociaret atq̄ diuelleret: nisi v/
 nns eēt q̄ qd̄ nexuit: p̄tineret. Nō tam
 p̄o certus nase ordo p̄cederet. nec tā di
 spositos mot⁹. locis. t̄pibz. efficientia.
 spacijs. q̄litatibz. explicaret. nisi vnus
 eēt q̄ has mutationū varietates manēt
 ipē disponeret. s̄ q̄cqd̄ ē q̄d̄ dita manēt
 atq̄ agitatur: v̄sitato p̄ctis vocabulo
 deum nomino.

C. Hic phia vult
 ostendere intentum.
 Et primo amonet Bo
 etium de quodam p̄s
 concessio. Et Boetius
 illud fatetur ⁊ ratione
 confirmat. scdo philo
 sophia ostendit q̄bus
 gubernaculis regatur
 mūdus. ibi. Tūc illa in
 quit. P̄mo dē Boe
 ti tu paulo ante in p̄mo
 libro putabas minime
 dubitandum hunc mū
 dum regi a deo. Dicit
 Boetius. Minime ar
 bitror dubitādum nec
 vnquam dubitabo ⁊ q̄
 breuiter exponam q̄b̄
 rōnibus accedam ad s̄
 probandum. Et inuit
 Boetius rōnes suas
 dicens. Hic mūdus mi
 nime puenisset in vnā
 formā ex tā diuersis ⁊ cō
 trarijs ptibz nisi esset v
 nus q̄ tam diuersa con

lungeret s. qui est deus. et ipsa diuersitas naturarū h^o mundi discors inuicem dissocaret atq; diuelleret coniuncta nisi esset q̄ contineret. i. conseruaret quod nexuit. i. coniunxit. quod scz est deus. ordo vero naturę tam cert^o non pcederet nec explicaret tam dispositos motus. i. ordinatos motus locis. tēpibus. efficientia. spacijs. q̄litate. nisi esset vnus qui idem manēs immobiliter disponderet has varietatū mutationes. quicquid at̄ hoc est q̄ condita. i. creata manent et agitant. i. mouent illud vsitato cunctis vocabulo noīo deum ¶ **N**otandum q̄ **Boetius** innuit tres rōnes q̄ mund^o regat a deo. **P**rima sumit ex diuersarū rez conjunctione q̄ talis est. **D**iuersa et contraria non vniunt inuicem p se. cum igit mundus vnitus sit ex ptiibus contrarijs vt ex elementis. oz vt aliquid sit vnus eas et hoc est deus. ergo mundus regit a deo. **P**anc rōnem tangit ibi. **S**ecūda rō sumit ex contrariorū simul diuincorū pseruatione que talis est. **D**iuersa et contraria ex p̄prietate sue nature dissociant ab inuicem nisi ab aliquo cōseruent. sed partes mundi sunt diuersę et contrarię. ergo. zc. hanc rōnem tangit ibi. **C**oniuincta vero. **T**ercia rō sumit ex ordinata moruum dispōne que talis est. **N**ihil certitudinaliter et regulariter mouet fm dispōem loci tēp. efficientię. spacijs. et q̄litate nisi sit vnū rectificans et regulans s; motus eorū q̄ fiunt in mundo fiunt regulariter fm p̄dicta quinq;. **Q**uoniam necesse est ponere rectificatē et regulatē qd̄ est deus. **Q** mundus regit a deo **H**anc rōnem tangit ibi. **N**ō tam vero certus ¶ **N**otandum q̄ regulares motus fiunt in mundo locis q̄tum ad p̄mationē et elongationē solis in obliquo circulo. fiunt etiā tēpibus q̄tum ad variationē diei et noctis. sūt efficientia. qz luna efficit augmentationē et diminutionē humidorū fm sui crescentiā et decrecentiā et efficit fluxū et refluxum maris. fiunt etiā oz dinari motus spacijs. qz luna et alij planete maiori minori spacio q̄n q̄s distant a sole et a binuicem. etiā fiunt qualitatibus. qz in q̄tate causatur calor in hyeme frigus

¶ **H**ic phia supposito q̄ mund^o regat a deo p̄bat q̄ regat ab ipso per suā bonitatē. **S**ed dicit **Boetius** cū hęc ita sentitias q̄ mundus regat a deo puto mihi p̄stare p̄uā opam. i. p̄uū laborē vt tu p̄pos. i. potēs felicitatis sospes. i. san^o reuifas p̄tiam. i. cogno/ scas beatitudinē. **T**ūc p̄bat q̄ d̄s regat mundū sua bonitate dices. itue amur que p̄posuimus. nonne numerauim^o supra in nona. p̄sa in bea

¶ **P**. Tum illa. **C**ū hęc inquit ita sentias. puam mihi restare opam puto. vt felicitatis p̄pos p̄tiam sospes reuifas: sed q̄ p̄posuimus intueamur. **N**ōne in beatitudine sufficiētiam numerauim^o deūq; beatitudinē ipsam esse p̄sensimus. **B**. Ita q̄dem. **P**. Et ad mundus igit inq̄t regēdum nullis extrinsecis admiculis indigebit. alioq̄n si q̄egeat ple nā sufficiētia non hēbit. **B**. **F**o inq̄sita ē neccariū. **P**. **P**er se igit solū cūcta di/

sponit. **S.** Negari inq̄s nō p̄t. **P.** Atq̄
deus ip̄m bonū esse mōstratū est. **S.**
Hemini inq̄s. **P.** Per bonū igit̄ p̄cta
disponit. **S.** Idē p̄ se regit omnia. quē
bonum esse p̄sensimus. **E**t hic est velu
ti clauus atq̄ gubernaculum. quo mū
dana machina stabilis atq̄ incorrup
ta seruat̄. **S.** Vehemēter assentioz
inq̄s et id te paulo ante dicturam tenui
licet suspitione prosperi. **P.** Credo in
quit. **I**am em̄ vt arbitroz vigilātius ad
cernenda vera oculos deducis

cūcta disponit. siq̄dem p̄ se regit om̄ia quē p̄sensimus esse bonum. et hic de
us est veluti q̄dam clauus atq̄ gubernaculum quo machina mūdi serua
tur stabilis et incorrupta. **D**icit boetius. vehemēter. id est valde assentioz
et illud te dicturam paulo an̄ p̄spexi. licet tenui suspitōe. **D**icit p̄hia. **C**re
do inq̄t q̄ hęc. p̄uidisti. iā em̄ vt arbitroz vigilātius q̄ p̄us deducis ocu
los ad vera cernēda. **C** **N**otādum q̄ ex l̄ra accipiūt̄ur due rōnes ad
p̄bādum intentum. **P**rimo p̄bat q̄ deus p̄ se regit om̄ia. et taliter. **I**n be
atitudine est summa sufficientia sed deus est beatitudo q̄ in deo est sum
ma sufficientia. tale at̄ nō indiget extrinsecis gubernaculis. q̄ p̄ se deus
regit om̄ia. **S**cōda rō probat q̄ deus p̄ suam bonitatem q̄ nō distinguit̄
a deo regit om̄ia. sicut deus p̄ se regit om̄ia vt visum est. sed deus est ipsum
bonū. q̄ bonū regit om̄ia vt p̄tz de se. q̄ sua bonitate et clemētia

Sed q̄ dicam nō minus ad p̄tuedū
p̄tz. **S.** Quid inq̄s. **P.** Cum deus iqt̄
omnia bonitatis clauo gubernare iu
re credat̄. eadēq̄ omnia sicuti docui ad
bonū naturali int̄tione festinēt. **F**lum

ritudine esse sufficientiaz
et p̄cellimus deū esse ip
sam beatitudinem. et bo
etius. **I**ta est inq̄s. **E**t
hoc p̄cludit p̄hia deus
nullo indigere ad regē
dum mūdum. **D**icit q̄
ad mūdum regēdū de
nullis extrinsecis admi
niculis indigebit. alio
quin si ita esset q̄ aliq̄
egeat nō habebit pleāz
sufficientiam. **E**t d̄t boe
tius. **I**llud inq̄s est ne
cessarium. **I**ō p̄cludit
p̄hia. **D**eus p̄cta dispo
nit id est regit p̄ se soluz
Dicit **B**oetius. **N**ega
ri nequit. sed deus mon
stratus est esse ip̄m bo
num. **H**emini inq̄s d̄t
Boetius q̄ p̄ bonū de

C **H**ic ponit p̄ quē
modū de om̄ia guber
nat. et p̄mo on̄t q̄ om
nia gubernat suauiter.
q̄ omnia sibi obediunt
scōda q̄ gubernat om̄i
a fortiter q̄ nihil sibi re
sistere p̄t. scōda ibi. **D**
si conet̄. **P**rio d̄t. **I**llō
q̄ dicā nō min⁹ patet

ad puenđū .i. ad delide
randū **Et** dicit Boetius
Quid inq̄s **Et** dicit phia
Cum d̄s iure creat̄ o
nia gubernare clauo bo
nitatis suę. z omia festi
nent naturali int̄tione
ad bonū sicuti docuit p̄
in p̄sa decima. non p̄t
dubitari quin volunta
rię regantur .i. sponte et
conuert̄t̄ se ad nutum
disponētis tanq̄s pueni
entia .i. obedientia z cō
temperata .i. coaptata

suo rectori. **Dicit** Boetius Ita inq̄s necē est qz non videret̄ bonū esse re
gimen dei si foret iugū detrectantiū .i. recusantiū. sicut hos la sciens recu
sat iugū. et si non esset salus obrpantiū .i. obedientiū. q̄ d̄t phia. Nihil est
qd̄ naturam seruās conet̄ .i. laborer̄ p̄terite deo. d̄t Boetius Nihil inq̄s
¶ **Nota** q̄ cū gubernare nihil aliud sit nisi in finē ordinare. nec aliud ē
deum p̄ bonitate gubernare q̄s p̄ bonitate in finē dirigere. z cum oia na/
turaliter tendāt ad bonū tanq̄s in finē. manifestū est q̄ oia sponte in finē
dirigunt. z ita naturaliter oia sponte obediunt gubernāti. z p̄ p̄ns deus
regit oia suauiter. ¶ **Nota** q̄ volūtarium fm̄ p̄fectā sui rōnem t̄m in
uenit in h̄n̄tibz volūtatem. s̄ extendendo volūtarium ad oēm a p̄p̄tūz
non coactū sic p̄t reperiri in oibz. z sic accipit̄ hic ¶ **Nota** q̄ nihil ser
uans naturā repugnat deo. licet eim̄ peccator videat̄ deo repugnare ipse ū
hic de appetitu nature. vt p̄z ex superioribz

¶ **Hic** phia oñt q̄ de
us regit oia fortiter. qz
nihil est quod possit si/
bi resistere. sed o confir/
mat hoc p̄ quādam fa/
bulā. ibi Acccepisti. p̄z
mo d̄t. Si q̄s conetur
resistere deo nūquid ali
quid pficiet aduersus
eum quē p̄cessimus esse
potentissimū iure b̄n̄tu
dinis. i. ex eo q̄ est bea/
tudo. **Dicit** Boetius.
proius nihil supple p̄t
resistere. Igitur d̄t phi
losofia. non est aliqd̄

dubitari p̄t quin voluntarie regantur
se q̄ ad disponētis nutū veluti pueni
entia p̄t p̄ta qz rectori sponte p̄uertāt.
S. Ita inq̄s (necē est) nec beatū regimē
esse videret̄. si q̄dem detrectatiū iugū
foret. non obrpantiū sal̄. ¶ **Nihil**
est igit̄ qd̄ naturam seruans deo p̄tra/
rię conetur. ¶ **Nihil** inq̄s

¶ **Q**uasi conet̄ ait Num tandem profi
ciet quicq̄s aduersus eum. quē iure b̄n̄
tudinis potētissimū esse p̄cessim̄. **S.**
Proius inq̄s nihil valeret. ¶ **Non** ē
igitur aliquid quod summo huic bo/
no vel velit vel possit obsistere. **S.** Nō
inq̄s arbitror. ¶ **Est** igitur summum
inquit bonum qd̄ regit cuncta fortiter
suauiterqz disponit. **S.** Cum ego. q̄s i

quam menō mō ea q̄clusa est summa
rōnum. vtz multo magis hęc ip̄a q̄b̄
vteris v̄ba delectāt. vt tandem aliquā
do stulticiam magna laceratē sui pu
deat. **P.** Accepisti inquit in fabulis la
cessentes celum gigātes. sed illos quoz
vri p̄dignuz fuit benigna fortitudo dis
posuit.

stultum lacerantem. i. mala reprehēdentem magna que tangūt diuinam
gubernatiōem pudeat sui. **Tūc** p̄firmat p̄ fabulam q̄ nihil p̄t resistere
deo q̄ talis est. **Gigātes** volētes expellere deos de caelo poluerūt mōres
sup mōtem vt ascenderēt. qd̄ vidēs **Jupiter** ip̄os fulmine deiecit ⁊ mōri
b̄ depressit. ⁊ hęc in .ij. metamorphoseos. vii d̄t **Boeti** accepisti id est
didicisti in fabulis gigantes lacerantes. i. lacerare volētes celum: s; for
titudō benigna scz dei illos disposuit. i. deposuit vti p̄dignū fuit.

C. Nota phīa hic alludit v̄bis sacre scripturę q̄ d̄t. **Attingit ergo**
a fine vsq; ad finem fortiter ⁊ disposuit omnia suaviter. iō d̄t **Boetius**
se nō tm̄ delectari in istis rōnib; quātū in suis v̄bis

Sed vis ne rationes ipsas inuicem
collidamus. forsitan ex huiusmodi cō
flictatione pulchra quēdam veritatis
scintilla dissiliet: **B.** Tuo inq; arbitra
tu. **P.** Deum inquit esse omnium po
tentē nemo dubitauerit. **B.** Qui qd̄
inq; mēte p̄sistat. null? p̄sus ambigat
. **P.** Qui vero est inq; oīm potens ni
hil est quod ille non possit. **B.** Nihil
inquam.

q̄d̄ huic summo bono l
velit vel possit resistere
d̄t **Boetius** **Nō** arbi
tror. iō d̄t phīa **Sūmū**
bonū est qd̄ regit p̄cta
fortiter suaviterq; dis
ponit. **Dicit** **Boetius**
q̄. i. q̄tum me ea sum
ma rōnum q̄ mōclusa
est nōmō. i. nō tātūmō
me delectat. vtz pro s;
ipsa q̄b̄vteris v̄ba mul
tomagis delectāt me.
ita vt stulticiam. i. me

C. **Hic** philosophi
a concludit ex dictis q̄
malum nihil sit. **Et** p̄
mo petit assensum **Bo**
eti dicens. vis ne ipsas
rationes id est p̄positio
nes ratione probatas.
inuicem collidamus. i.
componamus. forsita
ex conflictatione huius
dissiliet id est procedet.
quēdam pulchra scintil
la veritatis. **Et** dicit
Boetius fiat inq; tuo
arbitratu. id est tua vo
luntate. **Tunc** ponit
p̄positiōem manife
stam dicens **Nemo** du
bitauerit deum esse om
nipotentem. **Dicit** **boe**

rius Nullus p̄sus abi
gat q̄ mente cōsistat. i.
qui sane mentis ē. Tūc
assumit aliam p̄ponem
dicens. Qui vero est oī
potens nihil est q̄d ille
non possit. Dicit Boe
tius. nihil inq̄. Tunc ponit aliā p̄ponem.

P. Num igit̄ deus facere malū p̄t **B.**
D.inime inq̄. **P.** Malū igit̄ nihil est
inquit cum id facere ille non possit qui
nihil non potest
Deus num p̄t facere malum
Dicit Boetius. **D.**inime. Igitur p̄cludit p̄hia malum nihil ē. cum illd
facere non possit ille q̄ nihil non p̄t facere. i. oia facere. **C.** Nota sicut
deus est causa efficiens oīm. ita est finis oīm. Unde quicquid fit ab eo.
ordinatur ad ipsum tanq̄ ad finem. si ergo deus faceret maluz ordinaret̄
ad ipsum tanq̄ ad finem. z cū ipse sit bonum. malū ordinaretur ad bo/
num. q̄ deus non p̄t facere malū tanq̄ aliquid per se intētum. Est ergo
conclusio quam p̄hia infert q̄ malum nihil ē. **H.**o p̄clusionis est. Deus
p̄t facere oē quod est cum sit oīpotens. sed deus non p̄t facere malum.
ergo malū nihil est. Et si diceret. si malū nihil est cuz homo damnatur. p̄
malo damnabitur. p̄ nihilo. Dicēdum q̄ malū dicit defectum boni nō ne
gatiue sed p̄iuatiue. z ideo malū est defectus boni quod debet haberi. et
q̄ in p̄tate hoīs est illud habere z si non habet illud bonum cum deberet
habere. ideo damna. z p̄ onitur exēplum. Aliquis tenetur soluere cētum
libras. z si non soluat incarcerabitur. certū est q̄ non soluere non est ali/
quid sed nihil. non tñ simpliciter dicitur incarcerari pro nihilo. sed ideo
quia nihil erat quod debuit aliquid esse

C. Dicit boetius mouet
q̄stionē p̄hie. sedō p̄hia
soluit. ibi. Cum illa. p̄
mo boeti' admirans d̄
p̄nexionē z p̄uolutionē
rōnum q̄b p̄hia v̄a est
querit v̄z ista p̄nertio
rōnum sit ex delusione
p̄hie vel pugnat ex na/
tura rei. z breuiter illas
rōnes recolligit z d̄t
p̄hia ludis. i. d̄ludis ne
me texēs. i. formans la
borintū. i. laborē diffici
lem rōnib. faciendo rō/
nes circulares. quo. s. la
borinto egrediāris ea p̄
te qua introcas. z egre
diare eo loco quo intro
teris. tu p̄plicas quēdā
orbē admirabilem d̄ne

B. Ludis ne inq̄ me. inextricabile la
borintū rationibus texens. Quēnūc
q̄dem qua egrediāris introcas. nūc ve
ro quo introieris egrediare. an mirabi
lem quēdam d̄ninq̄ simplicitatis orbē
cōplicas. Etenim paulo ante beatitu/
dine incipiens. eam summū bonū esse
dicebas. quā in summo deo sitā loque
bare. Ipsum q̄z deum summū esse bo/
num plenāq̄ beatitudines differebas.
Ex quo neminē beatum fore nisi q̄ pa/
riter deus esset. q̄si munusculū dabas

Rursus ipsam boni formam dei ac be-
atitudinis loquebaris esse substantiã.
ipsumq; vnum id ipm esse bonum di-
cebas quod ab omni rerum natura pe-
teretur. ¶ **D**eum quoq; boni
tatis gubernaculis vniuersitatem re-
gere disputabas. volentiaq; cuncta pa-
rere. nec vllam mali esse naturam. atq;
hec nullis extrinsecus sumptis. sed al-
tero ex altero fidem trahente insit; do-
mesticisq; pbatioib; explicabas.

substantiam dei et beatitudinis. et dicebas ipsum vnum esse id ipsum quod bonum. et illud bonum dicebas esse quod appeteretur a natura omnium rerum. et tu disputabas id est disputando probabas deum regere vniuersitatem gubernaculis bonitatis. et cuncta volentia parere id est obedire deo. nec vllam esse naturam mali. et hec omnia explicabas nullis rationibus sumptis extrinsecus id est non accipiendo principia extrinseca sed insitis id est intrinsicis et domesticis id est propriis et pertinentibus probationibus rei de qua agebatur. altero assumpto trahente fidem id est certitudinem ex altero. ¶ **N**ota laborintus dicebatur domus de doli quam cum aliquis intendebat intrare exiuit. et exiit intravit et presuevit de pingi circularibus praeractionibus. et transmittitur hic ad designandum circulationes et resolutiones rationum. ¶ **N**ota quod circumuolutio et connexio rationum quod philosophia vsa est. non est sic circularis. quod vna et eadem oppositio sit principium et conclusio respectu eiusdem. quia sic non contingit demonstrare circulo vt patet primo posteriorum. sed dicitur connexio circularis quod rationes ex inuicem dependet ita quod oppositio conclusa in vna sit principium alterius conclusionis in alia. nec propter istas diuersas conclusiones est aliqua diuersitas in deo. sed omnia sunt idem simpliciter.

P. Tum illa **D**inime inquit ludimus
remq; oim maximã dei munere quem
dudu deprecabamur exegimus **R.** a eẽm

simplicitatis. id est satis mirabilem circulationem rationis in diuina simplicitate. ¶ **T**unc breuiter recolligit rationes dicens tu paulo ante incipiens a beatitudine dicebas eam esse summum bonum. quam beatitudinem tu loquebare esse sitam in summo deo. et disserebas deum esse summum bonum et plenam beatitudinem. ex quo dabas. id est inferebas quasi munusculum id est collarium neminem esse beatum nisi esset deus.

R. Rursum tu loquebaris formam boni esse

¶ **H**ic philosophia rident boetio ad questionem 7 de **D**inime ludimus sed nos exegimus id est precamur munere dei quem dudum deprecabamur rem maximam omnium re. ea ei

.i. talis forma .i. dispo
 diuine substantie vt ne
 qz in externa .i. in exte
 noza dilabatur .i. cadat
 nec suscipiat aliquid ex
 trinsecu in se. Quod p
 bar auctoritate pment
 dis qua primo ponit in
 greco. deinde sensum e
 subiungit in latino di
 cens. Sed sicuti pme
 nides ait de ea scz sbia
 diuina q diuina sbia re
 rum orbē mobilē rotat
 .i. mutares circulatorie
 generationis ⁊ corrup
 tionis. ⁊ mutando res
 ipsa non mutat. s; se im
 mobilē pseruat. **Q**uo
 eti si nos agitauim⁹ .i.
 cognouimus rōes non extra .i. nō ab extrinseco petitas .i. sumptas. s; col
 locatas intra rei ambitū quam rē tractabamus. nihil est q de hoc admi
 reris. cum .i. ex quo tu didiceris Platone sciēte .i. pfirmante. sermones
 oportere esse cognatos .i. ppios pueniētes reb; de quib; su pple reb; loq
 mur. **N**ota q sermones accipiendi s; fm materiā subiectam. qz cer
 titudo non est simpliciter querēda rōnibus ex primo ethico ⁊. vbi dicitur
 q disciplinati est rātum inquirere certitudinē fm vnumq; qz genus quā
 tum natura rei paritur. Cum igit; deus sic regat omnia ppter hoc q cō
 misceatur cum eis. ex libro de causis. sermones de diuina substantia acci
 piendi sunt fm intranea diuine substantie ⁊ non fm extranea cū nō com
 misceatur cum eis

Istud ē duodecimū
 metz ⁊ vltimū hui⁹ ter
 cij qd d; glicioicum ab
 inuētoze. choriambicū
 a pede pōnante. Primo
 em ponitur sponde⁹ di
 cendo felix. scdo chori
 ambus dicendo q potu
 it. tercio pyrrhikius vl
 trocheus. In q metro
 postq; phia ondit que sit vera beatitudo ⁊ vbi sit sita hortatur nunc ad p
 seuerandum contemplatione illius beatitudinis. Et primo ponit illū eē
 foelicem qui relictis terrenis vacat diuine ptemplationi. Secundo onit
 quid hmoi ptemplationē impediāt. Tercio illud impedimentuz vitare

diuine forma sbie vt neq; in extrema di
 labat. nec in se externū aliqd ipsa susci
 piat. **S**icut de ea Permenides ait
 oēm tu circulo adducis spōte multitu
 dinē. Rex orbē mobilē rotat: dū se im
 mobilē ipsa pseruat. **E**t si rōnes qz nō
 extra petitas s; intra rei quā tractaba⁹
 ābitum collocatas agitauim⁹ nihil est
 qd admirere cum Platone sciēte di
 diceris cognatos d; quib; loquimur re
 bus oportere esse sermones

Metz duodecimū libri tercij

Felix qui potuit boni
 Fontem visere lucidum
Felix qui potuit grauis
 Terre soluere vincula

docet. scda ibi **Q**uodam. tercia ibi **H**os hyc fabula. **P**rimo dt. **F**elix
supple est q̄ potuit visere id est desiderater videre lucidum fontem. boni. i.
deum qui est fons om̄is b̄oi. z felix est q̄ potuit soluere vincula. i. affecti
ones grauis terre. i. terrenoz q̄ sua grauitate trahūt homiēm deorsum

Quodam q̄ felix est q̄ speculatur fontem boni z q̄ p̄tempnit
delectationes terrenas. **U**n̄ in li. de pomo. z morte **A**rist. scribitur. b̄a ē
anima q̄ nō est infecta prauis opib; huius mūdi z intellexit suū creatorē
ipsa est q̄ reuertet̄ in locum suum in delicijs magnis. ve at̄ anime q̄ n̄ h̄
posse redeundi ad patriam suam. turpia em̄ opera z delectatiōes corpa
les impediunt ascensum eius sursum.

Quodam funera diugis

Vates thraicius gemēs

Postq̄s flebilib; modis

Siluas currere mobiles.

Ammes stare coegerat

Iuxtaq̄s intrepidum latus

Seuīs cerua leonib;.

Nec visum timuit lepus.

Iacātū placidum canem.

Lum flagrātiōz intima

Feruoꝝ pectoris vixeret

Nec q̄ cūcta subegerant

Dulcerēt dñm̄ modi

Immites superos quęrens

Infernas adijt domos

Illic blanda sonantib;

Lordis carmina temperans

Quicquid p̄cipuis deę

Marris fontib; hauserat

Hic oñt quid im
pediat p̄t̄plationē di/
uinōz. qz affectus terre
noz. qd̄ declarat p̄ quā
dam fabulā q̄ talis est.
Orpheus filius **C**ali
ope fuit citharista q̄ tā
ta dulcedine citharę so
nabat q̄ nō tm̄ homiēs
sed et; bruta allexit. z
intātū ea demulsit q̄ i/
petus suos naturales
dimittebat. siluas cur/
rere flumina stare fecit
hic habuit vxorē dictā
Euridicē quā cū pal/
tor aristē adamat̄ vel/
let ip̄a fugies p̄ p̄ra cal
cato qd̄a spēte iterijt z
ad iferos descēdit quā
orphe; volēs ab ifer; re
ducere deos supnos sua
cithara placare cepit. s;
cū n̄ pficeret ad ifernuz
descēdit z it̄m̄ deos ifer
nales delinuit q̄ p̄cessa
ē ei vxor tali p̄ditioe an
teq̄ exiret ifernū n̄ flec/
teret it̄ro aspectū vxorē
r̄spiciēdo cū at̄ tā p̄pe ex
iuisset orpheus amore
allect; r̄trospectit. z sic
vxorē p̄didit **C**irca istā
fabulā sic p̄cedit. **P**rio
ostendit quō **O**rphe/
us ad inferos descen /

dens p vxore rogauit
Secdo quō monstra in
fernalia placauit. Ter
cio oñdit quō vxor ei
cessa fuit z eam pdidit
Secda ibi. Stupet. ter
cia ibi. Tandez. Dicit
primo. Vates thraici
.i. Orpheus de thracia
prouincia oriundus. di

ctus vates. i. sapiens a multis. ille quondā gemens .i. deplorans funera
.i. morte iugis. postq̄ cogeret amnes. i. fluuios stare. siluas currere mo
biles post ipsum flebilibz modis. i. modulationibz cythare quas flendo
formauit. z postq̄ cerua iunxit intrepidū latus suis leonibz. qz cerua cuz
leonibz incedebat sequēdo modulationē orphei. nec lepus timuit canem
visum iam placidū. i. placitum cantu. i. sono cythare. qz lepus z canis sil
sequebant ipsum. Cum at feruor. i. amor flagrantior. i. ardentior vteret
intima. i. interiora pectoris Orphei. z cū modi. i. modulationes q̄ cuncta
subegerant. i. subdiderant non mulcerent. i. non placerent dñm. s. Ioue.
ipse qugens superos. i. deos inimites qz placari non poterant. adijt do/
mos infernales illic temperās blanda carmina sonantibz cythare quas flendo
flet. i. flebiliter decantat in cithara quicqd̄ hauserat ex precipuis fontibz
matris scz dez caliope z ipse deslet qd̄ luctus impotens q̄ facit hoies im/
potentem sibi dabat. i. cessit z deslet illud quod dabat sibi amor gemi/
nans luctū. z mouens trenara. i. inferna z rogat dños ymbraz. i. inferna
les dulci prece veniā. i. relaxationem suz vxoris ¶ Nota fm Ari
stotele. ij. methaphis. z zmentatore. ij. coeli z mundi. Non oēs accipiunt
veritatē p eundem modū tum ppter diuersam s̄uetudinē. tum ppter di/
uersam naturā. tum ppter paucitatē instructionis. In logica. Unde
qdam recipiunt veritatē per modū demrātionis. qdam per modū aucto
ritatum. qdam p modum fabular. Et ergo phia talibz satisficiat aliqñ
demrātionibz. aliqñ auctoritatibz vntur. aliqñ fabulas interferit sicut in
proposito ¶ Notandum q̄ Orpheus dz vates qz carmina zposiuit
dz at vates a vi mentis vel a video ¶ Notandū q̄ trenara dñr qua
si lamentabilia a trenus treni qd̄ est lamentatio. Et trenarus in singula
ri est nomen cuiusdam montis in quo dz esse via ad infernū. In plurali
trenara s̄t loca infernalīa. sicut dz Ugutio. Coiter at inuenitur hoc no
men sc̄ptum sine r m p̄ma syllaba apud stolidos. z dz tenara vel tenarus
sicut quidā viciose scribunt in doctrinali. Tenarus infernus. Nā Ugui
tio scribit tñ per r vt trenarus z trenara. Unde forsan ex vicio scriptorū
et idiotaꝝ qñq̄ subtrahit. nec retinet e sed a in secunda syllaba

¶ Hic oñdit quō Or
phe mōstra inferni pla
cauit dicēs Janitor in
ferni qui dicit cerber⁹.

Quod luctus dabat impotēs

¶ Quod luctum geminans amor.

¶ Deficiet. trenara z mouens

¶ At dulci veniam prece

¶ Umbraz dominos rogat

¶ Stupet tergeminus nouo

¶ Laptus carmine ianitor

Quę fontes agitāt metu
Ultrices scelerum deę
Iā meste lachrymis madēt
Nō ixionium caput
Uelox p̄cipitat rota
Et longa siti p̄ditus
Spnit flumīa tātalus
Vultur dū satur est modis
Nō traxit tycij iecur

scelez. i. p̄ctōz q̄ deę agitāt. i. vexāt fontes. i. p̄ctōres metu. i. timoz iste iam meste madēt. i. fluit lachrymis. ¶ **Tūc** tangit remissioēm p̄cēz q̄ rūdam in inferno. z p̄mo ixionis. **Ubi** sciēdum q̄ ixion voluit p̄cūbere cū Junone. cum āt Juno interponeret nubem. ixion proiecit semē in nubem ex quo nati sunt centauri. ipse āt adiudicatus inferno p̄tinue voluit in rota quę rota sterit orp̄theo modulante. **Uñ** d̄r Uelox rota nō p̄cipitat. i. nō deicit caput ixionium. i. ixionis sup̄ple orp̄theo canēte

¶ **Tūc** tangit remissioēm p̄cēz tantali. **Ubi** sciēdum. q̄ **Tātalus** d̄r lacerasse p̄rium filium dās cum dīs ad comedēdum. pro q̄ dāna tus fuit. **Uñ** āt in inferno habere aquā vsq̄ ad mētum z poma pendētia añ os z tñ deficere siti z famę. cū em̄ vult sumere aquā vel pomū suigūt ab eo. **Iste Tātalus** spreuit flumina Orp̄theo canente. vñ d̄r **Tātalus** p̄ditus id est p̄sumptus longa id est magna siti sp̄nit flumina

¶ **Tūc** oñt remissionem p̄cēz Tycij. **Uñ** sciēdum q̄ **Tycius** voluit p̄cūbere cū latona matre apollinis quę Apollo interfecit z in infernum relegauit cuius iecur vultur deuorat. Orp̄theo āt canēte vultur celauit laniare iecur eius. vñ d̄r **Uñ** vultur est satur modis. i. modulatio nibz orp̄thei nō traxit. i. nō laniauit iecur **Tycij**.

Tandem vincimur. arbiter
Umbray miserans ait
Donamus comitem viro
Emp̄tā carniue piugem
Sed lex dona coarceat
Nedum tartara liquerit

¶ **Hic** oñt quō orp̄theo vxoz sua p̄cessa fuit z quō eā p̄didit dices **Tandem** arbiter. i. iudex umbray iste miserans. i. miām hīs ait. nos vincimur doāmus id est restituim⁹ viro. **I. Orp̄theo** comitē piugē emp̄tā. i. p̄parā carniē suo. sed lex. i. conditio

coerceat ista dōa ne fas
sit sibi deducenti vxorē
flectere lumina .i. oculos
respicendo vxorē dū li
querit .i. reliquit tarta
ra. Et tūc exclamat di.
Quis dat .i. imponit le
ges amātibz. q. d. amor
non debet coerceri lege
qz amor maior lex ē sibi
bi .i. amor maior est le

ge. Et subdit. Heu ppe terminos noctis .i. inferni Orpheus Euridicen
vxorem suā vidit respiciendo a tergo. eam pdidit ab inferis non deducen
do. occidit in inferno eam relinquēdo. ¶ Notādum qz apud inferos
arbiter .i. iudex ymbraz dz adamantus qui cogit animas ad faciendum
peccata cōmissa z vnicuiqz fm merita sua pena distribuit. Ite adaman
tus dixit. donemus viro cōiugem. ¶ Notādum qz amor non p̄t lege
coerceri. nā ex incenso amore homo sepius transgreditur legē. z amor for
tior est ad aliquid implendū q̄ lex ad coercendum. ideo dicit. Quis legē
dat amantibz maior lex est sibi. q. d. ppter quid lex datur amantibus cuz
per se dura lex sit amare.

¶ Hic phia a applican
do fabulā ad p̄positum
hortat nos vitare impe
dimentū p̄templatiois
summi boni z dī. ¶ Ho
mines q̄cuqz queritis
vultis ducere mentem
id est cōtemplationem
in super. diem. i. in sup
nam claritatē. hęc fabu
la tā dicta respicit vos
qz ad vram informatio
nē inducta. Nam q̄ vi
et affectu terrenoz fle

xit lumina .i. oculos rōnis z intellectus. in tartareum specus. i. in terre
na que ducunt ad terrenā profunditatē. Quicquid p̄cipuū .i. bonū tra
hit laborando. illud perdit dū videt inferos. i. dum intendit terrenis z tē
poralibus que sunt infima. ¶ Nota qz p̄cupiscentia z affectus terre
noz impedit p̄templationē summi boni. Unde Boetius in tractatu de
summo bono dicit. Inordinata p̄cupiscentia multos impedit a summo
bono. quosdam em̄ p̄griciā sequi videmus. quosdam em̄ delectationes
sensuales. quosdam em̄ desideria auri z argenti. exceptis paucis virz ho
norandis philosophis q̄ p̄munt sensus desideria z sequunt desideria
intellectus. z ppe finem eiusdē tractatus. dicit Philosophus maxime de
lectatur in primo p̄ncipio in p̄templatione sup̄ bonitatis. z hęc sola est rex

Fas sit lumina flectere

Quis legem dat amantibus?

Maior lex amor est sibi

Heu noctis prope terminos

Orpheus euridicen suam

Vidit. perdidit. occidit

Vos hęc fabula respicit.

Quicūqz in superum diem

Mentem ducere queritis

Nam q̄ tartareum in specus

Victus lumina flexerit

Quicquid p̄cipuum trahit

Perdit. dum videt inferos

era delectatio. hęc enim est vita phoz sine qua nemo viuit vita recta. Et
subdit *Ph* in aut voco omnem hoien viuente ordine nature tendens in
alta. z finiens vitā acquirat vltimū finem z optimū vitę humanę qui ē de
us gloriosus benedictus in secula seculoz Amen

Cunicij Manlij Seuerini Boetij exconsulis ord.
pat. phię consolationis Finit liber tercius

Incipit liber q̄rtus? Prosa p̄ma
Nuculqz error boetij corrigū q̄ mi
rando dicit bonos sine p̄mīs. ma
los sine penis linquendos.

Decum phia dignitate
vultus z oris grauitate
seruata: leniter sua uiter
qz cecinisset. Tum ego nondum peni
tus insiti meroris oblit. intentionez
dicere adhuc aliq̄d parantis abrupti.
At o inq̄s veri p̄guia luminis. que vsz
adhuc tua fudit orō. cum sui speculati
onediuina. tum tuis rōnibus inuicta
patuerunt. Haqz mihi etsi ob iniurię
dolorē nup oblita. non tñ antehac proz
sus ignorata dixisti

causas sui doloris. Secundo phia promittit sibi perfectam curā. Ter
cio dat modū curandi ipsum. secunda ibi. Tum illa z esset. tercia ibi. Et
qm̄. Et quarto prosequitur intentionē ipsum curando in sequenti prosa
ibi. Tum ego. Primo ondit quō interruptit intentionē phię volētis plu
ra loqui. Scōo pbat cās sui doloris. scōa ibi. Sed ea ipsa est. Primo de
tum phia cecinisset. i. decantasset hęc scz p̄dicta. seruata leniter id est de

Hic incipit quartus
liber d̄ consolatione phię
cuius hęc est p̄sa prima
in quo libro phia afflig
nat quare mala p̄cedā
tur in regno dei cum oī
um rez rector bonuser
istat scz deus. z probat
bonos sq̄ esse potentes
et malos impotētes. z fi
cut vicia nunq̄ sunt si
ne p̄ena. ita p̄tutes nū
q̄ sunt sine p̄mio. Pro
bat etiā q̄ oīs fortuna
tam p̄pera q̄ aduersa
bonis ē ad p̄fectū. ma
lis at ad interitū. Etā
probat q̄ oīa que fiunt
a deo recte fiunt z alia
plura sicut patebit. Et
diuidit iste liber in. xiiij
partes. qz septem sunt
prose z septez metra. h̄
quarti de quibus pate
bit in processu. Primo
ergo ondit Boeti. quō
intentionē phię adhuc
parantis plura dicere
interruptit proponēdo